

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Tractatus XXVII. & Disputatio vnica, De Sacramento Ordinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

TRACTATUS XXVII.
ET
DISPUTATIO VNICA,
DE SACRAMENTO
ORDINIS.

P R O C T U M I.

De nomine, & natura Ordinis, eiusque
institutione

1. Nomen Ordinis variè sumitur.
2. Definitio Ordinis, seu Ordinationis.
3. Ordo, Sacramentum est à Christo institutum.
4. Institutum est in ultima Cæna.

NOMEN Ordinis variè à Doctores accipitur, ut refert Ambrosius Calepinus in suo Dictionario. Propriè sumitur pro digestionem, seu rei cuiusque in loco collocatione, veluti in exercitu, ubi pedites, vbi aleæ, & ceteraque omnia, suo quaque ordine collocantur. Vnde Augustinus lib. 9. de ciuitate Dei, cap. 11. definiens ordinem, inquit: *Est paruum diuersumque rerum sua cuique loca tribuens dispositio.* Secundò, & principaliter sumitur pro qualitate, & statu hominum: qua ratione Romæ tres erant hominum ordines, seu status; seuatorius, equestris, & plebeius; & in Christiana republica duo sunt, secularis, & clericalis, iuxta textum in cap. Duo sunt. 12. quæst. 1. Hinc per antonomasiam status Clericorum, Ordo dicitur: quia ex diuina ordinatione, & dispositione consecrantur, & deputantur in Dei obsequium, cultum, & honorem, ut tradit Bellarminus lib. 1. de Clerico, cap. 1.

2. Actio autem, qua prædicti homines consecrantur, & deputantur ad prædictum munus, & Officium, Ordinatio dicitur, quam Doctores cum Mag. in 4. d. 24. communiter definiunt afferunt, esse ceremoniam sacram. qua ordinato conceditur potestas ad aliquod altaris officium seu ministerium peragendam firmiter, & stabiliter, ita ut reuocari nunquam possit, aut deleri, tametsi eius exercitium possit suspendi, ut dixit Augustinus lib. de bono coniugali, cap. 24. idèque Tertullianus lib. de prescripti, notauit Hæreticorum proprium esse, ut cras sit laicus, qui hodie est Minister.

3. Ordinem, seu Ordinationem Sacramentum esse à Christo institutum, definiunt Concilium Florentinum in decreto fidei, post sess. vlt. 8. Sextum sacram. Trident. sess. 7. can. 1. & sess. 23. cap. 3. & can. 3. & pluribus comprobant aduersus Hæreticos nostri Scriptores, præcipuè Bellarminus tom. 2. lib. de Sacram. Ordinis à cap. 2. & Gab. Valq. tom. 3. in 1. part. disp. 235. Et ratio deducta ex fidei principiis est manifesta. Nam signum visibile, quo gratia sanctificans confertur, sacramentum est: at in Ordinatione adest huiusmodi signum visibile, scilicet, manus impositio, quo gratia sanctificans ordinato confertur, ut constat ex illo Pauli. 1. ad Tim. 4. *Noli negligere gratiam qua data est tibi per prophetiam.* (id est, per reuelationem,) quam à Christo accepisti, ut te in Episcopum eligerem cum impositione manuum presbyterij. id est, media manuum meatum impositione, que ad conferendum presbyterium ordinatur, ut clarius dixit 2. ad Tim. 1. *Admonete te, ut resuscites gratiam, qua est in te per impositionem manuum mearum.* Quòd verò in prædictis locis Paulus nomen, gratia, non solum pro potestate consecrandi, offerendique sacrificium, sed etiam pro ipsa gratia habituali vsurpauerit, colligitur aperte ex ratione, quam subiugit, ob quam Timotheus debeat gratiam suscitare: scilicet, quia non dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis, & dilectionis, & sobrietatis. At spiritus virtutis, dilectionis, & sobrietatis est charitas gratiaque iustificans: ergo per impositionem manuum hæc gratia

confertur. Deinde ad ritè peragendam consecrationem offerendumque sacrificium, gratia habitualis necessaria est: debuit ergo simul cum illa potestate habitualis gratia confertis, præcipuè cum collata sit ceremonia, & ritu externo firmo, & stabili.

4. Hoc Sacramentum institutum est à Christo Domino in vltima Cæna, cum Apostolis concessit potestatem, & imposuit præceptum, suum Corpus, & Sanguinem consecrandi, Luca cap. 22. ibi: *Hoc facite in meam commemorationem.* Quod expendens Trident. sess. 22. cap. 1. post. med. inquit: *At sub eandem rerum symbolis Apostolus, quos tunc noui Testamenti Sacerdotes constituebat, ut sumerent, tradidit, & eisdem eorundemque in sacerdotio successoribus, ut offerrent, præcepit per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem.* uti semper catholica Ecclesia intellexit. Et licet Concilium non definiit, an prædictis verbis in Sacerdotes Apostolos ordinauerit, manifestè deducitur vel illis, vel aliis paulo ante dictis ordinatis fuisse: siquidem præcipiebat sacrificium offerre, ad cuius oblationem necessariò Minister consecratus requirebatur. Quinimò verosimilius est, ut rectè aduertit Valq. tom. 3. in 3. disp. 236. c. 1. n. 2. illis verbis: *Hoc facite in meam commemorationem.* Christum Dominum, & Apostolis præcepisse suum Corpus, & Sanguinem consecrare; & simul in Sacerdotes illos constituisse.

P R O C T U M II.

Quotuplex sit Ordo, & quæ eius officia.

1. Referuntur varia sententia.
2. Septem Ordines sunt in Ecclesia.
3. Quare sacerdotium, diaconatus, & subdiaconatus stat. & dicantur Ordines maiores, & sacri.
4. Præter supradictos nullus est alius Ordo perfectus.
5. Proponuntur rationes contrarium probantes, illiusque sit falsi.
6. Episcopatus non constituit distinctum Ordinem.

1. Ordinationes, seu Ordines, nouem esse, affirmant Canonistæ, ut videre est apud Felin. cap. Sicut. el. 3. de fœderatione, n. 2. Couart. in cap. Nos. de testamentis n. 4. Gregor. Lopez in proemio, tit. 6. part. 1. Zenedo ad decret. collect. 105. n. 2. nempe, primam tonsuram, quatuor maiores Ordines, & tres maiores, & episcopatum. Alij, ut Titelman. lib. de Sacram. 3. addunt prædictis Ordinem palmistarum, siue cantorum, quibus fauet Concilium Carthaginense IV. c. 10. enumerans cantores ecclesiasticos Ordines, idèque decem Ordines constituant. Alij verò excludentes cantoriam, & primam tonsuram ab Ordine, constituent octo. Sic Caietan. tom. 1. Opus sc. vlt. 11. Nauarr. cap. 11. n. 18. Michæel Medina lib. 1. de celebratis, cap. 16. Petrus de Soto lect. 1. & 4. de Sacram. Ordinis Valen. disp. 9. quæst. 1. punct. 2. in fine. Alij tandem excludentes cantoriam, & primam tonsuram ab Ordine, & episcopatum sub presbyterio annumerantes, septem tantum Ordines affirmant esse. Quæ sunt opinio D. Thom. in presenti quæst. 37. art. 2. Albert. Magni. in 4. disp. 24. art. 5. Bonauent. eadem disp. 2. quæst. 2. Richard. art. 3. q. 3. & aliorum.

2. Dicendum igitur est, septem Ordines in Ecclesia esse, scilicet, Sacerdotum, Diaconorum, Subdiaconorum, Acolythorum, Exorcistarum, Lectorum, Orationum, sicuti definitum Trident. sess. 23. cap. 2. & canon. 2. Per sex vltimos, ut inquit Concilium,

Concilium, velut per gradus quosdam ad sacerdotium, utpote ad perfectissimum Ordinem tenditur. Quod autem quilibet ex supradictis sit Ordo, inde probatur: quia constituit ordinatum in gradu eminentiori inter Ecclesie Ministros, cum potestate inferendi officio, & ministerio altaris, ut videri potest, si singulorum officia designemus. Et quidem officium sacerdotialis ordinis est, sacrificium Deo offerre, & homines Deo reconciliare: Diaconi, sacerdoti in sacrificio ministrare, calicem, si esset in vsum, populo concedere, baptizare, & predicare ex Sacerdotis commissione: Subdiaconi munus est Diacono ministrare in his, quae ad sacrificium peragendum fuerint necessaria, preparat aquam ad altaris ministerium, porrigit calicem, & patenam in vsum sacrificij, pallas, & corporalia abluit. Acolithorum est, ceterofarium ferre, luminaria Ecclesiae accendere, vinum, & aquam ad Eucharistiam ministrare, id est, Diacono, & Subdiacono inferuunt. Exorcistarum est, Demones ab obsessis abicere, ut dignè Sacrificio assistant, & aquam in ministerium Baptismi preparare locumque communicaturis concedere. Lectorum est legere, & canere, quae à sacerdote praedicantur, & quae ipsi olim extra Missae sacrificium populo annuntiabant, ut sic praesentium animi ad reuerentiam sacrificij excitentur. Otiariorum est, pullare cymbalum tempore sacrificij, in illius honorem, aperire Ecclesiam, & Sacrarium dignis, & librum qui praedicat. Constat ergo omnium Ordinum munia ad altaris sacrificium rite peragendum dirigi, sacerdotum, Diaconum, & Subdiaconum, proximè, & liquorum remotiss.

3. Hinc constat, quare sacerdotium, diaconatus, & subdiaconatus dicantur Ordines maiores: & sacri: Acolythus, Lector, Exorcista, & Otiarius, nec sacri, nec maiores appellentur. Dicuntur maiores: quia sacrificio altaris, ad quod omnes diriguntur, proximè concurrunt: eum tamen alij tantum remota. Sacri, quia fortè ipsi soli sunt sacramentum, non autem quatuor minores: sed praecipue, quia votum castitatis habent annexum, quo homines in Dei cultum sacantur.

4. Praeter praedictos septem Ordines verius existimo, nullum alium esse perfectum, & completum. Colligitur ex Trident. sess. 23. c. 1. de finiente Ecclesiae Ordines, & septem tantum enumerare. Si igitur plures essent, diminutè Conc. processisset: quod dici non potest, praecipue cum intenderit aduersus Haereticos, qui aliquos Ordines admittent, & alios negant, doctrinam firmam stabilire. Secundo, Ordines, quos praeter hos septem aliqui Doctores adstruunt, vel non sunt proprie Ordines, vel sub praedictis septem continentur.

Et in primis cantoria Ordo esse non potest: quia non est potestas ad aliquod officium, seu ministerium altaris directè pertinens; neque est permanens, sed ad tempus, secundum Episcopi, imò Presbyteri arbitrium, cuius erat haec designatio, ut colligitur ex Concilio Cathaginis. IV. c. 10. cum tamen reliqui Ordines solius auctoritate Episcopi confirmantur.

Deinde prima tonsura, qua homo ab statu laicali segregatur, & in statum Clericorum ingreditur. Ordinem proprie non esse firmant communiter Doctores Theologi apud Vasquez disp. 216. c. 1. n. 9. & disp. 237. Bonac. de sacram. disp. 8. q. 1. n. p. 1. n. 6. Coninch. disp. 20. dub. 1. n. 3. Laym. tr. 9. c. 1. n. 2. & plures alij relati à Nicol. Garcia 7. p. de benef. c. 1. n. 2. & colligitur ex Conc. Trident. variis in locis distinguente tonsuram ab Ordinibus. Nam sessione 23. c. 2. inquit: *Chm diuina res sit tam sancti sacerdotij ministerium, consentaneum fuit, quo dignis, & maiori cum reuerentia exorceri posset, ut in Ecclesia erantissima dispositione plures, & diuersi essent Ministrorum ordines, qui sacerdotio ex officio deseruirent ita distributi, ut qui iam clericali tonsura insigniti essent, per minores ad maiores ascendere.* Et cap. 6. inquit: *Nulius prima tonsura initiatus, aut etiam in minoribus Ordinibus constitutus. Et cap. 10. ait: Tonsuram, vel minores Ordines conferre. Sentit ergo Concil. aperte, tonsuram non esse Ordinem. Ratio autem, quare tonsura Ordo non sit duplex est. Prima, quia non est instituta ad aliquod speciale munus, & ad officium altaris, sed solum ad disponendum tonsuratum, ut in aliquod altaris obsequium consecrari possit. Ordines autem, siue maiores, siue minores, ad altaris seruitium per se diriguntur, ut constat ex dicto loco Trident. sess. 23. cap. 2. Ergo, &c. Deinde Ordo, ut ex eodem loco Concilij, & can. 2. colligitur, est gradus aliquis eminentiae, & excellentiae in ordine ad altaris ministerium, quo insignitus reliquos illo carentes excedit. At tonsuratus non habet intra Ecclesiasticos gradum aliquem, cum omnibus ecclesiasticis personis communis sit: est enim tantum personae ecclesiasticae constitutio, & à saeculari diuisio. Ergo. Tandem in Pontificali, dum agitur de creando Clerico, non dicitur de Clerico ordinando, sed faciendo: quo facto statim subiungit de ordinatione Otiarij, utpote ex minoribus Ordinibus prima.*

5. Neque praedictis obstant fundamenta, quibus Canonice asserunt, primam tonsuram Ordinem esse. Ducuntur primo ex cap. *Cum contingat, de atate & qual.* ubi inquit Pontifex, per primam tonsuram iuxta ordinem Ecclesiae datam, à

talibus clericalem Ordinem conferri. Secundo, sub nomine Ordinis, & Ordinationis, prima tonsura comprehenditur, ut colligitur ex Trident. sess. 7. cap. 10. & seqq. de reformat. & sess. 21. cap. 3. 7. & 9. de reformat. & sess. 23. cap. 8. Tertio, ideo laici incapaces sunt beneficiorum, iurisdictionisque ecclesiasticae: quia non habent Ordinem, cap. *Ex litteris de transactionibus.* cap. 2. de institutionibus. ubi Abbas, & alij: quorum tamen insigniti prima tonsura capaces existunt. Quarto, percutientes Clericum tonsuratum incidunt in excommunicationem, *Si quis suadente Diabolo.* Ergo signum est, tonsuram Ordinem esse.

Non, inquam, obstant supradicta: solum enim probant, tonsuram largè Ordinem esse, quatenus Ordo sumitur pro Congregatione, & statu ab aliis distincto. Etenim tonsura segregatur tonsuratus à laico statu, & in statum clericalem constituitur: quod est sufficiens, ut clericalis Ordo dici possit, & beneficia ecclesiastica conferantur, aliisque priuilegijs gaudeat. Non tamen est proprie ordo, sumpto ordine pro potestate ad ministerium aliquod altaris relata, quaeque ordinatum non solum comparatione omnium fidelium, sed comparatione Ministrorum Ecclesiae in gradu superiori constituat.

6. Denique episcopatus, etsi ordo sit, ut colligitur manifestè ex Trident. sess. 23. cap. 4. asserente, ad ecclesiasticam Hierarchyam, & ordinem Episcopos specialiter pertinere, eisque sacerdotibus superiores, nihilominus non constituit diuersum ordinem à sacerdotio, sed illum perficit, & complet, sicuti potestas, quam Christus Dominus Ioan. cap. 20. Apostolis concessit absolendi à peccatis, quaeque Sacerdotibus in ordinatione communicatur illis verbis: *Accipite Spiritum sanctum. Quorum remiseritis peccata, &c.* non constituit distinctum ordinem ab eo, quem constituit potestas Corpus, & Sanguinem Christi consecrandi: quia hanc essentialiter in subiecto praerequirat. Sic potestas concessa Episcopis in eorum consecratione, quia essentialiter sacerdotalem potestatem subiecto concessam supponit, non constituit ordinem distinctum ab ordine praedictae sacerdotialis potestatis, sed illum cõplet, & perficit, ut bene explicant Bellarminus lib. de sacram. Ordij. c. 5. Valq. disp. 240. c. 5. Coninch. disp. 20. dub. 2. in fine. Laym. lib. 5. sum. tract. 9. cap. 3. au. 6. Neque his obstat Analect. epist. 3. c. 1. dicens: *Sacerdotium Ordo bipartitus est: & sicut Dominus illum constituit, à nullo debet perturbari.* Et in fine: *Amplius quàm istè duo Ordines Sacerdotum.* Non, inquam, obstat quia intelligi debet de Ordine incompleto, & non adequatè perfecto, secundum quam rationem sacerdotium ab episcopatu distinguitur, duòque Ordines sacerdotij enumerari possunt, alter incompletus, & perfectibilis, qualis est simplicium sacerdotum, alter completus, & perfectus, scilicet, Episcoporum.

PUNCTUM III.

An omnes praedicti Ordines, tam maiores, quàm minores, sint Sacramentum.

1. Sacerdotium esse sacramentum indubitatum est.
2. De ordinatione Episcopi, qui negent esse sacramentum, & qualiter probent.
3. Esse sacramentum defenditur.
4. Fit satis oppositis fundamentis.
5. De Ordine diaconatus, & subdiaconatus plures negant esse Sacramentum.
6. Sed contrarium, tanquàm certum, tenendum est.
7. Diluuntur rationes oppositae.
8. De inferioribus Ordinibus negant plures, & quod sit eorum fundamentum.
9. Probabilius est esse sacramentum.
10. Satis fiti fundamento opposito.

DE Ordine, seu ordinatione sacerdotali nullus Catholicus dubitat sacramentum esse, ut ex Trident. colligitur definiente sess. 23. c. 3. & can. 3. sacrum ordinem, siue ordinationem esse verum sacramentum à Christo institutum, quod verum esse debet, saltem de ordine, seu ordinatione praecipua. Cum autem sacerdotialis ordo inter omnes ordines sit praecipuus, utpote ad munus omnium excellentissimum sit relatus, nempe, ad consecrationem Corporis, & Sanguinis Domini, saltem de praedicto ordine definitio Concilij intelligi debet. Praeterea can. 4. inquit Concilium, per ordinationem Spiritum sanctum communicari illis verbis: *Accipite Spiritum sanctum.* imprimique characterem, ita ut qui semel sacerdos fuit, laicus esse non possit. Sed haec stare non possent, nisi sacerdotialis ordo sacramentum esset. Ergo.

Norandum tamen est, in sacerdotali ordine duplicem potestatem includi; alteram, qua nulla maior esse potest, consecrandi Corpus, & Sanguinem Domini, alteram absolendi à peccatis. Haec necessariò primam supponit: sed prima non praerequirat necessariò hanc secundam, sed abque illa potest consistere. Vtraque tamen potestatis collatio sacramentum est.

est: quia est signum sensibile, quo Spiritus sanctus communicatur. Non tamen inde fit, duplex sacramentum esse: quia utrumque signum, & utraque potestas ad complendum ordinem sacerdotij pertinet. Neque in collatione illius duplicis potestatis duplex character imprimitur, sed character impressus in collatione potestatis consociendi Eucharistiam ex Dei ordinatione destinatur ad potestatem absolventi ad peccatis abique vlla sui intrinseca mutatione, vel, ut aliis placet, nouo modo reali, & perfectione illi superaddita.

Quapropter controuersia est, tum de ordinatione Episcopi, tum de aliis ordinibus, tam minoribus, quam maioribus, an omnes sint sacramenta?

2. De ordinatione Episcopi negant esse sacramentum Richard. in 4. dist. 24. art. 5. quest. 2. Bonauent. d. dist. 24. part. 2. art. 2. quest. 3. Scotus quest. 1. §. de tertio art. Dominic. Soras qu. 1. artic. 2. §. 3. & lib. 10. de iustit. quest. 1. artic. 2. Turcecem. can. 1. dist. 20. & cap. Cleros. 2. eiusdem dist. §. Ad quintum. n. 16. Fauct Couarr. li. 1. var. c. 10. n. 15. aliique plures relati à Valq. dist. 240. c. 2. Mouentur: quia, si esset sacramentum esset sacramentum ordinis à sacerdotio distinctum, cum diuerso tempore, & diuersa consecratione conferatur: ergo essent plures ordines sacramentum, quam sepiem assignati. Secundo, per ordinem, seu ordinationem, quam Concilium sess. 25. can. 3. definit esse sacramentum à Christo institutum, can. 4. declarat dari Spiritum sanctum, & imprimi characterem, quo semel, constitutus sacerdos laicus esse non possit: at in consecratione Episcopi non videtur Spiritum sanctum communicari, neque characterem imprimi, aliàs seculo sacerdotio Episcopo posset consecrari, & sacerdotio esset superior, quod est omnino falsum: ergo non est sacramentum. Tertio, per consecrationem Episcopi datur Episcopis potestas confirmandi, & ordinandi, non autem consecrandi Corpus, & Sanguinem Christi: hæc enim concessa supponitur. At ordinationis sacramentum per ordinem ad Eucharistia consecrationem constituitur, ut colligitur ex Trident. sess. 23. cap. 2. ibi: *Cum autem diuina res sit tam sancti sacerdotij ministerium, consentaneum fuit, quod dignitas, & maiori cum reuerentia exerceri posset, ut in Ecclesia ordinatiissima dispositione plures, & diuersi essent Ministerum Ordines, &c.* Ergo, cum consecratio Episcopi, neque ad confirmandam Eucharistiam, neque ad ministrandum ei, qui Eucharistiam, consecraturus est, dirigatur, neque ordo, nec sacramentum erit. Quarto, consecratio Episcopi non fit in quatuor Temporibus ordinationis: ergo indicatur non esse ordinem, nec sacramentum: siquidem aliorum ordinum ritum non imitatur. Tandem non apparet quæ sit materia, & forma huius sacramenti à Christo Domino determinata.

3. Ceterum omnino dicendum est, episcopatum, quatenus talem, non solum esse ordinem sed etiam esse sacramentum, incompletè tantum à sacerdotio distinctum. Sic pluribus firmant Petr. de Soto lict. 4. de sacram. ordinis. Michael de Medina lib. 1. de sacer. homin. continent. cap. 15. §. 16. Bellarm. lib. de ordine, cap. 5. Valent. disp. 9. quest. 1. punct. 4. §. Altera sententia. Conic. disp. 20. dub. 6. conc. 1. num. 43. Layman. lib. 5. summ. tract. 9. cap. 4. concl. 2. Ratio est: quia Trident. sess. 23. cap. 3. designans, sacram ordinationem, sacramentum esse. Id probat ex 1. ad Timoth. 4. §. 2. ad Timoth. 1. Neque aliunde ex Scriptura probare possumus. At in his locis expressè Paulus de ordinatione Timothei in Episcopum locutus est: ergo hæc ordinatione, sacramentum est à Christo institutum. Secundo, Tridentinum colligit, sacram ordinationem sacramentum esse, quia in ipsa Spiritus sanctus confertur illis verbis ab Episcopo dictis: *Accipite Spiritum sanctum.* quæ verba in consecratione Episcopi profertur: ergo Episcopi consecratio sacramentum est. Tertio, Episcopus in sua consecratione accipit potestatem confirmandi, ordinandi que sacerdotes, quæ sunt potestates supernaturales, & diuinæ à Christo communicatæ, quæ potestates ut ritè Episcopus minister, indiget gratia: ergo in eorum collatione gratia debet à Christo conferri.

4. Neque rationes contrariæ vrgent. Ad primam constat ex superioribus dictis: quia enim ratione diximus, episcopatum non esse absolutè ordinem à sacerdotio distinctum, quia sacerdotium essentialiter præsupponit, eadem dicimus, non esse sacramentum distinctum. Non enim distinguitur à sacerdotio completè, & perfectè, benè tamen incompletè, & partialiter ex nouo signo gratiæ sanctificantis superaddito. Ad secundam negamus, in consecratione Episcopi Spiritum sanctum nõ communicari, & characterem sacerdotij non perfici, debet tamen Episcopus sacerdos esse, aliàs consecrari non posset, & consecratio facta nulla esset. Superioritas autem, & excellentia, quæ habet Episcopus supra alios simplices sacerdotum, consistit in eo, quia vltra sacerdotium addit potestatem confirmandi fideles, & ordinandi sacerdotes, quæ nullatenus simplicibus sacerdotibus competit, ob idque dignior est, cui latior iurisdictio concedatur. Ad tertium responderet Valq. disp. 240. cap. 5. n. 51. Sacramentum Ordinis non debere constitui ex relatione ad Eucharistia consecrationem, sed sufficienter constitui posse ex respectu ad consecrandos Eucharistia Ministros. Sed rectius ægid. de Coninch. disp. 20. dub. 2. in fine, affirmat potestatem

consecrandi sacerdotes directius, & immediatius Eucharistia peragendæ deferre, quam potestas Exorcistæ, aut Lectoris, imò quam Subdiaconi, aut Diaconi, cum sine illa potestete Eucharistia non consecraretur: quia non essent Ministri: benè tamen confici posset, tametsi Subdiaconi, aut Diaconi non adessent. Ad quartum respondeo, consecrationem Episcopi non fieri in quatuor Temporibus, sed in Dominica; non, quia ordo, aut sacramentum non fit; sed, quia est ordo, & sacramentum sacerdotalem ordinem perficiens, constituitque Episcopum omnibus aliis superiorem. Ad quintum, satis colligitur ex illo 1. ad Timoth. 4. & 2. ad Timoth. 1. qualis sit forma, & materia huius sacramenti: est enim materia, impositio manuum facta à pluribus Episcopis: hoc enim denotat Paulus, tum vrens plurali numero manuum, tum affirmans impositione manuum presbyterij, id est, Presbyterorum, gratiam esse communicatam: forma vero sunt illa verba: *Accipe Spiritum sanctum,* quæ manuum impositione determinata significant, effectum gratiam conferri, qua in consorcium Episcoporum ordinantium constituitur.

5. Secundo, dubitari potest de diaconatus, & subdiaconatus ordinibus, an sint sacramenta. Negant Durand. in 4. dist. 24. quest. 2. art. 1. à num. 6. Caiet. tom. 1. opuscul. tract. 11. art. vltimo. & specialiter de subdiaconatu docuit Mag. in 4. dist. 24. c. 1. prim. ordo, in fine, Gratianus in suo decreto, dist. 21. in fine primi §. Martinus de Ayala lib. de traditionib. Apostol. 2. p. c. de Ordine, §. Synodus D. Syluestri inclin. Alphon. de Castro l. aduersus hereses, verb. ordo sacramentum. Probarique potest hæc sententia primò ex Anacleto epist. 3. c. 1. in fine, allente, *Amplius quam isti duo* (scilicet episcopatus, & sacerdotium) *ordines sacerdotum, nec nobis à Deo collati sunt, neque Apostoli docuerunt.* Si igitur diaconatus, & subdiaconatus essent sacramenta, & alij ordines essent nobis à Deo collati, & Apostoli docuissent. Similiter ex Damaso epist. 4. col. 4. sub. finem dicente: *Quia, ut præfixum est, Ordines sunt duo tantum primi in Ecclesia, id est, Apostolorum, & septuaginta Discipulorum.* At hi omnes erant sacerdotes: ergo extra sacerdotium nullus est Ordo à Christo institutus. Secundo, Tridentinum sess. 23. c. 7. probat ordinationem esse sacramentum ex illo tantum loco 1. ad Timoth. 4. §. 2. ad Timoth. 1. sed in prædicto loco solum de ordinatione sacerdotis, imò Episcopi agit Paulus: ergo extra sacerdotium non agnoscit Concil. aliud sacramentum. Tertio, sacramentum ordinis institutum est ad offerendum sacrificij, hominèque cum Deo reconciliandos. Sed hanc potestatem solum habet sacerdotium: reliqui ordines ad eam potestatem suscipiendam disponunt: ergo extra sacerdotium nullus alius ordo sacramentum est. Quarto, munia diaconatus, & subdiaconatus æquè præstari possunt à non ordinatis, sicut ab ordinatis. Si autem esset sacramenta ordinis, character in illis imprimeretur, & concederetur potestas ad aliquod supernaturale munus, quod seclusa tali potestate præstari nulla ratione posset. Quintò, si vltra sacerdotium alij ordines in sacramenta admittuntur, non videtur, qua ratione sacramentum ordinis vnus esse possit. Sextò specialiter, quia ex nullo loco scripturæ colligi potest subdiaconatus, nec diaconatum esse sacramentum: nam de subdiaconis nulla est in scriptura mentio. De Diaconis vero solum fit mentio Act. 6. vbi electi fuerunt septem Diaconi, ut pauperum curam gererent, & illorum mensis ministrarent: quod officium, est pius, non est sacrum, neque speciale ordinem requirit. Septimò, nulla est certa forma, & materia horum ordinum, ut puncto sequenti videbimus, si à Christo essent in sacramenta instituti, certam formam, & materiam haberent. Ergo, &c. Octauò, sæpe subdiaconatus ab aliis, quam ab Episcopis fuit collatus, ut loquentes de ministro ordinis dicemus. At sacramentum ordinis non videtur ab alio, quam ab Episcopo ministrari posse, quippe ad hæc ministracionem in sua consecratione potestatem accipit.

6. Nihilominus pro certo tenendum est, diaconatum ad minus esse sacramentum. Est enim omnium Doctorum sententia, excepto Durand. & Caietano, ita ut Valq. disp. 238. c. 1. existimet, abique errore negari non possit ob definitionem Concil. sess. 23. can. 6. afferentis in Ecclesia esse Hierarchiam diuina ordinatione institutam, quæ constat ex Episcopis, Presbyteris, & Ministris. Nam ibi agnoscit Concilium ex Christi institutione aliquos Ministros vltra Episcopos, & Presbyteros ad Hierarchiam, seu ordinem ecclesiasticum pertinere, qui ad minus Diaconi esse debent, utpote excellentiores, & sacratissimi ministracioni proximiores. Secundo, Diaconus ordinatur per manus impositionem, & prolatis ab Episcopo illis verbis: *Accipe Spiritum sanctum,* ut constat ex Rituali Romano. At, si illis verbis Spiritus sanctus non conferretur ordinato, frustra Episcopus ea profertur contra decisionem Tridentin. sess. 23. can. 4. Et licet in hac ordinatione Diaconi impositio manus non sit Ordinationis materia, & illa verba: *Accipe Spiritum sanctum,* non sint forma: at ex eo, quod ab Ecclesia usurpentur in hac ordinatione, satis significatur, effectum gratiæ, qui per manus impositionem conferri solebat, in presenti illa, vel alia cæremonia communicari. Tertio, Anastasius 11. in epist. ad Anastas. Imperatorem, c. 7. æquè in ordinatione Diaconi, ac Presbyteri

Presbyteri affirmat, gratia conferri, sicut conferuntur in Baptismo: Nulli, inquit, de his, vel quos baptizavit Acacius, vel quos sacerdotes sine Levitis, secundum canones ordinavit, colla eos ex nomine Acacii portio laisonis attingit, quo forsitan per iniquum tradita Sacramenti gratia minus firma videatur. Quartò, Diaconi designantur ad officium valde eminentes, & supernaturale, scilicet, presbyteri, & Episcopo sacrificanti assistant, eique in necessariis ministrent, & in casu necessitatis ex eius commissione baptizent, concionentur, & Eucharistiam populo dispensent: quinimò tempore antiquo, quo vltus erat calicem laicis porrigendi, Diaconi ministrabant. Sed ad hæc omnia præstantia pura conscientia, & morum honestas requiritur, ut expressè docuit Paulus 1. ad Timoth. 3. ibi: *Diacono similiter pudicos, non biliosos, nec multo vino deditos, non turpe lucrum sectantes, habentes mysterium fidei* (id est, Eucharistiam, quæ est fidei præcipuum mysterium) *in conscientia pura. Et hi autem probentur primum, & sic ministrent nullum crimen habentes.* Ergo, cum ad hæc officia à Christo designentur, gratia conferri debuit.

De Subdiaconatu non est æquè certum esse sacramentum: quia de ipso nulla est in Scriptura expressa mentio. At, quia Doctores paucis exceptis id communiter affirmant, ab eorum sententia recedendum non est, præcipuè, cum nulla sit ratio, ob quam prudenter negari possit, subdiaconatum sacramentum esse, ut constabit dissolvendo opposita fundamenta.

7. Ad primum ex Anacleto & Damaso respondeo, prædictos Pontifices non designasse nullum alium ordinem esse absolute præter illos duos Episcoporum, & Presbyterorum, sed nullam alium esse præter illos duos in ordine sacerdotali. Ad secundum concedo, Concilium probare, Ordinem esse sacramentum ex illo Pauli ad Timoth. ubi de ordinatione Timothei in Episcopum agitur: quia Concilium solum intendebat probare ordinationem conferre gratiam, verumque esse Sacramentum: ad cuius probationem illud testimonium, utpote manifestissimum, sufficiens erat: non autem intendebat probare, quot ordines sacramentum essent, sed id scholasticæ disputationi relinquere. Ad tertium nego, quodlibet sacramentum ordinis institutum esse ad offerendum sacrificium, & reconciliandum homines cum Deo, sed solum præcipuum, reliqua autem instituta esse in obsequium, & ministracionem offerentis. Quia ratione dici possunt instituta esse ad offerendum sacrificium proxime, vel remote. Ad quartum negandum est, munia Diaconi, & Subdiaconi æquè à laicis exerceri posse, ac ab ordinatis: quia sic ordinati authenticè illa officia præstant, & ex autoritate à Deo, & Ecclesia accepta, & speciali gratia sacramenti adiuti, quæ non ordinatis nulla ratione cõpetunt. Ad quintum variè sunt Doctorum explicaciones circa unitatem huius sacramenti: illis tamen omnissis dicendum est cum Valq. disp. 238. c. 3. circa finem. Coninch. disp. 20. dub. 6. n. 52. Layman. lib. 3. sum. tract. 9. cap. 4. in fine. Sacramentum ordinis non esse unum unitate specificæ, & atomæ, sed genericæ: differunt enim specie diaconatus, & subdiaconatus à sacerdotio, siquidem habent diversam formam, & materiam, & diversum finem proximum, sed, quia omnes ordines sub genere ordinis comprehenduntur, & ad eundem finem principalem referuntur, scilicet, ad Eucharistia consecrationem, oblationem, & ministracionem, ea de causa unum sacramentum esse censentur, sicuti censentur quatuor tantum virtutes cardinales esse, prudentia, iustitia, fortitudo, & temperantia, cum tamen quælibet plures alias virtutum species sub se contineat. Ad sextum admittitur, de subdiaconis nullam in scriptura expressam mentionem factam esse, fortè quia eorum ministerium non fuit eo tempore necessarium. Nego tamen de Diaconis non fieri mentionem alibi, quàm Act. 6. Nam 1. ad Philippens. 1. & 1. ad Timoth. 3. simul cum Episcopis, & Presbyteris iunguntur: quo significatur in sacramento ordinis prædictos convenire. Ad septimum nego, quemlibet ordinem non habere determinatam materiam, & formam: habet namque tamen inter Doctores satis exploratum non sit, aliis Confirmatio Sacramentum non esse: siquidem aliqui Doctores asserunt, unctioem ex oleo consecrato esse sufficientem materiam, aliis negantibus, nisi simul cum balsamo mixtum sit. Item argumentum fieri potest in extrema unctioem, aliisque sacramentis, in quibus, esto, sit à Christo certa materia, & forma assignata, Doctores in varias opiniones dividuntur. Ad octavum fortè ex commissione Pontificis concedebatur Presbyteris Subdiaconatum Ordinato, quæ iure proprio Episcopis competit: aliis verò solum ex extraordinaria delegatione, ut latius Vasquez disp. 238. cap. 7.

8. Tertio dubitabis de inferioribus Ordinibus, Acolytho, Exorcista, Lectore, Ostiario, an sint sacramenta? Negant Magist. Durand. Nauar. Sorus, Michaël de Medina, & alij, quos refert, & sequitur Vasquez, disp. 237. cap. 2. Fundamentum præcipuum desumitur ex eo, quòd Ecclesia variè de his ordinibus sentit: aliquando enim plures, quàm prædictos quatuor ordines statuit, aliquando neque hos ordines agnoverit, ut constat ex his, quæ late refert Vasquez dicto loco. Ergo signum est, non esse hos quatuor ordines à Christo institutos, aliàs nulla in illis esset variatio.

9. Nilominus opposita sententia affirmans, hos quatuor ordines minores esse sacramenta à Christo instituta, sustinenda est, utpote communior apud S. Thomam 3. p. quest. 22. art. 2. Bellarmin. de Sacrament. Ordinis, c. 6. 7. & 8. Coninch. disp. 20. dub. 6. num. 47. Valent. tom. 4. disput. 9. quest. 1. p. 4. Sà verbo, Ordo, p. 1. Bonac. disp. 8. qu. unica. p. 2. nu. 2. Layman. lib. 5. tract. 9. cap. 4. circa finem, & plures alios ab eisdem relatos. Ratio præcipuè desumitur ex Florent. & Trid. in quibus hæc sententia probari videtur. Nam Florentinum Concilium in decreto illo Eugenij, §. Sextum sacramentum, declarans, ordinem sacramentum esse, affirmansque, materiam esse rem, quæ in ordinatione traditur, & formam, verba, in quibus ea traditio fit; exemplum adduxit materiae presbyteratus, diaconatus, & subdiaconatus, aliorumque ordinum, per rerum ad ministeria sua pertinentium assignationem. Ergo sentit Concilium, his ordinibus minoribus æquè rationem sacramenti, & veram illius materiam, & formam convenire, sicuti convenit presbyteratu, diaconatu, & subdiaconatu. Trident. verò id ipsum satis insinuat. Nam sess. 23. c. 2. singulorum ordinum nomina exprimens c. 3. & can. 3. definit, sacram ordinationem esse sacramentum, ad cuius definitionem veritatem, etiam sufficiens sit, quod aliquis ex prædictis ordinibus sit sacramentum: attamen cum immediata subsequatur enumerationem omnium ordinum, satis probabiliter indicat, ad omnes ordines definitionem referri, maxime cum definitio fuerit absoluta. Deinde August. lib. 2. contra epist. Parm. cap. 13. probat ordinem esse sacramentum, sicut Baptismum, nec iterari posse: cum autem omnes ordines iterabiles sint, videtur ex sententia Augustini, omnes sacramentum esse.

10. Neque fundamentum oppositum obstat. Fereor enim, varietatem fuisse in Ecclesia in prædictorum ordinum enumeratione: quia non satis explorata erat eorum institutio: semper tamen ab initio Ecclesie non solum officia horum ordinum, sed & illorum nomina cognita fuerunt, ut expressè testatur Trident. sess. 23. cap. 2. quod indicat, à Christo Domino institutionem dimanasse, tamen non satis fuerit distinctio eorum cognita.

PUNCTUM IV.

De materia, & forma singulorum ordinum.

1. *Materia, & forma episcopatus qua sit.*
2. *An ex dispensatione Pontificis unus Episcopus solus possit alium consecrare. Remissus.*
3. *Quæ sit materia Ordinis sacerdotalis. Proponitur Bonaventura sententia.*
4. *Traditio calicis cum vino, & patena cum pane, est materia huius Ordinationis.*
5. *Respondetur fundamento pro opinione D. Bonaventura adducto.*
6. *Negant plures, ad ordinationem sacerdotis pertinere, ut quid essentiale, illam manuum impositionem sub illis verbis Accipe Spiritum sanctum.*
7. *Sed oppositum verius est.*
8. *Soluntur rationes contrariæ.*
9. *De materia, & forma ordinis diaconatus. Variæ sententiæ referuntur.*
10. *Quid sit tenendum.*
11. *Oppositis rationibus sit satis.*
12. *Quæ sit materia, & forma subdiaconatus, iuxta opinionem Viguery.*
13. *Approbat sententia communis, & certa.*
14. *Soluntur opposita.*
15. *An calix, & patena subdiacono, & sacerdoti traditi debeant esse consecrati. Negant plures.*
16. *Verius est oppositum.*
17. *Illud corruptum, grave esse peccatum, si loco calicis consecrati non consecratus adhibeatur.*
18. *Subdiaconatus non fuit antiquitus inter ordines sacros computatus.*
19. *Expenditur materia, & forma minorum ordinum.*
20. *An necessarium sit, materiam ordinationis tangere. Et proponuntur quedam in hac re certa.*
21. *Contactum, etiam mediatum, non esse requisitum ad sacramenti valorem plures affirmant, & qualiter probent.*
22. *Verius est necessarium esse.*

1. **A** Nobilioribus incipiens, ex puncto præcedenti constat, quæ sit materia, & forma ordinis episcopatus, provt à sacerdotio distinguitur, & novam illi perfectionem superaddit. Est enim illius materia, trium Episcoporum manuum impositio. Nam, cum ad Episcopi consecrationem necessariò plures Episcopi concurrere debeant, ut constat ex illo Pauli 1. ad Tim. 4. iuxta communè Patrum explicacionem, omnes simul præstare debent aliquam actionem, qua novus Episcopus consecratur. At nullam aliam præstant, præter hanc manuum impositionem.

positionem. Ergo hæc esse materiam asserendum est. Deinde colligitur manifestè ex dicto loco Pauli 1. ad Timoth. 4. vbi Paulus Timotheum monet, ne negligat gratiam, quæ ipsi data est Spiritu diuino dictante, seu miraculosè per impositionem manuum presbyterij, hoc est ceteris Presbyterorum. Nomine enim, Presbyteri sæpè in sacris Litteris Episcopo, intelligit colligitur manifestè ex illo ad Titum: *Et vna rei gratia reliqui te Creta, vt qua desunt corrigas, & constituas per ciuitates Presbyteros, sicut & ego disposui tibi.* At per ciuitates Episcopi constituebantur, vt ex verbis sequentibus colligitur: *Oportet Episcopum sine crimine esse, &c.* Item ex 1. Petri 5. in princ. *Seniores ergo, qui in vobis sunt, obsecro consenior.* Quò loci Hieronymus vertit, *Presbyteros, cum tamen Petrus cum Episcopis loqueretur.* Adde Chryostom. hom. 13. in 1. ad Timoth. 4. & ibi Theophylact. & Oecumen. Quòd autem prædicta Episcoporum manuum impositio habeat rationem materiæ, conuincitur ex eo, quòd Paulus relatus à Trident. sess. 23. cap. 3. testetur, gratiam per ipsam conferri. Forma verò huius ordinis episcopalis sunt ea verba, quæ ab ipsis Episcopis profertur, cum manus imponunt, quæ efficacia debent esse, & gratiæ causatiua, aliàs frustra dicerentur. Et licet generalia sint, neque videantur effectum huius sacramenti, & potestatem consecrato traditam satis explicare: at, vt coniuncta communi Episcoporum manuum impositioni, satis indicare videntur, Spiritum Sanctum conferri, vt in numerum ordinantium consecrandus cooperitur. Sic, aliis relatis, tradunt Vafq. disp. 240. cap. 5. n. 58. Henric. lib. 10. de Ordine, c. 7. n. 3. Coninch. disp. 20. dub. 7. concl. 1. Laym. lib. 5. tract. 9. cap. 5. concl. 1. Bonac. disp. 8. de sacram. q. vn. punct. 3. n. 10.

2. Sed, an hæc plurium Episcoporum manuum impositio ita sit necessaria ad Episcopi consecrationem, vt ex Summi Pontificis commissione non possit ab vno Episcopo consecratio fieri, difficultate non caret infra examinanda.

3. Secundò, est Sacerdotis Ordinatio, cuius essentialiam materiam affirmat Bonauent. in 4. dist. 24. p. 2. art. 1. q. 4. esse manuum impositionem præambulam traditioni calicis cum patena. Fundamentum huius sententiæ defumitur ex Concil. Carthaginen. IV. c. 3. solum impositionis manuum mentionem faciente, & nullam de traditione calicis cum patena. Deinde, quia Doctores communiter affirmant in Ordinatione gratiam conferri per manuum impositionem, idem Trident. sess. 23. cap. 3. intulit ex illo Pauli 1. ad Timoth. 4. Sed id, per quod gratia conferretur, est materia, vel forma Sacramenti. Ergo impositio manuum ad materiam huius Sacramenti pertinet.

4. Cæterum dicendum est, traditionem calicis cum vino, & patenæ cum pane, esse materiam huius ordinationis; & verba illa: *Accipe potestatem offerendi sacrificium, Misisti que celebrandi, tam pro viuis, quam pro defunctis.* Tunc prolata esse formam. Sic docent ferè omnes teste Vafq. disp. 239. c. 3. Valent. disp. 9. qu. 1. punct. 5. post princ. Coninch. disp. 20. dub. 7. concl. 1. nu. 60. Layman. lib. 5. sum. tract. 9. cap. 5. concl. 2. Bonac. disp. 8. de sacram. quæst. vnica, p. 3. nu. 1. Colligiturque aperte ex definitione Eugenij IV. in Concil. Florent. post vlt. sess. §. Sextam Sacramentum. vbi sic dicitur: *Sextum Sacramentum est Ordinis, cuius materia est illud, per cuius traditionem confertur Ordo: sicut presbyteratus traditur per calicem cum vino, & patena cum pane porrectionem.* Et paucis interpositis subiungit à Concilio: *Forma Sacerdotis talis est: Accipe potestatem offerendi sacrificium in Ecclesia pro viuis, & mortuis.* Ratio est: quia illa est materia, & forma cuiuslibet sacramenti: quibus significatur effectus talis sacramenti. Sed effectus Sacramenti Ordinis presbyterij, quæ est potestas ad consecrandum Corpus, & Sanguinem Christi, nullis aliis rebus aptis, & expressis significatur, nec significari potest, quàm prædicta traditio sub dictis verbis: Ergo illa traditio est materia, & verba sunt forma.

5. Argumentum Bonauent. facile dissoluitur, distinguendo duplicem manuum impositionem, quæ in consecratione sacerdotis interuenit. Prima ante traditionem calicis cum patena, quæ fit ab Episcopis, simul cum Presbyteris adstantibus; & hæc non est materia: nec per illam vlla potestas ordinato confertur: aliàs, non solum Episcopus, sed alij Sacerdotes Sacerdotem consecrarent: sed est quedam ecclesiastica cæremonia absque vlla verborum prolacione facta. Et fortè Concilium Carthaginen. de hac manuum impositione locutum fuit: liquidem non dixit, Sacerdotem consecrare per manuum impositionem: sed cum ordinatur, recipere manuum impositionem. Neque Concilium Carthaginen. eo loco voluit sacramentorum materias, & formas designare, sed solum declarare diuersos ritus, quibus ordinationis ministrabantur. Sed demus, Concilium locutum fuisse de impositione manuum, quæ fit materia consecrationis sacerdotis: eo casu asserendum est, primam impositionem manus, quæ nihil Episcopus pronunciat: sed secundam manus impositionem à solo Episcopo factam sub illis verbis: *Accipe Spiritum Sanctum. Quorum remissionis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueris, retenta sunt esse materiam huius sacramenti, & ordinationis sacerdo-*

tis, simul cum traditione calicis, & patenæ, vt statim videbimus.

6. Est enim non leuis difficultas, an hæc posterior manuum impositio, simul cum illis verbis: *Accipe Spiritum Sanctum* pertineat essentialiter ad materiam, & formam consecrationis sacerdotis. Negare videntur S. Thom. in 4. dist. 24. q. 1. art. 3. & qq. 3. Richard. art. 4. q. 3. Durand. quæst. 1. art. 2. quatenus allerunt impositionem manus accidentalem esse cæremoniam ab Ecclesia introductam; neque alterius materiæ, aut formæ, præter supradictam, meminerunt. Expressius Sotus in 4. dist. 24. q. 1. art. 4. concl. 7. & dist. 20. q. 1. art. 2. Valent. disp. 9. q. 1. p. 5. vers. Cæterum.

Mouentur primò: quia Florentinum exprimens singulorum ordinum materias, & formas, nullam aliam præter supradictam traditionem sub dictis verbis in ordine sacerdotis expressit. Si autem alia esset materia, & forma, Concilium non omitteret. Secundò, si aliqua alia esset materia, maximè manuum impositio: hæc esse non potest: quia in cap. Presbyter de Sacram. nõ iterandum dicit esse ritum ab Apostolis introductum, qui, si omittis fuerit, non obinde sacramentum esse iterandum. Tum, quia hæc impositio manuum sub illis verbis: *Accipe Spiritum Sanctum*, in aliquibus Pontificalibus non inuenitur, teste Maior in 4. dist. 24. q. 1. colum. 3. in fine. Angelo verbo, Ordo, 1. n. 5. Tum, quia impositio manuum antecedens traditionem calicis, & patenæ, non solum fit Episcopis: sed ab aliis sacerdotibus adstantibus, absque vlla verborum prolacione; impositio verò subsequens traditionem, & consecrationem supponit iam sacerdotem ordinatum cum potestate in corpus Christi verum: ergo etiam in corpus Christi mysticum. Ergo nihil de nouo per impositionem manus, & verba: *Accipe Spiritum Sanctum*, conceditur: sed, quòd antè erat concessum declaratur.

7. Rectius tamen alij Doctores censent, in ordinatione sacerdotis vltra prædictam materiam, & formam, aliam esse designandam, scilicet, impositionem manus sub illis verbis: *Accipe Spiritum Sanctum. Quorum remissionis peccata, &c.* Etenim, si sacerdos duplicem habeat potestatem, alteram consecrandi Corpus, & Sanguinem Christi Domini, alteram remittendi peccata, & hæc posterior, est necessariò supponat priorem ab illa, est omninò distincta, & separabilis, manifestè inferitur, si quæ, quibus hæc potestates conceduntur, sacramenta esse. At hæc potestas remittendi peccata, non cõceditur sacerdotibus, cum calix, & patena eis traditur, illaque verba profertur: *Accipe potestatem offerendi sacrificium.* sed multò post, cum facta consecratione, imponit Episcopus manus ordinato, & profert: *Accipe Spiritum Sanctum, &c.* Quòd probari potest primò, quia hæc potestates diuisim fuerunt Apostolis concessæ: potestas namque consecrandi concessa illis fuit in vltima Cena: potestas absolubendi à peccatis, post Resurrectionem, Joann. cap. 20. vti definit Trident. sess. 24. cap. 1. post med. ibi: *Domini autè Sacramentum Pontificis tunc precipue instituit, cum à mortuis suscitatus Joann. 20. insufflauit in Discipulos suos, dicens: Accipite Spiritum Sanctum, &c.* & in c. 5. idipsum declarat. Ergo hæc potestates possunt sacerdotibus diuisim concedi: prima, cum traditur calix cum patena: secunda, cū eis dicitur, media manuum impositione: *Accipe Spiritum Sanctum. Quorum remissionis peccata, &c.* Secundò, nec traditio calicis, & patenæ, neque verba, quæ tunc profertur, aliam potestatem denotant, præter potestatem consecrandi Corpus, & Sanguinem Domini. Ergo potestas remittendi peccata postmodum confertur, cum dicitur: *Accipe Spiritum Sanctum.* Tertio, hæc verba non frustra Episcopo profert, sed operatoria sunt illius; quod significat, vti dixit Trident. sess. 23. cap. 3. & can. 4. Significat autem concedi gratiam ad remittenda peccata. Ergo hæc gratiam, & potestatem operantur. Quarto, hæc ordinatio iure diuino confertur per impositionem manuum presbyterij, vt colligitur ex Trident. sess. 14. cap. 3. vbi loquens de Ministro Vocationis inquit, proprios huius sacramenti Ministros esse Presbyteros. Quo nomine eo loco, non ætate seniores, aut primos in populo intelligendi veniunt; sed, aut Episcopi, aut sacerdotes ab ipsis rectè ordinati per impositionem manuum presbyterij. Particula enim, *per*, denotat, impositionem manuum causam esse ordinationis. Et licet subdat, *presbyterij*, non inde est colligendum, vti rectè aduertit Vafq. disp. 239. cap. 5. n. 309. plurimum Episcoporum manuum impositionem requiri, sicut in consecratione Episcopi, sed id dictum fuit à Concilio, vt dignitas episcopalis denotetur. Quinò, plura Concilia, & antiqui Patres testantur, sacerdotes manuum impositione consecrari. Nam id ipsum exprimit Concil. Carthagin. IV. c. 3. Moguarinum sub Sebastiani Archiepiscopo, cap. 35. ibi: *In collatione Ordinum, quæ cum impositione manuum, veluti visibilis signis, traditur. Ambros. lib. de dignis sacerdot. c. 5. inquit: Homo imponit manus, Deus largitur gratiam.* Dionys. Areop. p. 1. eccles. iust. Hierarch. cap. 5. p. 2. ait: *Sacerdos coram sancto altari ponit vtrumque genu, in capite habet Pontificis dextram: & in hunc modum à sacrate Presule sanctissimis inuocationibus consecratur.* Neque argumenta contrariæ sententiæ obstant. Ad primum ex decreto Eugenij respondeo, cum non negaueris, alia

esse materiam, & formam, ex illius omissione inefficax argumentum desumitur, præcipue cum ipse non intendit omnium materiam, & formas exactè declarare; sed notiores, & principales, & quæ nullam dubitationem admittent: de aliis vero generaliter dixit, prout in Pontificali Romano lare continetur. Ad secundam respondeo, manuum impositionem præcedentem traditioni calicis ritum esse ab Apostolis introductum, idè quæ si ommissa fuerit, suppleendus quia non pertinet ad materiam, vel formam ordinationis, sed de manuum impositione post factam consecrationem, & communionem sub illis verbis: *Accipe Spiritum sanctum*. Et licet hæc manuum impositio supponat Sacerdotem ordinatum non tamen integrè, sed solum cum potestare in Corpus Christi verum, & non in Corpus Christi mysticum. Quod verò in Pontificali- bus aliquarum Ecclesiarum non præscribitur illa manuum impositio sub verbis: *Accipe Spiritum sanctum*, non inde inferendum est, ad consecrationem non pertinere: quandoquidem Ecclesia Romana, quæ omnium Ecclesiarum regula est, in suo Pontificali eam manuum impositionem, & verborum prolationem præscribit.

9. Tertio, est Ordinatio Diaconi, in cuius materie assignatione variè Doctores opinati sunt. Nam Durand. in 4. dist. 24. q. 3. num. 7. & 8. cui fauet Bonavent. eodem dist. 1. p. art. 1. q. 4. existimat, in sola impositione manus sub illis verbis: *Accipe Spiritum sanctum*, totam essentiam ordinationis consistere. Mouetur primò ex Concil. Carthag. IV. c. 4. quod solius impositionis manuum mentionem fecit, dicens: *Diaconus cum ordinatur, solum Episcopus, qui eum benedicit, manum super caput eius ponat, quia non ad sacerdotium, sed ad ministerium confertur*. Quod verò de manuum impositione non accidentali, sed essentiali Concilium loquitur, colligitur ex c. 5. ubi dicit, Subdiacono, cum ordinatur, idè dari calicem, quia non accipit manus impositionem. Sensit ergo idem præstare in Diacono manus impositionem, quod præstare in Subdiacono calicis, & patenæ traditio. At hæc, ut dicimus, sunt necessaria materia pro Subdiacono. Ergo impositio manus necessaria materia erit pro Diacono. Secundò ex vtu Ecclesiæ Anticenis, cuius ipse Durandus Episcopus fuit, in qua sola manuum impositione absque libri Evangeliorum traditione Diaconus consecratur. Tertio, ex vtu nascens traditione Ecclesiæ, in qua sola manuum impositione constituebantur Diaconi, ex Act. 6. Et certè illo tempore, quando nondum Evangelium scriptum erat, consecrati non poterant per illius traditionem. Neque verosimile est, hunc ordinem esse à Christo institutum, ut Sacerdoti sacrificanti ministraret in Evangelij decantatione, cum tempore institutionis non esset Evangelium decantandum: imò neque ex iure diuino habetur, eò quòd Evangelium in Sacrificio canatur, aut legatur. Si autem ad hanc Evangelij decantationem esset Diaconus à Christo consecratus, consequenter ex Christi institutione Evangelium in Sacrificio legendum, vel canendum esset.

Alij verò prædictæ manuum impositioni superaddunt libri Evangeliorum traditionem, & in vtraque actione affirmant, materiam huius ordinationis consistere. Sic Hofius in confessione catholica, cap. 52. alias 72. sub finem. Petr. de Soto loc. 5. de Ordine, §. Circa ista. Cardin. Bellarm. c. 9. de Ordine. Henric. lib. 1. c. 8. n. 2. Coninch. disp. 20. concl. 3. Layman. lib. 5. sum. tr. 9. cap. 5. assert. 3. Mouetur ad asserendum manus impositionem pro necessaria materia, rationibus superius adductis. Quod verò ultra manus impositionem traditio libri Evangeliorum necessaria sit, probant ex Florent. Concilio in decreto Evangelij post ultim. sess. §. Sextum Sacramentum. expressè id decernente.

10. Dicendum igitur est, solam traditionem libri Evangeliorum esse materiam huius ordinis, & formam verba, sub quibus ea traditio fit. Est communi sententia, teste Valquez disp. 28. cap. 4. n. num. 36. Valent. disp. 9. q. 3. punct. 5. q. 2. Bonac. de Sacram. disp. 8. q. vn. punct. 3. Fundamentum est definitio Eugenij IV. nuper relata: *Diaconatus* (inquit) *per libri Evangeliorum traditionem confertur*. Cum igitur de impositione manuum nullam fecerit mentionem, inferitur manifestè, manuum impositionem in hoc ordine non esse materiam præcipuam, uti voluerunt Coninch. & alij Doctores pro secunda sententia relati. Confirmarique potest ex cap. Presbyter. de Sacramentis non iterandis, ubi asseritur, manus impositionem, quæ in Presbytero, & Diacono fit, ritum esse ab Apostolis introductum: ergo non à Christo institutum; idè quæ si ommissa fuerit, non est ordo iterandus, sed caudè suppleendus: at, si ad materiam ordinis pertineret, necessaridè ordo iterandus esset, cum deficiente materia nihil fiat. Deinde ratione probari potest: quia illa est materia, & forma cuiusvis Sacramenti, quibus significatur effectus Sacramenti; at impositione manus Diacono facta, & verbis ibidem prolati, officij, & munus Diaconi nullatenus significatur: verba enim, quæ profertur, cum Episcopus Diacono manus imponit, sunt: *Accipe Spiritum sanctum ad robur, & ad resistendum Diabolo, & tentationibus eius*. hæc enim verba cuilibet ordini competere poterant, quinimò nullum ordinis effectum denotant. Nam,

For. de C. Bro. Sum. Mor. Pars I. V.

si alicuius Sacramenti effectum denotarent, esset Sacramenti Confirmationis. Ergo in illis verbis, & manuum impositione consistere non poterat prædicti Ordinis materia, & forma. Quare illa verba, etsi imperatiuo modo pronunciantur, deprecatoria sunt, neque effectum habent ex opere operato: pronunciantur tamen imperatiuo modo ob maximam spem, & fiduciam, quam Episcopus habet, Spiritum sanctum ordinando communicandum esse ad resistendum Diabolo, eiusque tentationibus. Econtra verò traditio libri Evangeliorum sub illis verbis: *Accipe potestatem, &c.* manifestè denotant huius Sacramenti effectum. Ergo in illis solis materia, & forma consistit. Quod amplius constabit, dissoluendo rationes oppositas.

11. Ad primam ex Concilio Carthagin. respondeo in illo cap. 4. non intendisse Concilium definire, quæ sit diaconatus, vel presbyteratus materia, sed quæ sit differentia in impositione manuum, quæ in vtroque ordine interuenit: postmodum verò à cap. 5. materiam subdiaconatus, aliorumque ordinum designat. Ad secundam, vsum Ecclesiæ Anticenis illegitimum fuisse, & Romanæ Ecclesiæ vsu emendandum, sicuti ipse Richard. emendauit. Ad tertiam admitto, tempore nascens Ecclesiæ non traditione libri Evangeliorum, sed alterius rei traditione, vel manus impositione, sub aliquibus verbis, officium Diaconi denotantibus ordinem conferri. Neque inde fit, esse diuersum sacramentum, quod eo tempore ministrabatur, ab eo, quod modò ministratur: nam esto materia in esse physico diuersa sint, non tamen in esse morali, & secundum Christi institutionem. Credendum enim est, inquit Bellarm. lib. de orde. c. 9. quem sequuntur Coninch. dist. 20. dub. 7. n. 65. Laym. cap. 5. assert. 3. Bonac. q. vn. p. 3. n. 4. Christum Dominum non designasse materiam omnium ordinum in particulari, sed generatim monendo Apostolos, ut ordinem conferrent per eorum ministerium instrumentalem, quæ significaretur eorum potestas. Quod si ita factum est, poruerunt Apostoli Diaconos consecrare, vel manuum impositione, vel alterius rei traditione, tametsi post scriptum Evangelium illius traditione consecrati fuerint. Neque ex eo, quòd traditione libri Evangeliorum confertur, inferendum est præcipuum munus, ad quod Christus hunc ordinem instituit, esse ad ministrandum sacerdoti sacrificanti in Evangelij decantatione, et lectione, nam, ut rectè probat obiectio facta, non est iure diuino statutum Evangelium in sacrificio Missæ legi, aut decantari: sed illius libri traditione ex vtu Ecclesiæ denotatur munus Diaconi esse, legem euangelicam prædicare, sive in sacrificio, sive extra, & sacerdoti assistere, & inferuire in omni Sacramentorum administratione, propter ipsi vsum fuerit. Neque huic potestati obstat, quòd munus prædicandi generaliter sit Diaconis interdictionem: id enim factum est, quia ecclesia Presbyteris, & Episcopis abundat, per quos apertè hoc officium præstari potest.

12. Quartò, subdiaconatus materiam affirmatè Vigerius in sum. instit. theol. c. 16. §. 6. vers. 1. esse traditionem libri epistolatum sub illis verbis: *Accipite librum epistolarum, & habete potestatem legendi eas in Ecclesia sancti Dei, tam pro viuis, quam pro defunctis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti*. Probari que potest, quia, sicut proprium est Diaconi sacerdoti ministrare legendo Evangelium: sic proprium est subdiaconi ei epistolam decantando inferuire. Ergo, qua ratione ordinatur Diaconus libri euangeliorum traditione, subdiaconus epistolarum traditione ordinari debet. Secundò, traditio calicis vacui, cum patenæ non videtur esse posse huius ordinationis materia: siquidem eo tempore nulla verba Episcopus profert, quæ necessariò proferenda essent, ut illam materiam determinarent. Tertio, initio Ecclesiæ subdiaconi tangere non poterant vasa sacra, ut colligitur ex Concilio Laodicensi can. 21. Quod nullatenus prohiberetur, si contactus sacrorum vasorum esset huius ordinationis materia.

13. Cæterum, communis sententia, & omnino certa, de qua D. Thom. in 4. dist. 1. quest. 1. art. 1. ad 2. Richard. dist. 24. art. 3. quest. 4. Durand. Paludan. Sotus, Maior, & alij, quos referi, & sequitur Valquez disp. 28. cap. 5. n. 49. Valent. disp. 9. qu. 1. p. 5. vers. Tertia questione. Coninch. disp. 20. dub. 7. concl. 4. Layman. tract. 9. cap. 5. assert. 4. Bonac. disp. 8. de Sacram. quest. vn. p. 3. affirmat, materiam huius ordinis esse traditionem calicis vacui cum patenæ. Sic enim definitum est in Florentin. Concilio in supradicto decreto, ubi assignans Pontifex, per cuius rei traditionem conferantur ordines, de subdiaconatu inquit: *Subdiaconus verò per calicis vacui, cum patenæ vacuæ superpositæ traditionem*. Idem constat ex Concilio Carthagin. IV. cap. 5. Ratio est: quia ea est materia ordinationis, per quam significatur præcipuum illius ordinis ministerium: sed præcipuum ministerium. Subdiaconi est Sacerdoti inferuire in sacrificio, ministrando calicem, & patenam, remedio Diacono, quod officium nullo alio signo aptiori significatur, quam traditione calicis, & patenæ. Ergo in hac traditione materia huius Sacramenti sita est.

14. Neque rationes contrariæ vrgent: nego enim, officium proprium Diaconi à Christo institutum esse legere, vel

canere Euangelium in sacrificio, neque officium Subdiaconi legere, vel canere Epistolam, sed vtriusque munus esse, sacerdoti, & Episcopo inferuire: at, quia hoc obsequium nulla alia traditione, quam libri Euangeliorum in Diacono significatur, ea de causa in illius traditione materia illius ordinationis consistit. In Subdiacono autem traditione calicis, & patenae apertius significatur eius munus: consistit ergo in illa traditione subdiaconatus materia. Adde traditionem libri Epistolae non fieri ab Episcopo, sed ab Archidiacono, qui Episcopo ordinanti assistit. At materia, & forma ordinationis necessarii ab ordinante, qui est Episcopus, praestari debent ergo in traditione libri epistolarum materia Subdiaconatus stare non poterat. Secundum argumentum petit declarare, quae sit forma huius ordinationis. Et commissis aliorum placitis, placet mihi sententia Valquez *disp. 238. cap. 5. nu. 51. Coninch. disp. 20. dub. 7. concl. 4. Layman. lib. 5. summ. tract. 9. cap. 5. assert. 3. esse*, inquam, illa verba, quae Episcopus profert, postquam omnes in subdiaconatum ordinandi tetigerunt calicem cum patena nempe. *Videte, cuius ministerium vobis traditur*. Haec enim verba, quae moraliter cum, contactu coniunguntur, relecta ad contactum calicis, & patenae satis exprimunt officium Subdiaconi ab Episcopo traditum, & concessum. Ad tertium nego, vnam subdiaconis prohibitionem esse, vasa sacra vacua tangere, sed tangere vasa sacra continentia Christi Corpus, & Sanguinem, vt recte probat Valquez *disputat. 238. cap. 6. n. 61.*

15. Sed, an calix, & patena, quae Subdiaconis, & a fortiori Presbyteris traduntur, debeant esse consecrata, non conueniunt Doctores. Negant ex necessitate consecrata esse debere, Enman. *Sa in princip. edit. verbo, Ordo, num. 6.* Henriquez aliis relatis *lib. 10. cap. 5. in comment. lit. E. & cap. 8. num. 3. Filiae. tract. 9. cap. 2. quest. 2. num. 3. & quest. 8. num. 45.* Bonac. *disp. 8. q. unica. p. 1. n. 5.* quia nullibi cauetur, consecrata esse debere. Praeterea, quia esto, consecrata non sint, confici potest in ipsis Eucharistia.

16. Ceterum verius existimo, necessitate sacramenti calicem, & patenam consecrata esse debere: quia, seclusa consecratione, non sunt vasa sacrificij, neque ad sacrificium deputata. Ergo eorum traditio, & contactus ad sacrificium referri non potest, neque significare, tangentem ea vasa, eo contactu in sacrificij obsequium deputari. Quare, esto, nullibi cauetur, praedicta vasa consecrata esse debere, id ex natura rei sequitur ob significationem, quam habere debet materia ordinationis. Quod verò in materia non consecrata Eucharistia confici non possit, non probat, materiam Ordinationis non debere, esse consecratam. Etenim Eucharistia confectio solum ex materia panis, & vini pendet: at Ordinatio in materia pendet ex significatione Sacrificij, quam si non obtinet, materia Ordinationis esse non potest. Praeterea, si ex eo quod Eucharistia confici possit in calice, & patena non consecratis, inferretur, calicem, & patenam non consecrata de se ferre pro materia Ordinationis, cuiuslibet vasculi, pilei, & ligni traditio materia Ordinationis erit, cum in his omnibus Eucharistia de facto possit confici: quod dici nullatenus potest. Requiritur ergo necessitate sacramenti vasa consecrata.

17. Illud reputo certum, graue peccatum esse, si loco calicis, vel patenae consecratae, non consecratus adhiberetur: tum, quia est contrarium, & vltim Ecclesiae, tum ob dubium de valore Ordinationis.

18. Ad extremum aduerte, subdiaconatum tempore primitiue Ecclesiae non fuisse inter ordines sacros computatum, non, quia sacramentum non fuerit, sed, quia non habuit votum castitatis annexum. At tempore Vibani II. imò ante ipsum Vibanium subdiaconatus inter ordines sacros enumeratus est, vt probat Innocentius III. *in cap. A multis. de statu, & qualitate. & constat ex 6. Synodo generali. can. 6.*

19. Quintò, succedunt ordines minores, de quibus ferè nulla est dubitatio. Nam, cum Florentinum definiat, ordinationis materiam esse illam, per cuius traditionem confertur ordo, & designatur ministerium ad illum ordinem pertinens: in Ostiario autem, Lectore, Exorcista, & Acolyto confertur, quae res ab Episcopo tradantur in illius muneris significationem, manifestè liquet, quae sit illorum Ordinum materia: Ostiario enim traduntur ab Episcopo clauis Ecclesiae sub illis verbis: *Sic agite quasi reddituri Deo rationem pro his rebus, quae his clauibus recluduntur*, ac prouide sola illa clauium traditio est materia, vt colligitur ex Concilio Carthaginen. IV. *cap. 9.* Lectori traditur liber lectionum sub ea forma: *Accipite, & estote verbi Dei relatores, habituri, si fideliter, & vtiliter compleueritis officium vestrum, partem cum his, qui verbum Dei bonè ministraverunt ab initio.* Colligitur ex dicto Concilio Carthaginen. c. 8. Exorcista traditur liber, in quo Exorcismi continentur, sub hac forma: *Accipite, & commendate memoria, & habete potestatem imponendi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechumenos.* Et tradit idem Concilium Carthaginen. c. 7. Acolyto autem duplex materia traditur sub duplici forma verborum, scilicet, ceroferarium cum ceruo ex-

trincto, sub illa forma: *Accipite ceroferarium cum ceruo, vt sciatis vos ad accendendam Ecclesiam luminaria mancipatos in nomine Domini.* Deinde traditur vteolus vacuus aquae, & vini, sub illa forma: *Accipite vteolum ad suggerendum vinum, & aquam in Eucharistiam Sanguinis Christi in nomine Domini.* Hinc Doctores diuisi sunt. Alij affirmant in traditione vtecoli materiam huius ordinationis sitam esse: quia per hanc traditionem munus Acolyti nobilitus, & excellentius significatur. Aliis placet, traditionem solum ceroferarij esse materiam, ideòque Acolythum a ceroferario dici. Sed verius existimo cum Vasque & aliis ab ipso relatis *disp. 237. c. 3. n. 36.* in vtriusque traditione sitam esse huius ordinationis materiam: quia, cum vtrumque munus ceroferario competat, & duplici traditione, sub duplici forma, indicetur, duplex illa traditio, materia ordinationis esse debet.

20. Tandem est dubium, an necessarium sit ordinando, tum vt valide, tum vt licite ordinem recipiat, materiam suam ordinationis tangere: Quia in re, aliqua pro certo habenda sunt. Primum enim, pro certo haberi debet, graue esse peccatum, si tactus alicuius materiae omittatur: quia est contra praxim Ecclesiae, & illius praecceptum, & periculum adest inualidæ ordinationis. Aliqui existimant, te peccato excusari, si mediare materiam tetigeris, tamen si non immediate: vt, g. cum ordinaris in sacerdotem, si calicem continentem patenam tangas, esto patenam non tetigeris. Indicat Valquez *disp. 246. cap. 2. num. 19.* Sed omnino dicendum est, graue esse peccatum, illius contactus liberam omissionem: quia satis est probabile, immediatum contactum necessarium esse necessitate Sacramenti. At exponere re periculo inualidæ Ordinationis maxime sacerdotalis, est grauissimum damnum: ergo a peccato excusari non potes. Praeterea, in Pontificali hic contactus immediatus praescribitur, quod Episcopus diligenter procurat obleruari. Signum igitur est, illius esse obligationem. Et ita docet Aegidius de Coninch. *disp. 20. dub. 7. concl. 6.*

Secundò, debet pro certo haberi, opus non esse tangere Hostiam immediate. Tum, quia in Rituali Romano tactus Hostiae immediatus non praescribitur. Tum, quia vinum in calice contentum immediate non attingitur, cum tamen illius contactus quoque, ac Hostiae contactus deberet esse necessarius. Atque ita notatur Valquez, & Coninch, *loc. alleg. Bonac. disp. 8. de Sacram. quest. vn. p. 3. num. 11.* Valent. *disp. 9. q. 1. pun. 5. circa finem.*

Tertiò, certum esse debet, non requiri materiae contactum eo puncto, quo verba ab Episcopo profertur. Satis enim est, quod moraliter coniungantur. Sic Sa verbo, *Ordo, n. 5.* Bonac. aliis relatis *dicto pun. 3. n. 22.* Henric. *lib. 10. c. 10. n. 1.* Layman. *tract. 9. cap. 5. n. 3.*

Quartò, ferè certum existimo, non esse opus contactum materiae immediatum ad Sacramenti valorem, sed mediatum sufficere, vt euenit, si calicem continentem patenam tangas; vel, si tangas calicem medio aliquo panno interposito: quia moraliter, & in communi hominum aestimatione tangere dicitur. Sic tradunt Valquez, Coninch, & Bonacina *loc. allegatis.*

22. Quare controversia solum est, an contactus, saltem in genere ad Sacramenti valorem requiratur? Negant Albert. Magn. *in 4. disp. 24. art. 38. ad 2.* At milla verb. *Ordo, n. 24.* Victoria de Sacram. Ordinis, *n. 20.* Henric. *lib. 1. cap. 9. n. 11.* Valq. *disp. 246. n. 19. & 20.* Caie. *in sum. verb. Ordinationum, & Ordinator. peccata.* Layman. *lib. 5. sum. tract. 9. cap. 5. n. 4.* Mauerat quia hic contactus, vel necessarius est, vt ordinandus potestatem sibi traditam acceptare significet, vel, vt potestas per ordinationem tradita conferatur. At ad neutrum esse necessarius contactus. Et quidem non esse necessarium, vt ordinandus acceptare potestatem significet, inde probatur: quia haec acceptatio necessaria non est: siquidem infans ante vnum rationis ordinari potest, qui tamen nullam ordinationis acceptationem habet, sed solum illius passiuam receptionem. Praeterea, quod solo contactu materiae non satis significatur illius acceptatio: sed oportebat digitis materiam stringere: alius non dicemur calicem capere, aut accipere. Quod verò contactus necessarius non sit, vt potestas per ordinationem tradita conferatur, probari potest, quia commune est, tam in iure civili, quam canonico, iurisdictionem, potestatem, & dominium concedi absque rei traditæ contactu ex eo tantum, quod praesenti concedaturum exemplo matrimonij, in quo mutua potestas coniugibus traditur absque vilo contactu. Ergo idem potest in praesenti.

22. Ceterum, verius existimo, contactum materiae necessarium esse, vt traditio constituat, & potestas per Ordinationem concedatur, vt ex communi sententia docuerunt D. Thom. *in 4. disp. 24. quest. 1. art. 11. qq. 5. ad 3. & in addit. ad 3. p. 34. art. 5. ad 3.* Valen. *disp. 9. q. 1. p. 5. circa finem.* Sa verbo, *ordo, n. 1.* in edit. reform. secus in priori Coninch. *disp. 20. dub. 7. concl. 5.* Bonac. *disp. 8. de Sacram. vn. p. 3. n. 11.* & alij apud ipsos. Mauerat: quia negari non potest, potuisse Christum Dominum sic traditione pro materia ordinationis constituitur, vt non consecratur perfecta, neque in suo esse constituta, quousque ordinandus

symbolum

symbolum traditum tangat. Quod autem sic instituerit, pertinet ad praxim Ecclesie, & ordinatum, & ordinandum sollicitudo, de predicto contactu præstant. Idque indicant illa verba ab Episcopo prolata: *Accipe potestatem*. traditum symbolo illius: traditio enim symboli indicat symbolum ab ordinando physice accipi debere, sicuti realiter accipitur potestas illo symbolo communicata. Neque obest, quod paruulus non voluntarie accipiat: sufficit, quod acceptioni non repugnet, ad quam materialem acceptionem contractus sufficiens censetur, etsi digitis non stringatur.

PUNCTUM V.

Quis sit effectus Sacramenti Ordinis; & quam ab aliis Sacramentis, & inter se dependentiam habeat.

1. Gratia est effectus huius sacramenti.
2. Præter gratiam imprimi characterem.
3. Negat Vasquez, per ordinationem Episcopi nouum characterem imprimi.
4. Verius est oppositum.
5. Necessario Baptismus Ordinem præcedere debet.
6. Requiritur necessitate præcepti ordinandum esse confirmatum, sed an sub graui culpa? Communiter Doctores negant.
7. Dicitur esse, vel nullam esse culpam, vel debere esse mortalem.
8. Prima tonsura ordinem præcedere debet.
9. Inferiores ordines prius suscipi debent, quam superiores.

Non est dubium effectum Sacramenti Ordinis, sicut & reliquorum sacramentorum, esse gratiam habituram cum ordine ad auxilia necessaria ad ritum, & competenter exercendum cuiuscunque ordinis manus, & officium, uti definitum est à Trident. sess. 23. c. 3. ex illo Pauli: *Noli negligere gratiam, qua tibi data est*, &c. Qui negat minoribus Ordinibus Sacramenti rationem, consequenter negat gratiam ex opere operato per illorum susceptionem communicari. Nos vero, qui communione sententiam sequentes asseruimus, omnes ordines, tam maiores, quam minores Sacramentum esse à Christo institutum, consequenter asserimus, gratiam illis omnibus communicari.

1. Præter supradictum effectum, habet sacramentum ordinis alium proprium, scilicet, characterem, qui est quedam qualitas supernaturalis animæ inherens indelebilis, quæ quasi quoddam signaculo, ordinatus à non ordinatis distinguitur, & ad munia, & officia ordinis suscipi exercenda destinatur. Omnia enim sacramenta, quæ reiterationem excludunt, in illius signum hunc effectum habent, ut latius diximus *tr. de Sacram. in genere, pu. 11.* Cum ergo tam ordines minores, quam maiores reiterationem excludant, & illis ordinati ad munia diuersa destinantur, singulis ordinibus suus character imprimatur, uti dixit Val. *disp. 9. q. 2. p. vn.* Coninch. *disp. 20. dub. 8.* Bonac. *disp. 8. q. vn. p. 6. n. 3.*

2. Solutum est dubium, an per consecrationem Episcopi nouus character imprimatur? Negat Valq. *disp. 239. c. 6. n. 54.* Imò neque præcedentem sacerdotalem characterem physice augeri, sed solum diuinam ordinationem ad nouum effectum, & officium destinari. Etenim, cum ordinatio Episcopi non sit absolute distincta à sacerdotali ordine, sed illius tantum perfectio, nouum characterem non postulat, sed præcedens sufficit nouam denominationem, & relationem accipiens ex destinatione ad nouum effectum, sicuti videtur necessario dicendum in ordine sacerdotali, cuius character vnus, & indiuisibilis esse videtur, tamen si potestates in eo ordine communicatæ distincte sint.

3. Ceterum verius existimo, diuersum characterem imprimi in ordinatione Episcopi ab eo, qui impressus fuit in sacerdotali ordine, & diuersum characterem imprimi sacerdoti, cum ei potestas absoluendi à peccatis conceditur, ab eo, quem accipere, cum potestas consecrandi Eucharistiam concessa fuit, vel saltem characterem præcedentem nouo reali modo augeri. Sic docet Bellarm. *l. de ordine, c. 5. in fine* Coninch. *disp. 20. dub. 8. n. 74.* Laym. *lib. 5. sum. tract. 9. c. 4. vers. Licet.* Ratio est: quia character, licet non potestates physice effectiua, est tamen signum morale potestatis in ordinatione acceptæ. Ad diuersa potestates in consecratione Episcopi conceditur ab ea, quæ conceditur simplici sacerdoti. Ergo nouo characterem significari debet. Idemque argumentum fieri potest in sacerdotio: traditur enim diuersa potestas sacerdoti, cum ei Episcopus manus imponit sub illis verbis: *Accipe Spiritum sanctum. Quorum remissionis peccata, remittitur.* &c. à potestate tradita, cum portecto calice, & patena, dictum fuit: *Accipe potestatem offerendi sacrificiū.* Ergo hæc noua potestas nouo characterem significari debet. Idemque in qualibet ordinatione distinctus character imprimatur: quia per singulas ordinationes diuersæ potestates communicantur. Alias, qua ratione in Episcopo, & sacerdote ad nouam potestatem significandam destinari præcedens character dicitur, eadem dici potest in singulis Ordinibus fieri, ac

Ferd. de Castro. Sum. Mor. Pars. I. v.

proinde opus non esset singulis ordinibus suum proprium characterem imprimi. Neque obstat, alios ordines ita inter se distingui, ut vnus alium essentialiter non supponat: contra vero Episcopatus essentialiter sacerdotium supponat, & potestas absoluendi in sacerdote, potestatem supponat consecrandi. Nam esto, id verum sit solum inde probatur, characterem communicandum in Episcopatu, non debere omnino distingui à characterem, qui in sacerdotio communicatus est, sed ex diuina ordinatione illum essentialiter præsupponere, sicuti præsupponitur ordinationi, & potestas. At, sicut ordinatione Episcopatus, & potestas ibidem communicata est partialiter distincta ab ordinatione, & potestate præcedenti: sic character debet esse.

4. Quoad dependentiam, quam habet ordinatione ab aliis sacramentis, & inter se, dicendum est primò, necessarium esse, ut Baptismus præcedat, alias nulla erit ordinatione. Quod ad id verum est: ut esto per ignorantiam omisissus Baptismus sit ordinatione effectum habere non possit: quia Baptismus reipsa susceptus est omnium Sacramentorum ianua, & ex diuina institutione dispositio necessaria: colligiturque ex cap. *Si quis Presbyter. cap. Veniens. de Cleric. non baptizat.* & probat Barbosa *al. leg. 2. de potest. Episc. n. 9.*

5. Secundò, requiritur, non necessitate sacramenti, sed præcepti, ordinandum esse confirmatum. Inquit enim Trident. sess. 23. cap. 4. *Prima tonsura non iniungitur, qui Sacramentum Confirmationis non susceperint.* Sed, an hoc præceptum obliget sub culpa graui, non conueniunt Doctores. Negat Sotus in 4. *dist. 7. art. 6. 8.* & *dist. 24. qu. 1. art. 4.* Nauarr. *cap. 22. n. 9.* Viuald. in *Candel. de Confirm. n. 41.* Victor. *de Sacram. Ord. n. 232.* Suar. *r. 3. in 3. p. disp. 38. sect. 11.* Coninch. *de Sacram. 1. n. 72.* art. 8. n. 90. & *disp. 20. de Ord. dub. 10. n. 102.* Reginald. in *praxi, lib. 28. n. 24.* Villalob. *tract. 11. de Ordine difficult. 7. n. 2.* Barbosa pluribus relatis *de potest. Episc. alleg. 2. n. 14.* Quia verba Concilij obligationem grauem non indicant, & ex natura rei nulla inter hæc sacramenta est dependentia: asserunt tamen supradicti Doctores, culpam esse venialem.

6. Ceterum, ego crederem, vel nullam esse culpam, vel debere esse mortalem. Si enim verba Concilij præceptiua sunt, ut videtur dicendum, non est dubium, materiam grauem esse, sicuti est, ut Ordines ante primam tonsuram non recipiantur: & ita sentit Bonacina *disputat. 8. de Sacrament. quæst. vnica. part. 5. numer. 9.* Si autem præceptiua non sunt, sed directiua, nullum erit per se peccatum, cum nullam inducant obligationem.

7. Terriò, ad quemlibet Ordinem suscipiendum requiritur, primam tonsuram præcedere, ut docuit Concilium Tridentinum sess. 23. cap. 2. *ibi: Ut qui iam prima tonsura initiati essent, per minores ad maiores ascenderent.* Nam licet prima tonsura Ordo non sit: est tamen ex Ecclesie præcepto ad omnes Ordines debita dispositio. Vnde, si omnia prima tonsura aliquem Ordinem suscipere tamen valide suscipias, ut est certum, grauius peccas, ut communis Doctorum sententia testatur ob Concilij præceptum, & Ecclesie praxim, Bonacina *disputat. 8. quæst. vnica. p. 5. num. 11.* Villalob. *tractat. 11. diff. 3. num. 7.*

8. Quartò, ordines inter se ita sunt distributi, ut per minores ad maiores fiat ascensio, sicuti dixit Trident. sess. 23. cap. 2. Quare prius debet suscipi inferiores, ut per ipsos quasi gradus ad superiores ordinatus ascendat. Quod si huiusmodi dispositio inueniatur, peccatum graue esse nemini est dubium: ordo tamen susceptus validus persistit, sicuti colligitur ex *oto tit. de Clerico per saltum promotio.* Erit autem sic ordinatus suspensus ab exercitio ordinis suscepti, c. *Sicut olim. 46. dist. c. Sollicitudo. de Cleric. per saltum prom. quousque Episcopus dispenset, ut ordinem prætermisissum suscipiat, tum ut ordinem susceptum exerceat, tum ut ad maiorem ascendat, opus esse videtur, ne in suscepto ordine ex malitia ministraverit: quia eo ipso videtur esse irregularis, & in irregularitate publica Episcopus non dispensat: & colligitur ex Trident. sess. 23. c. 14. de reformat. *Cum promotus* (inquit) *per saltum, si non ministraverit, Episcopus ex legitima causa possit dispensare, tacite indicans non posse dispensare, si ministraverit, subintelligitur, ex malitia, ut bene aduertit Villalob. tr. 11. de Ord. diff. 7. in fine.**

PUNCTUM VI.

De subiecto Ordinum, seu de ordinandis.

1. Subiectum Ordinationis est vir, non femina.
2. Mulier incapax est accipiendi primam tonsuram.
3. Hermaphroditus capax est ordinis, si sexus virilis præualeat, sed, si femineus.
4. Quæ obiciant heretici.
5. Facile soluuntur.

1. Subiectum Ordinationis esse virum, & non feminam, tanquam certum, de fide tradit Th. in 4. *dist. 25. q. 2.*

Z. 2. art. 5.

art. 1. quæst. 1. Bonavent. art. 2. quæst. 1. Scotus quæst. 2. §. Sic br-
niser. Durand. quæst. 2. num. 6. Paludan. quæst. 3. articulo. 1. concl. 4.
& alij relati à Valquez disputat. 243. cap. 2. Sumiturque ex Ec-
clesiæ perpetua traditione, quæ optimè confirmatur, cum nec
Virgini Mariæ, neque Magdalena, aliisque sanctissimis mu-
lieribus nunquam Ecclesiæ Ordinem vllum conulerit. Si au-
tem iure diuino sexus fœmineus capax ordinationis existeret,
alicui mulieri Ecclesiæ Ordinem communicasset. Ratio hu-
jus incapacitatis desumitur ex eff. ctu, & natura Ordinis, qui
est constitutus ordinatum in gradu superiore, & eminente in-
ter reliquos fideles cum potestate eos docendi, & sacramen-
ta ministrandi. At mulieres huius superioritatis iure diuino in-
capaces existunt, vt constat ex Paulo 1. Corinth. 14. *Mulieres
in Ecclesia taceant.* non enim permittitur eis loqui: sed sub-
ditas esse, sicut & lex dicit: lex, inquam, Genes. 3. *Sub vi-
ri potestate eris, & ipse dominabitur tui.* & addit Paulus. *Si quid
autem voluit discere, domi viros suos interrogent: turpe est enim
mulieri loqui in Ecclesia.* Si autem ordinis capaces essent, &
loqui in Ecclesia possent, & viris non ordinatis superiores
existerent.

2. Ex qua ratione optimè infert Valquez disp. 245. cap. 2.
n. 11. Coninch. disp. d. dub. 10. n. 96. Layman. lib. 5. sum. tract. 9.
cap. 6. nu. 2. mulierem incapacem esse recipiendi primam ton-
suram: nam esto, non sit ordo ecclesiasticus, est tamen eccle-
siasticus deputatus, & dispensatio ad ordines ecclesiasticos susci-
piendos, ad quos cum incapax sit, nequi deputari, aut aliquo
modo disponi.

3. Secundo, decidit Valquez quæstionem de Hermaphro-
ditis, an capaces Ordinis existant. Aferit namque cum Ari-
stotel. 4. lib. de generat. animal. cap. 3. sub finem, nullum ex his
monstris habere sexum vtrumque perfectum, est ex teritiis
apparet, sed necessariò vnum ex illis præualere, & alterum
esse irritum, & inanem. Spectandum ergo est, qui sexus præ-
ualeat, an virilis, an fœmineus: nam, si fœmineus præualeat,
incapax erit ordinis, sicut si virilis. Verum esto, præualeat
virilis, & capax iure diuino sit ordinis, omninò tamen ab or-
dine repellendus est: quippe ex communi sententia irregularis
censetur, vt multis allegatis docet Bonac. disp. 8. de Sacra-
ment. q. vn. p. 5. n. 6.

4. Aduersus hanc catholicam doctrinam obiciunt Hære-
tici Paulum ad Galat. 3. dicentem in Christo Iesu non esse
masculum, neque fœminam: ergo in templo Dei, cuius-
que ministris non debet esse discrimen masculi à fœmina. Se-
cundo, in veteri testamento, & etiam in nouo plures fœmi-
næ fuerunt Prophetissæ. Nam Numeror. 12. Maria soror Moy-
sæ prophetauit: & Luc. 2. Anna filia Phanuel, & quatuor fi-
læ Philippi Diaconi, vt colligitur ex Actis Apostol. Si igitur
capaces sunt prophetiæ, etiam ordinis videntur capaces esse
posse: quippe per prophetiam quodammodo aliis superiores
existunt, eoque docere possunt, quæ per prophetiam didi-
cerunt. Tertio, postquam Paulus 1. ad Timotheum cap. 3. do-
cuit, quales essent Diaconi ad ministerium ecclesiasticum eli-
gendi, pudicos, scilicet, non bilingues, &c. statim subdit:
Mulieres similiter pudicas. indicans eiusdem electionis. capa-
ces existere. Quod amplius confirmatur ex eo, quod capit. 5.
idem Paulus inquit: *Ne vidua minor sexaginta annorum eli-
gatur. & qua sit vnus viri vxor.* Sicuti dixerat cap. 3. eiusdem
1. ad Timoth. de Diacono, ne eligeretur, nisi vnus vxoris vir.
Quarto, tempore nascentis Ecclesiæ non solum viduæ, sed
virgines eligebantur, quæ in templo ministrabant, quæ
que vocabantur Diaconissæ, de quibus mentionem faciunt,
Concilium Chalcedonense. Act. 15. canone 15. & Synodus
Græcorum in Trullo can. 48. & Clemens lib. 8. *Constitutio-
num*, cap. 19. & sumitur ex Paulo ad Rom. 18. *Commendo vobis
Phæben, sororem nostram, quæ est in ministerio Ecclesiæ in Cen-
chris.*

5. Sed hæc nullius sunt momenti. Ad primum respondeo,
in Christo, eiusque lege nullum esse discrimen quoad iusti-
ficationem per Baptismum, & gratiam ibidem communica-
tam. De hac enim loquebatur Paulus, vt constat ex verbis
paulo antea dictis. *Omnes enim (inquit) filij Dei estis per fi-
dem, quæ est in Christo Iesu: quicumque enim baptizati estis,
Christum induistis.* Et statim subiungit: *Non est Iudæus non ser-
uus, neque liber: non est masculus, nec fœmina.* &c. De ministris
autem templi, eorumque Ordinibus, nec verbum in eo cap.
Paulus egit. Ad secundum nego, Prophetam ratione prophe-
tiæ in alios potestatem habere, eoque ex officio docere pos-
se, tamen non Prophetas in eo dono excedat, eoque instrue-
re possit in iis, quæ per prophetiam didicit. E contra verò
ordinatus ratione ordinis, & aliis superior est, & eos ex of-
ficio docere potest. Ad tertium admitto, viduas eligi con-
sueuisse, non vt ministeria ordinis exercerent; sed vt vorum
castitatis emittentes redditis, & elemosynis Ecclesiæ ale-
rentur: hæc ergo monet Paulus, ne adolescentiores ordinen-
tur, id est, ne in hæc statum vidualem, cui vorum continen-
tiæ annexebatur, cooptentur, ne forte postquam iis redditi-
bus, & elemosynis sustentata fuerint, primam fidem, id est,
promissionem continentiam iuramentum faciant nubentes. Ad quar-

tum admitto, Diaconissas eligi, & consecrari tempore anti-
quo, vt in templo ministrarent Diaconis, aliisque Ecclesiæ
Ministris in iis, quæ ab ipsis erant mandata. Vnde non con-
secrabantur, vt ex proprio officio, & munere ministrarent, sed,
vt ex aliorum imperio inferrent, ac proinde nullum eccle-
siasticum ordinem recipiebant; quod non obscure indicabat
Epiphanius. *heres. 79. ante medium*, etiam dixit: *Et Ministra-
rum quidem Diaconissarum ordo est in Ecclesia, sed non ad sa-
crificandum, neque vt quidquam aggredi permittantur; scili-
cet, propria autoritate. Ministrabant autem in templo. Pri-
mò competebar illis instruere mulieres de iis, de quibus cum
Diaconis, & Episcopis agere deberent, vt dixit Clemens Ro-
man. lib. 2. *Constitut. c. 26. alias 30.* Secundo, assistebant ad tem-
pli officium, quo mulieres ingrediebantur, vt dignas admitte-
rent, & indignas excluderent, de quo Clemens dicto lib. 2. c.
57. alias 61. Tertio, absergebant mulieres, quarum fratres
oleo sancto in Baptismo ungebantur, ne à viris aspicerentur,
sicuti docuit idem Clemens lib. 3. *Constitut. cap. 15. & cap. 16.* af-
firmat, munus harum Diaconissarum esse mulieres baptizatas
de sacro fonte suscipere. Quarto, ad domos mulierum mite-
bantur, vt dixit idem Clemens dicto cap. 15. Præter supra dicta
alia ratione Diaconissæ, imò Sacerdotissæ, & Episcopæ ali-
quæ mulieres appellabantur, vt constat ex Synodo 11. Turo-
nica sub Pelagio, can. 13. 14. & 20. & Concilio Antiocheno
can. 21. & 22. non quia aliquem ordinem acciperent, sed quia
earum viri, facta thori separatione, ordinati erant Diaconi,
Presbyteri, & Episcopi, vt latius tradunt Michæel de Medina
lib. 4. de continent. controuers. 6. cap. 7. Gabr. Valq. disp. 245. c. 1.
à n. 49.*

P V N C T V M V I I.

De ætate ordinandorum.

1. Ante vsum rationis docuit Durand. neminem Ordinis esse
capacem.
2. Contrarium defendit communis sententia.
3. Soluuntur rationes oppositæ.
4. Amens, qui aliquando rationis vsum habuit, ordinari non
potest.
5. Limitant aliqui, ne procedat superior doctrina in episcopatum.
Sed non admittitur limitatio.
6. Qua ætas ad licitam Ordinationem requiratur.
7. Ordinatus ante legitimam ætatem suspenditur.
8. Limitant aliqui, ne procedat in Religiosis Minoribus.
9. Sed non admittitur limitatio.

1. **Q**uod ad ætatem attinet, fuit opinio Durandi in 4. disp.
25. q. 2. n. 8. pueros ante vsum rationis non esse capa-
ces ordinis recipendi. Mouentur: quia nemini decet, sacra-
mentum aliquod concedi, nisi ipse, vel alius nomine ipsius ac-
cepterit: puer ante vsum rationis acceptare non potest, alium
autem non decet nomine ipsius acceptare: quippe hoc Sacra-
mentum non est necessitatis, vt Baptismus: sed voluntatis, &
susceptum grauius obligationibus arctat. Ergo, &c. Et
confirmari potest ex ritu ordinationis, in qua ordinando tra-
ditur symbolum potestatis communicatæ sub illa forma: *Ac-
cipe potestatem*, quæ videntur postulare voluntatem liberam
ordinandi, quæ per symbolum traditum potestatem commu-
nicatam acceptet.

2. Certa tamen, & communis sententia est, puerum an-
te vsum rationis incapacem esse ordinationis. Sic D. Thom. in
4. distinct. 25. quæst. 1. articulo. 1. quæst. 2. Bonavent. art. 2. quæst. 2.
Scotus quæst. 2. Richar. articulo. 4. quæst. 2. aliis relatis Valquez
disputat. 246. cap. 1. num. 6. Valentina disputat. 9. quæst. 4. quæst. 1.
Coninch. disputat. 20. dub. 10. conclus. 3. Laym. lib. 5. sum-
mar. tractat. 9. cap. 6. assert. 2. Bonacina disputat. 8. de Sacram. quæst.
vnica, part. 5. num. 1. Colligiturque ex cap. vnico, de Clerico
per saltem promoti, ubi ordinatus ante annos discretionis mi-
noribus ordinibus, & postmodum omisso diaconatu fuerat
Presbyter factus, censetur validè minoribus ordinatus: si qui-
dem solus diaconatus omiffus recipi præcipitur: non autem
minores ordines, sub quibus subdiaconatus etiam ibi intelli-
gitur, aliàs precipitur subdiaconatum recipi. Ratio verò est:
quia eo ipso, quo ordinandus non resistit ordinationi, capax
est recipiendi potestatem, quæ per ipsam conceditur, sicuti
capax est effectus Baptismi, Confirmationis, & Eucharistiæ:
quippe materia, & forma horum Sacramentorum ex susci-
pientium actibus non dependet, sicuti dependent Sacramenta
Pœnitentiæ, & matrimonij. Neque ad hanc validam susce-
ptionem opus est vt velit Paludan. in 4. distinct. 25. quæst. post.
3. conclus. num. 8.) consensu parentum, vel eorum, quorum
cura ordinandus demandatus sit: quia satis est Ecclesiæ con-
sensus, vel potius Christi voluntas, quæ ita Sacramentum Or-
dinationis instituit, vt cuiuscunque non repugnanti applica-
tur effectum haberet.

3. Neque

3. Neque rationes contrariae videntur. Admitto, dedecere sacerdotem ordinare ante vsum rationis, ideoque grauissimum esse peccatum: at factio hoc peccato non dedecet id asserere; præcipue cum sic ordinatus obligationibus continentiarum, aliisque iure ecclesiastico inductis non astringatur. Ad confirmationem nego, traditionem symboli sub illis verbis: *Accipe potestatem, expostulare in ordinando liberam acceptationem: sunt enim ex se efficacia ad communicandam potestatem ordinato non repugnant.*

4. Hinc tamen non licet inferre, amentem, qui aliquando vsum rationis habuit, ordinari posse, si tempore discretionis ordinem non postulauit: quia sacramenta, quae necessitatis non sunt, sed voluntatis, repelluntur, si non fuerint postulata, tempore, quo liberè postulari poterant, vt aduertit Vasquez *disp. 246. cap. 1. num. 8. Coninch. disp. 20. dub. 10. n. 100. Bonac. disp. 8. de Sacram. quest. unic. par. 5. num. 5.*

5. Limitant tamen prædictam sententiam S. Thom. & Bonavent. *locis allegatis*, ne procedat in episcopatu, cuius collationem factam pueris ante vsum rationis, asserunt, nullam esse. Tum, quia iurisdictione, & potestas nemini communicari potest, nisi ipse, cui communicatur, consentiat. Ad consecrationem Episcopi conceditur Episcopo potestas, & iurisdictione in omnem diocesim. Ergo ipse debet consentire. Tum quia per consecrationem contrahit Episcopus spirituale matrimonium cum Ecclesia, in cuius Pastorem ordinatur: matrimonium autem expostulat consensum contrahentis. Ergo, &c. Sed relictis Dominicus Sotus in 4. *dist. 25. qu. 1. art. 2. conclus. 2. Filluc. tract. 9. c. 4. q. 2. num. 76. Vasquez disp. 446. c. 1. num. 11. Bonac. disp. 8. de Sacram. qu. unic. par. 5. num. 4.* prædictam limitationem non admittunt: quia nulla est specialis ratio in Episcopatus collatione, quae in collatione aliorum ordinum non procedat. Etenim sicut potestas ad consecrandum Corpus Christi, absolvendumque a peccatis, potest ante vsum rationis communicari potest: sic poterit potestas confirmandi, & ordinandi. Neque ex hac communicatione inferitur, communicatum esse potestatem, & iurisdictionem actualem in aliquos subditos, ordinatumque specialiter alicui Ecclesiae dispensatum esse: quia hæc iurisdictione, & dispensatio ex consecratione essentialiter non dependet, tamen iure ecclesiastico consecrationi plerumque annexa sit.

6. Verum esto, certa ætas ad validam ordinationem requiritur non sit: ad licitam ordinationem omnes Doctores conveniunt, requisitam esse. Primò namque requiritur ætas, quæ plenam discretionem attingat. Non enim decebat Ministros Ecclesie constituitur infans sui muneris, & potestatis traditæ, id est, Bonifac. V III. in cap. Nullus, de temporib. Ordinat. in 6. præcepit, ne vllus Episcopus infanti (minori septennio, inquit Glossa) clericalem tonsuram conferte præsumat. Deinde requiritur determinata ætas, quæ pro temporum discretitate diuersa fuit, vt constat ex cap. 1. *cap. seq. 77. dist. & dist. 78. c. 1. cap. 1. & Clem. Generale 3. de etate, & qualitat. ordinandor. At nouo iure Trident. sess. 23. c. 12. de reformat. 22. annus inceptus expostulatur ad subdiaconatum, 23. ad diaconatum, & 25. ad presbyteratum; ad episcopatum vero 30. annus completus necessarius est ex c. *Omni in cunctis de electione*. Pro minoribus Ordinibus nullam certam ætatem designauit Concilium: quare, si ea scientia ordinandus polleat, quæ in prædicta sess. c. 4. & 11. postulatur, & ordinari poterit. Raro autem ante nouem, vel decem annos, vllus præsumi potest ea scientia, & discretionem requisita polleat, quæ ad primam tonsuram, & hinc ad exercitium muneris commissi in aliis ordinibus sufficit, sicuti notauit Coninch. *disp. 20. dub. 10. n. 102. Vasq. disp. 246. c. 4. n. 41.**

7. Ordinatus vero ante legitimam ætatem, si id ex malicia fecerit, suspensus est ab ordinis suscepti exercitio, vt constat ex Extrauag. Pij II. incipiente, *Cum ex sacrorum*, quam refert Nauarrus in cap. *Accepta de restitut. spoliar. opposit. 8. nu. 32. & in sum. cap. 27. num. 155. Quaranta in sum. Bullar. verbo, Ordo, in princ.* Quod si bona fide fueris ordinatus, à suspensione excusatus es: quia prædicta Bulla dolum exigit ad suspensionem incurrendam, vt ex Nauarr. & Couarr. obseruat Tolet. lib. 1. cap. 49. *vers. Quarta. Quaranta verbo, Ordo, vers. Quibus* Bonac. *disp. 8. de Sacram. quest. unica, part. 5. num. 13. Villalob. tract. 11. difficult. 11. n. 6. Barbof. allegat. 16. num. 20.* Non tamen obinde sequitur, quod possit ordinem suscipere exercere, siue suspensionem non contaxerit, siue ab ea absolutus sis: quia prohibens Concilium ordinari ante signatam ætatem, consequenter prohibet ordinis exercitium ante illam, vt obseruat Suarez *tom. 5. de censur. disp. 35. sect. 1. num. 23. Auila de censur. 3. part. disp. 5. dub. 7. vers. Notandum.* Bonac. *disp. 8. de Sacram. quest. unica, part. 5. num. 13. Villalob. tract. 11. difficult. 11. numer. 7.* At si susceperit ordinem ante ætatem completam exercereas, esto, grauitur pecces, irregularitatem non incurris, quia nullibi est iure expressa, sicuti notatur Barbof. Suar, Bonacin. Tolet. Villalob. *locis alleg.*

8. Limitant tamen aliqui prædictam doctrinam, ne pro-

cedat in Religiosis Minoribus, & qui in eorum priuilegiis communicant ob concessionem Innocent VIII. relata in *Monument. Ordin. fol. 65. aliis 69. concess. 147. & in supplement. fol. 99. concess. 378.* ibi enim refertur, Innocent VII. viuz vocis oraculo dispensasse cum toto Ordine Fratrum Minorum: quod postquam Fratres huiusmodi attingerint 23. ætatis annum, dum tamen sufficientes sint, possint promoueri ad sacerdotium, & Missas celebrare, non obstante iure, cæterisque contrarium facientibus, &c. Et postmodum concessit, quod Generales, & Prouinciales possint dispensare cum Fratribus suis in 22. anno completo. Quod priuilegium, sicuti testatur Compiler in *Compend. Priuilegior. Minorum, verbo, Dispenfatio, numer. 15.* limitatum fuit in Capitulo generali Florent. celebrato, vt solum id fieret in casu necessitatis, propter sacerdotum paucitatem, & ex consilio quatuor Guardianorum pro hac necessitate examinanda constitutorum: & postmodum in Capitulo generali Burgenfi decretum est, hæc dispensationem ex concilio quatuor Definitorum faciendam esse. Priuilegia enim viuz vocis oraculo concessa, & suspendi, & limitari possunt à Capitulo generali. Et licet Concil. Trident. hoc priuilegium derogare videatur, nihilominus Pius V. viuz vocis oraculo concessit, vt in foro conscientie vt Religiosi possint omnibus gratiis, & priuilegiis ante Trident. concessis, esto, per Trident. derogata, aut, restricta sint, vt refertur in *Compend. priuileg. Socier. Iesu. verb. Concilium Trident. §. 3.* ob quam causam Eman. Sà verb. *Religio. n. 58. in edit. prima*, asserit, Religiosos ordinari posse ante ætatem legitimam.

9. Cæterum esto, prædicta vera sint, nullatenus possunt Religiosi Minores ordinari ante ætatem à Concilio præscriptam. Etenim priuilegium Innocentij à Concilio Trid. reuocatum est: Pius vero V. solum in foro conscientie priuilegia reuocata restituit, quæ Constitutio ad prædictum priuilegium extendi non potest: quia necessariò exigit priuilegium illud ad sui vsum in foro externo restitui. Quippe omnes Religiosi literis dimissoriis sui Prouincialis indigent, vt ordinentur, quibus Prouincialis publicè testatur, ætatem legitimam habere: quod testimonium nullatenus verum esse potest, nisi quatenus Prouincialis dispositionem concessit. Prodest ergo concessio, non pro foro conscientie tantum, sed etiam pro foro externo. Adde, hæc dispensationem non posse Prouincialem facere, nisi cum consilio definitorum examinata causa dispensationis, ac proinde in foro externo, & iudiciali, iuxta religionis vsum. Deinde Sixtus V. in sua Bulla contra male promotos, omnia supradicta priuilegia, & Pij V. concessionem reuocauit, statuens sub grauissimis penis, Concilium Tridentinum obseruari in iis, quæ circa ordinum susceptionem præscripsit, vt constat ex illis verbis: *Aut ante per ætatem per sacri generalis Concilij Trident. decreta prima tonsura, aut cuique Ordini prescriptam.* Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus apostolicis, ac in Conciliis, etiam generalibus editis, cæterisque contrariis quibuscuque, Et licet Clement. V III. anno 1595. pridie Kalend. Martij prædictum motum proprium Sixti reuocauerit, id solum fuit, quatenus ius commune, & terminos Concil. Trident. excedebat, quatenus vero iuri communi, & Trident. conformis erat, confirmauit, & reuoluidauit. Quapropter concessio Pij V. vt præter Sixtum, & Clementem reuocata, neque in foro exteriori, neque in interiori prodesse Religiosis potest. Et ita docuit Manuel Rodrig. *tom. 3. q. regular. q. 23. art. 6. Mirand. Man. Pralat. t. 1. quest. 39. art. 1. Valq. decis. 246. cap. 4. in fine, n. 44. Layman. lib. 5. summa. tract. 9. cap. 7. n. 2. Villalob. tractat. 11. de ordine. difficult. 11. in fine num. 8.* Quod verò subdit Vasquez prædictum priuilegium Pij V. ad hoc prodesse posse, vt si bona fide Religiosus ante legitimam ætatem ordinatus fuerit, possit in foro conscientie à suo Prouinciali dispensari, vt in suscepto ordine ministrare ante completam ætatem, mihi non probatur, eò quod existimem prædictam concessionem Pij V. motu Sixti V. & Clement. abrogatam esse. Denique huic quæstioni & dubitationi locus non est, cum Urbanus V III. hoc anno 1632. omnia priuilegia, & gratias viuz vocis oraculo concessas reuocauerit.

PUNCTVM VIII.

De qualitate ordinandorum quoad mores, & scientiam.

1. *Quæ ad qualitatem ordinandorum pertinent.*
2. *Quid ad mores.*
3. *Qualiter informatio faciendæ est.*
4. *Quid pro Religiosis.*
5. *Quem sensum habeat interrogatio Episcopi, an ordinandus sint apti, & Archidiaconi responsio.*
6. *Afferunt aliqui, peccare mortaliter, qui primam tonsuram, Ordinesque minores suscipi animo declinandis seculari iudicium.*

7. Quid sit tenendum.
8. Non est peccatum minoribus initiari animo non ascendendi ad superiores.
9. Neque est mortale ordinari minoribus animo retrocedendi post aliquod tempus.
10. Illiteratus ordinari non potest.
11. Pro minoribus qua scientia.
12. Pro subdiaconatu, & diaconatu.
13. Pro presbyteratu.
14. An Episcopo competat Religiosos examinare de scientia, & doctrina non. Videtur competere.
15. Contrarium deciditur.
16. Requiritur eadem scientia, & doctrina in Religioso ordinando, ac in seculari? Proponitur ratio difficultatis.
17. Verius minorem requiri.
18. Quid de cantoribus, & Canonici, & portionariis.

1. **Q**uæ ad qualitatem ordinandorum pertinent, ad tria capita reduci possunt, ut bene notavit Vasq. disp. 2. 46. c. 6. in princ. ad motum probitatem, ad scientiam, seu doctrinam, & ad vitam necessariam. De duplici priori agemus in hoc puncto, de tertio in sequenti.

2. Quod ad mores atinet Concil. Trident. 23. cap. 5. de reformat. pro minoribus ordinibus expostulat à Parocho, & Magistro scholæ, in qua ordinandus educatus est, bonum testimonium. Pro maioribus verò ordinibus requirit, ut per mensum ante ordinationem Episcopum adeat ordinandus, qui Parocho, vel alteri, cui magis expedire videbitur, committat, ut nominibus, ac desiderio eorum, qui volunt promoueri, publicè in Ecclesia propositis de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, & vita, à fide dignis diligenter inquirat, & literas testimoniales ipsam inquisitionem factam continentes ad ipsum Episcopum quamprimum transmittat. & cap. 7. decernit Sancta Synodus, ut feria quarta ante ordinationem, vel quando Episcopo videbitur, sacerdotibus, & aliis prudentibus viris scitis ordinandorum genus, personam, ætatem, institutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inuestiget, & examinet. Et cap. 13. eiusdem sess. inquit Concilium: Subdiaconi & Diaconi ordinentur, ut habentes bonum testimonium, & in minoribus Ordinibus iam probati. Et c. 14. de ordinandis in Presbyteros asserit, in ministeriis anteaactus p̄sē, & fideliter se gessisse debere, bonumque habere testimonium, atque ita pietate, ac castis moribus esse conspicuos, ut præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. Etenim, cum Ministri Ecclesiæ gradum inter omnes fideles obtinent, eliganturque ad populum docendum, salutisque sacramenta ministranda, necessaria erat omnibus esse notum ea vitæ probitate pollere, quam prædicta munera exigant.

3. Informatio namque faciendâ est primò de natalibus; an, inquam, sint legitimi: quippe illegitimi irregulares existunt, & an ex Hæreticis sic damnatis, ut impenitentibus descenderint. Qui enim à ludæis originem trahunt, vel quorum maiores, etsi Hæretici fuerint, emendatos tamen esse constat, & reincorporatos Ecclesiæ vnitati, & pro culpa huiusmodi ad mandatum Ecclesiæ penitentiam recepisse, quam vel perfecissent, vel perfectioni eius institunt, aut paratos fuisse ad recipiendam eandem, iuxta Constitutionem Bonifacii VIII. quæ incipit Statutum de Hæreticis in 6. ab ordinatione excludi non debent, nisi aliter privilegio apostolico, & confirmatione caueretur, ut ex declaratione Concilij notavit Barbofa. Quapropter testes deponentes de natalibus horum ordinandorum, qui à sanguine infecto descendunt, iurare possunt, à Christianis antiquis descendere: quia in ea informatione solum petitur, an descendant à condemnatis parentibus, & impenitentibus, & an ipsi ordinandi noviter conuersi sint. Cum ergo non descendant à parentibus impenitentibus, censentur descendere à Christianis antiquis, quatenus necessarii sunt ad ordinem recipiendum, ut bene probat Sanch. lib. 2. in Decalog. cap. 28. n. 16. Secundò, examinanda est persona, an, inquam, sit corpore vitata, ob cuius vitium ab ordine remoueri debeat, cap. Quando. 2. 4. distinct. & ibi Glossa, & cap. 1. & 2. de corpore vitatu. Tertio, eius ætas, an legitima sit. Quarto, eius institutio, id est, quo titulo ad ordines promouendus sit, an sufficiat ad vitam necessaria, de quo latè in sequentibus. Quintò, eius mores iuxta communem famam, & opinionem, quæ sufficienter probatur Parocho testimonio uti notavit Barbofa 2. p. de potest. Episcop. allegat. 10. n. 15. Sextò, eius doctrina, & fides, de quo statim.

4. Aduertit, prædictam informationem pro secularibus statutam esse: nam Regulares, uti declarauit Congregatio Concilij, non tenentur nomen, & desiderium suum in Ecclesia publicè proponi facere, & testimonium deferre iuxta ritum in Tridentino præscriptum, sed sufficit testimonium à suis superioribus allatum. Deinde, etsi attestatio, & informatio præscripta sess. 23. cap. 5. de reformat. pro omnibus ordinandis debeat regulariter fieri, aliquando tamen poterit Episcopus ordinandum promouere omnia prædicta informatio-

ne, si aliunde ei constet de probitate vitæ, & morum integritate, uti ex Congregatione Concilij notavit Barbofa in re. miss. d. cap. 5.

5. Præter prædictam informationem de ordinandorum genere, ætate, moribus, & doctrina, ipso ordinationis die Archidiaconum electus, ut Episcopo assit, alta voce interrogat adstantes, an sciant aliquo impedimento affici ordinandum, quo ordini recipiendo minus dignus efficiatur, præcipitque, ut illud declaret, & manifestet, iuxta textum in c. Nostrum. de offic. Archid. Quo factò, Episcopus statim interrogat Archidiaconum, an sciat, omnes ordinandos dignos esse ipse verò respondet, & scire, & testificari esse dignos, quantum humana fragilitas nosse sinit, cap. vnic. de scrutinio in ordine faciendo. Quæ responsio veritatem continet, dummodo sciat, ordinandos ab examinatoribus approbatos, nulliusque impedimenti conscios: quia, dum quis non probatur indignus, dignus esse censetur. E contra, si aliquem sciret impedimento ligatum, deberet Episcopum secretò monere, ut iuxta qualitatem impedimenti, quid faciendum sit, decerneret, sicuti bene notavit Barbofa de potest. Episcop. 2. p. alleg. 10. n. 21.

6. Sub hac conditione de vita, & moribus ordinati comprehendere possunt intentionem, quam ordinari habere debet in prima consensu, ordinibusque minoribus suscipiendis, Equidem Dominic. Bannes 2. 2. qu. 12. art. 1. in 2. distinct. cons. elus. vlt. Arag. 2. 2. qu. 12. art. 1. dub. 1. Petr. de Ledelm. de Sacram. Ordinis. c. 7. post 3. conclus. Man. Rodrig. 2. 2. sum. cap. 17. num. 2. & inclinât Barbofa 2. p. de potest. Episc. alleg. 10. nu. 20. & alleg. 11. num. 12. existimant, peccare mortaliter ordinandum, qui animo declinat à sæculari iudicio, neque ad superiores ordines ascendendi, prima consensu ordinibusque minoribus suscipiendis, similiterque peccare mortaliter Episcopum ordinarem, si conscius sit prædictæ intentionis. Probatur ex Trident. sess. 23. cap. 4. vbi prohibet initiari prima consensu eos, de quibus probabilis coniectura est secularis iudicij fugiendi fraudæ, & non ut Deo fidelem cultum præstent, hoc vitæ genus eligere. Quòd autem hæc verba præcepta sint, & non tantum consultiua, uti voluit Coninch. statim referendus, conuincitur ex eo, quòd æquè Concilium prohibet initiari, eum de quo probabilis coniectura non sit, non secularis iudicij fugiendi fraude ordinari, sicuti prohibet initiari eum, qui Sacramentum Confirmationis non suscepit, vel legere, & scribere necit.

7. Cæterum verius censeo, non esse peccatum prima consensu minoribusque ordinibus initiari intentione fruendi privilegio Clericorum, illorumque exemptione à sæculari iudicio, sicuti docet Sanchez lib. 6. de matrim. disp. 31. n. 16. & 17. Coninch. de Sacram. disp. 20. dub. 10. nu. 104. Bonac. disp. 8. de Sacram. quest. vnic. p. vlt. in fine. Laym. lib. 5. sum. tract. 9. cap. 7. circa finem. Etenim rationi consonum est, ordinem suscipere sub intentione omnium, quæ ordini annexa sunt: at ordini annexa est exemptio à sæculari iudicio: ergo suscipere ordinem sub hac intentione non est dissonum rationi. Neque huic intentioni obstat Concilium: quia in hac intentione nullam fraudem ordinandus committit: quippe vitæ iure sibi concessio. Illud ergo excludit Concilium ab ordine suscipiendo, qui non, ut Deo fidelem cultum præstet, ordinatur, sed secularis iudicij fugiendi fraude: fraudem autem non est censenda committi, nisi graui aliqua causa apud sæculare iudicium incepta initiaretur: tunc enim censeretur ordinandus fraude uti in sæculari iudicio fugiendo.

8. Secundò dico, nullum te peccatum committere, si prima consensu, minoribusque ordinibus initiaris animo non ascendendi ad superiores. Sic Coninch. Sanchez, Bonac. in eis allegatis: imò in hac conclusione consentiunt Petr. de Ledelm. Arag. Rodrig. supra. Ratio est: quia nullo iure cautum est, suscipiendum primam consensu, Ordinibusque minoribus, obligatum esse ad superiores ascendere. Nam Trident. sess. 23. cap. 4. & 11. solum expostulat in ordinando intentionem præstandi Deo fidelem cultum: quam intentionem habere optimè potest, tamen intentione careat superiores Ordines assumendi. Deinde illegitimus, qui ex dispensatione Episcopi minoribus initiatur, iuxta textum in cap. 1. de filiis Presbyterorum. in 6. nequit intentionem habere assumendi Ordines superiores. Ergo hæc intentio non est per se necessaria. Hinc optimè inferit Sanchez dicta disputat. 31. num. 18. aduersus Bartholom. de Ledelm. de Sacram. Ordinis. dub. 5. conclus. 2. non peccare Episcopum conferentem primam consensu, aut ordines minores ei, qui intentionem habet non ascendendi ad superiores, sed solum Deo in susceptis ordinibus famulandi: quia Episcopus obligatus non est in ordinum collatione aliam intentionem ab ordinando exigere, quam iura ab illo exigunt.

9. Tertio dico, nec te peccatum mortaliter, si Ordines suscipias animo fruendi aliquo tantùm tempore privilegio Clericorum, & postmodum retrocedendi. Quia ordinari minoribus Ordinibus retrocedere sine causa potest ab illis graui culpa, & se incapacem reddere ad ordinum ministeria deinceps obeunda, ducendo viduam, cum nullo voto, promissione,

promissione, aut præcepto ad perseverandum in statu assumpto astringatur, ut docent Valent. 2.2. disp. 1. q. 12. part. 1. post princ. Bannes 2.2. q. 12. art. 1. §. Sit tamen tertia conclusio & aliis relictis Sanchez lib. 7. de matr. disp. 51. n. 20. Tolet. lib. 4. cap. 18. Azor. tom. 1. lib. 13. c. 14. quæst. 14. Ergo peccare mortaliter non potest intentionem habens retrocedendi, quia ea intentione deterior esse non potest ipso facto. Ex alia parte susceptio ordinis sub ea intentione retrocedendi, non est ab Ecclesia specialiter interdicta, nec iure naturali videtur saltem sub gravi culpa interdicti, ut pote quæ non est graviter Ecclesie damnosa. Quod secus procedit in Novitio Religionem assumente: nam est, abique gravi culpa possit Religionem deserere, si tamen, cum ingreditur, intentionem habeat eam deserendi, graviter peccat: quia Religionem decipit in re gravi, eius alimenta suscipiens, instituit utique agnosces, quæ nullatenus ipsi permittentur, nisi sub animo, & intentione probandi, & si placeat, perseverandi. Atque ita docent Nauarr. c. 25. n. 108. Sanchez lib. 7. c. 31. n. 16. Coninch. disp. 20. dub. 10. n. 104. Laym. tract. 9. c. 7. circa finem.

Dixisti absque causa. Nam stante causa legitima, excusabitur etiam a culpa venialis recessus ab Ordinibus, ut dixerunt Tolet. Azor. Sanchez. Layman. locis allegatis, & consequenter etiam excusabitur susceptio ordinis sub ea intentione. Quis enim dicit, peccatum committere Vniuersitatis Rectorem, qui, ut iurisdictionem exerceat, quam aliis exercere non potest, prima tonsura insignitur; tamen si animum habeat postmodum deposito officio ad nuptias transeundi?

10. Quod ad secundam qualitatem ordinandorum attinet, quæ est de scientia, & doctrina: primo, statutum erat in c. vlt. de temporibus ordinat. in 6. ne vllus illiteratus ad Ordines admittetur. Concilium autem Trident. sess. 23. c. 4. de reformat. illiteratum esse censet ad primam tonsuram suscipiendam, qui fidei rudimenta ignorat, vel legere, & scribere nescit. Quapropter prima tonsura a initiandis fidei rudimenta tenere debet; item legere, & scribere, saltem in vernacula lingua, ut docuit Azor. 2. part. lib. 6. c. 6. q. 2. Barbof. alleg. 11. n. 5.

11. Pro minoribus Ordinibus intellectionem lingue Latine expostulat Concil. sess. 23. c. 11. de reformat. ibi: *Minores Ordines illi, qui saltem linguam Latinam intelligant per temporum intervallum, nisi aliud Episcopo videbitur.* Quæ verba expendens Menoch. de arbit. casu 425. num. 57. *Ep. seqq.* intelligit arbitrio Episcopi commissum esse, ut Ordines conferat ei, qui, etsi linguam Latinam non intelligit; est tamen bonæ indolis, & pro ætate docilis: quia illiteratus dici non debet, qui pro ætate edicere, quique ostendit pro tempore proficere posse, ut tradidit Turretremat. in c. illiteratos 36. dist. & Germinian. ibi, & Innocent. in c. Cum in cunctis de electione, & Rebuff. in tract. de pacific. possessor. n. 201. ubi ex Alexand. in annotat. ad Barr. refert illud simile, scholasticum magni ingenij non esse à doctoratu repellendum, etiam ante quinquennium, etiam spes est, quod edicere. Menochium sequitur Barbofa allegat. 11. n. 6. Cæterum, hæc sententia omnino displicet: a dufferatur enim verbis Concilij, & communi Doctorum sententia: illa enim verba, nisi aliud Episcopo videbitur, non ad qualitatem scientiæ referenda sunt, sed ad temporum intervallum. Concedo namque illiteratum non esse, qui pro ætate edicere, & spes est, quod edicere. At Concilium iuxta communem omnium sensum non solum postulat pro minoribus Ordinibus, ne ordinandus illiteratus esse, sed insuper, ut litteraturam Latinæ lingue polleat, aliis nulla specialis scientia, & doctrina pro minoribus Ordinibus, imò pro subdiaconatu, & diaconatu necessaria esse, quam pro prima tonsura.

12. Pro subdiaconatu, & diaconatu præter linguam Latinam exigat Concilium cap. 13. ordinandum institutum esse iis, quæ ad officium peragendum necessaria sunt: censetur autem sufficienter instructus, si voluntatem habeat Rubricas Recitarij, & Missalis legendi: ex illis enim facile dicere poterit, qualiter recitare Officium canonicum debeat, qualiterque munus suscepti Ordinis peragere. Quapropter, etsi ante subdiaconatum susceptum nesciat modum, & ritum recitandi, non obinde ineptus est ad Ordinis susceptionem, ut ex prædicta recepta colligitur, ut tradit Valq. disp. 246. c. 6. n. 53. Coninch. disp. 20. dub. 10. n. 103.

13. Tandem pro presbyteratu Ordine exigat Concilium sess. 23. c. 14. vitra supradicta, ut ordinandus diligenti examine præcedenti idoneus comprobetur; tum ad docendum populum ea, quæ scire omnibus necessaria est ad salutem; tum ad Sacramenta ministranda. Cæterum, cum nullus Sacerdos administrare sacramenta possit, nisi ab Ordinario approbatus, ut statuit Concil. sess. 23. cap. 15. officium sanæ scientiam requisitam pro sacerdotio suscipiendo non esse eam scientiam, quæ ad ministrandum sacramentum confessionis requiritur, ut docuit Valq. disp. 246. cap. 6. num. 53. Coninch. disp. 20. dub. 10. numer. 103. Layman. tract. 9. cap. 7. num. 2. sed esse eam scientiam, quæ ad ministranda Sacramenta Baptismi, & Eucharistiæ requiritur: quia hæc sunt sacramenta, quæ communiter à Sacerdotibus simplicibus solent ministrari; vel saltem eam scientiam, quæ ad ministranda sacramenta in genere requisita

est, tamen non habeatur ea scientia, quæ requisita est pro sacramentorum ex officio administratione.

14. Pro supradictorum intelligentia duplex est enodanda difficultas. Prima, an Episcopo comperat, Religiosos examinare de sufficientia doctrinæ ad Ordines suscipiendos. Videtur enim, id nõ comperere Episcopo, sed Religionis Prælati, qui litteras commendatitias concedunt. Primo, quia Eugen. I. V. id expressè Minoribus concessit, ut refertur in Comp. Mendicant. tit. Ordines sacri, §. 10. quod privilegium, utpote Religionis concessum, non videtur clausula generali, Non obstantibus, quæ Concil. Trident. vitur, reuocatum. Secundo, Trident. etiam, ordinandum examen Episcopo committat, sess. 23. cap. 7. eam commissionem ad Religiosos non extendit; aliam compereret Episcopo ætatem, mores, & genus Religiosorum investigare, & publicè in Ecclesia proponere, sicuti de reliquis ordinandis ibidem cauetur. Et licet cap. 12. expressè dixerit: *Regulares quoque, nec in minore ætate, nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur, privilegio quibus, cumque quoad hoc penitus exclusis,* intelligi potest de examine mediis Prælati Religionis faciendo, non de examine ab ipsis Episcopis immediate præstando. Tertio, sess. 23. cap. 8. decernit Concilium, neminem esse ordinandum, cuius probitas, ac mores Ordinarij sui testimonio non comprobentur: & sess. 14. cap. 2. statuit, ne titularis Episcopus aliquem ordinet sine eius Ordinarij licentia: Ordinarius autem Religiosorum non est Episcopus, sed Religiosus Prælati: ergo ipsi, & non Episcopo competit suorum subditorum approbatio.

15. Cæterum omnino dicendum est, Episcopo comperere Religiosorum examen quoad scientiam, & doctrinam, in qua dictum cap. 12. Trident. ubi sublati omnibus privilegio cauetur, neminem, etiam regularem ordinari posse sine diligenti Episcopi examine: quod solum de doctrinæ examine intelligi debet. Examen autem à Prælati Religiosorum factum non potest dici factum ab Episcopo, cum non fuerit nomine ipsius factum, vel ab ipso postmodum approbatum. Quoad genus verò, ætatem, & mores, non Episcopi, sed Prælati Religiosorum competit investigatio, & approbatio ex dicto cap. 8. & communi consuetudine. Atque ita tradit Valquez 2.3. in 3. p. disp. 246. de Ordine, cap. 6. num. 57. Villalobos tract. 11. de Ordine, difficult. 14. in fine. Rodrig. tom. 1. q. regular. quæst. 24. art. 7. Monent tamen Rodrig. & Villalob. expedire, ut Episcopi, approbatione Religiosorum à suis Prælati facta contenti sint, si enim cuiusdam examinatoris secularis approbationi fidet, efficacius fidere debebat Religiosorum Prælati. Religiosi verò Societatis I. S. V. qui à Præposito generali, eiusve delegatis, quales sunt Prouinciales, licentiam obtinent ad Ordines suscipiendos, non debent ab Episcopis examinari de cantus, officijs, & ceremonijs ecclesiasticis, ac aliis in aliis ordinandis requisitis, ex concess. Greg. XIII. 22. Septemb. 1582. Quod privilegium aliis Religionibus non communicatur. Verum etiam, hoc ita sit, nostri Religiosi subire examen doctrinæ non recusant, ut bene aduertit Valquez disp. 246. cap. 6. num. 57.

16. Secunda difficultas est, an eadem scientia, & doctrina, quæ in secularibus requiritur ad Ordines suscipiendos, requisita sit in Religiosis? Ratio difficultatis est: quia Trident. æquè pro omnibus ordinandis expostulat linguam Latinam intelligere, si Ordines minores suscipiendi sunt; si verò subdiaconatum, & vltimes sint instructi; si presbyteratum, ut sciant docere populum necessaria ad salutem, & sacramenta ministrare. Quo ergo fundamento Religiosi ab hac obligatione eximi possunt, præcipuè cum Concilium sess. 23. cap. 12. statuerit, neminem ordinari sine diligenti Episcopi examine?

17. Nihilominus verius existimo, minorem scientiam lingue Latine in Religioso, quam in seculari Clerico expostulandum esse: quia ratione vitæ communis, quam proficetur, eum defectum supplet, tum puritate, tum prudentia ibidem acquiratur aliorum doctrina, monitis, & correctione, tum Prælatorum cura, & diligentia, ne vllum errorem committat, & commissus emendetur, quæ in seculari Clerico non procedunt. Atque ita docent Abbas cap. In cunctis de elect. numer. 3. Innocent. ibi, num. 1. c. 7. Germinian. cap. fin. de temporibus Ordinat. in 6. D. Thom. in 4. dist. 24. quæst. 1. art. 3. Sotus distinct. 25. qu. 1. art. 4. concl. 3. Rodrig. tom. 1. q. regular. quæst. 24. art. 7. Miranda in Manuali Prælatorum, tom. 3. qu. 8. art. 7. vers. Secundo dico. Henriquez lib. 10. de Ordine, cap. 16. in fine. Villalobos tract. 21. de irregular. difficult. 34. numer. 5. Sed, quæ scientia sufficiat, arbitrio prudentis relinquatur: illud certum, aequaliter linguam Latinam intelligere debere. Henriquez verò, Rodrig. Miranda. Villalobos. & alij ab ipsis relati credunt, Religioso sufficere, ut omnibus Ordinibus, etiam presbyteratu, ordinetur, si sacramenta, eorumque materias, & formas agnoscat, & rectè legere Latine sciat, tamen si lingue Latine parum intelligat. Fautque text. in cap. Nullus Episcopus de temp. Ordinat. lib. 6. ubi infanti, & illiterato prohibetur Episcopus primam tonsuram conferre, nisi Religionem intraret. Ergo Religionem intranti concedi permittitur. Et fortè hæc spectans Glossa in

ap. Legi epistolam verbo, Instructus, 16. quæst. 1. agens de requisitis ad Ordines, dixit: Sufficit Monacho, quod tantum bonus sit, licet sit illiteratus, & Dominic. Sorus in 4. distict. 25. art. ult. pag. 60. inquit: Quando Religiosi, qui curam animarum non habent, ordinaunt, non requirunt, alia scientia, quam ut mysterium Sacramenti intelligant.

18. Quæ dicta sunt de dimiuta Religiosorum scientia pro ordinibus suscipiendis requisita, extendit Villalobos tract. 21. de irregularis. difficult. 34. n. 6. ad Cantores, Canonicos, & Rationarios Ecclesiarum cathedralium ex consuetudine recepta. Sed certe non sunt habenda laxanda. Proh dolor: plures Ecclesie illiteratis abundant, & minus docti, seu potius insipientes pinguioribus præbendis obtinent, quod in contemptum status ecclesiastici non leuiter cedit.

P V N C T V M I X.

De qualitate ordinandorum, quoad vitam necessaria.

1. Quid in hac re sit iure statutum.
2. Titulus beneficii, vel patrimonij pro minoribus Ordinibus non exigitur.
3. Exigitur pro omnibus Ordinibus sacris, in iis, qui professi non sunt. Excipit Societas Religiosorum.
4. Si sub diaconatu absque beneficio, vel patrimonio sit insignitus, non potest absque eo titulo ad superiores Ordines ascendere.
5. Etsi, aliqui concessant, ex Episcopi dispensatione aliquem posse absque predicto titulo ordinari in sacris, rectius alij negant.

1. **C**um non deceat eos (inquit Concil. Trident. sess. 21. c. 2. de reformat.) qui diuino ministerio adscripti sunt cum ordinis dedecore mendicare, aut sordidum aliquem quæstum exercere, uti habetur cap. Diaconi sunt 93. dist. statutum est in Concilio Chalcedonensi relato in cap. Neminem 70. dist. & in Concil. Placent. relato in cap. Sanctorum eadem dist. irritam esse ordinationem illius, qui sine Ecclesia, hoc est, beneficio, aut loco illius patrimonio, ordinatur. At Alexand. III. in cap. Episcopus de præbendis, & specialiter Innocent. III. in cap. Cum secundum Apostolum eadem tit. benignius agentes supradictam penam sustulerunt statuentes, ut si quem Episcopus sine certo titulo pro vitam necessariis ordinaret, tandiu ei necessaria subministraret, donec in aliqua Ecclesia ei conuenientia stipendia militie clericalis assignaret, nisi talis ordinatus de sua, vel paterna hereditate subsidium vitam possit habere. Quam legem explicans Bonifac. VIII. in cap. Si Episcopus de præbendis in 6. definiuit, ut si Episcopus, cui commissum est subditos alterius diocesis ordinare, non signatis ordinandis, aliquem sine titulo ad vitam necessaria ordinauerit, teneatur sustentationem ordinati subministrare. Si vero potestas commissi fuit signatis ordinandis, & inter eos aliquis caret titulo, Episcopus designans, & potestatem concedens obligationem subit ordinatum sustentandi. Verum, quia cõperum fuit complures pie-risque in locis ad sacros ordines nullo ferè delectu admitti, qui variis artibus, aut fallaciis configunt se beneficium ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere, statuit Trid. sess. 21. cap. 2. de reformat. nequis deinceps Clericus secularis, quamuis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, ad sacros ordines promouetur, nisi prius legitime constet, eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honestè sufficiat, pacificè possidere. Id verò beneficium resignare non possit, nisi facta mentione, quòd ad illius beneficii titulum sit promotus neque ea resignatio admittatur, nisi constito, quòd aliunde viuere commodè possit; & aliter facta resignatio nulla sit. Patrimonium verò, vel pensionem obtinentes ordinari posthac non possunt, nisi illi, quos Episcopus iudicauerit assumèdos pro necessitate, vel commoditate Ecclesiarum suarum, eo quoque prius perpecto patrimonium illud, vel pensionem verè ab eis obtineri, taliq; esse, quæ eis ad vitam sustentandam facis sint. Atque illa deinceps sine licentia Episcopi alienari, aut extingui vel remitti nullatenus possunt donec beneficium ecclesiasticum sufficiens sint adepti, vel aliunde habeant, unde viuere possint, antiquorum Canonum pœnas super his inuouando.

2. Pro supradictorum explicatione aduerte, titulum beneficii, vel patrimonij non esse pro minoribus ordinibus expostulatum, sed solum pro sacris, scilicet, subdiaconatu, diaconatu, & presbyteratu. Constat ex vsu, & praxi recepta, & colligitur ex cap. Tuis. cap. Episcopus. cap. Cum secundum de præbendis, & cap. Si Episcopus eodem tit. in 6. & ex Trident. ibi. ad sacros ordines. Neque deest ratio: quia ab Ordinibus minoribus potest ordinatus retrocedere vxorem ducens, cap. 1. de Clerico cõuogato: secus ab Ordinibus sacris Atque ita docent Nauar. lib. 1. cõsil. 14. de tempor. ordinat. num. 1. Nicol. Garcia 2. p. de benefic. cap. 5. numer. 4. Stephan. Dauila 3. p. de censur. disp. 5. dub. 3. circa finem. Aloysius Riccius praxi, resolut. 271. num. 3. August.

Barbosa 2. p. de potest. Episc. alleg. 19. numer. 3. & alij apud ipsos.

3. Prædictus tamen titulus beneficii, vel patrimonij pro omnibus ordinandis in sacris exigitur, nisi Religiosi sint. Religiosis enim profectio loco beneficii voluntaria paupertas succedit, quæ Regum diuitiis præstat, ut bene notauit Henric. lib. 10. cap. 17. §. 3. & ex illo Aug. Barbos. dicta 2. p. de potest. Episc. alleg. 19. n. 4. Valq. disp. 2. 46. c. 6. in fin. Notanter dixi, professis: nam Religiosi non professi, cuiuscunque Ordinis sint, dequeunt ad sacros Ordines promoueri absque titulo beneficii, vel patrimonij ex declaratione Pij V. in sua Bulla, quæ incipit, Romanus Pontifex: edita ann. 1568. pridie Idus Octobris, quam refert Praxis noua episcopalis 1. p. cap. 1. de conferend. ordinibus num. 43. Quæque Constitutio locum habet etiam in nulliter professis, quia verè professi non sunt ex Rotæ decisione relata à Garcia 2. p. cap. 5. num. 11. c. 12. & docuit Riccius in praxi fori ecclesiast. resolut. 270. numer. 2. Barbosa dicta alleg. 19. numer. 5. Bonac. disp. 8. de Sacram. quæst. vnic. p. 5. num. 19. & alij apud ipsos. Ab huius Constitutionis decreto exempti sunt Religiosi Societatis Issy, vota biennij emittentes, qui licet professi non sint, sunt tamen verè Religiosi, idèque eorum paupertas, quæ ex parte eorum perpetua est, locum beneficii, vel patrimonij obtinet, sicuti sit essent professi, ut definiit Gregorius XIII. in sua Bulla, Ascendente. 8. Kalendas Iunij, anno 1584. & Gregorius XIV. in Bulla, quæ incipit, Ecclesia catholica, anno 1591. & tradunt Praxis noua episcop. 1. p. cap. 1. n. 44. Henric. lib. 10. de Ordine, cap. 17. §. 3. Garcia 2. p. de benefic. c. 5. n. 13. Valquez disp. 2. 46. de Ordine, cap. 6. in fin. Barbos. alleg. 19. n. 7.

4. Verum, si subdiaconatu insignitus sit absque patrimonio, vel beneficio, vel illud casu amittas, non obinde potes ad superiores Ordines ascendere: sed necessariò teneris querere beneficium, vel patrimonium, alias grauius peccabis, ut docent Suar. tom. 5. de censur. disp. 31. sect. 1. n. 39. Barbosa de potest. Episc. alleg. 20. n. 22. Henric. lib. 13. cap. 37. n. 2. Auila 3. part. de censur. disp. 5. dub. 3. Garcia 2. p. de benefic. cap. 5. num. 122. Propter quod Concil. Trident. & reliqui textus indefinitè prohibent ascensum ad sacros Ordines absque beneficio, vel patrimonio: & ratio prohibitionis non cessat ex eo, quòd subdiaconatus susceptus sit: quippe indecentia, quòd aliquis Ecclesiasticus cogatur medicare, vel victum turpi quaestui querere, efficiatis procedit in Diacono, & Presbytero, quàm in Subdiacono, Concedunt tamen Henric. & Auila locis citatis, posse tecum Episcopus dispensare, si sine titulo ordinatus fuit subdiaconatu, ut ad superiores Ordines ascendas, si illis susceptis speras honestius acquiritur sustentationem, quam in subdiaconatu permanens acquirere non poteris, nisi mendicando, vel aliquo vili officium exercendo: quia hæc est causa sufficiens, ut dispensatio concedatur.

5. Aliqui verò Doctores non infimè notæ, nempe, Cordub. in sum. quæst. 36. Henric. lib. 10. cap. 17. ad finem, & lib. 13. cap. 37. §. 2. & lib. 14. cap. 5. n. 3. Vega 1. part. sum. c. 57. casu 1. Gonzalez super reg. 8. Cancell. gloss. 4. n. 36. Auila de censur. 3. part. disp. 5. dub. 5. in fine, affirmant, posse aliquando Episcopus dispensare, ut quis absque beneficio, vel patrimonio Ordinibus sacris initiatur, si sit vir insignis litteris, & doctrina, cui merito præsumi non potest defuissimum beneficium, vel præbendam. Hæc enim spes, ita proximo certa loco beneficii haberi potest. Sed rectius negant hanc potestatem Episcopo Bonac. Salzedo praxi c. 18. n. 7. Genuein. c. 8. n. 2. Petr. de Ledeco de Sacram. Ord. c. 7. ante vlt. conclus. Rodrig. 2. r. c. 15. n. 15. Et fauet declaratio sanctæ Congregationis relata à Garcia 2. p. de benefic. c. 5. num. 129. Et colligitur ex Trident. vniuersaliter prohibente, ne quis Clericus secularis, quamuis alias sit idoneus moribus, scientia, & ætate, sacris initiatur absque beneficio, vel patrimonio.

P V N C T V M X.

De qualitate beneficii requisita ad Ordines.

1. Beneficium debet esse sufficiens ad congruam sustentationem.
2. Ex beneficio, & patrimonio sufficientia tituli consecrari potest.
3. Redditiu beneficii debent esse certi, & à proprio labore independentes.
4. Beneficium debet esse perpetuum.
5. Ad titulum coadiutoria praxi ordinari non potes, neque ad titulum seminarij.
6. Bene ad titulum beneficii, cuius fructus percipere debet Presbyter factus.
7. Debes actu possidere beneficium.
8. Et pacificè possidere.
9. Nequis prædictum beneficium resignare absolute, nisi mentione facta te fuisse ad illius titulum ordinatum.
10. Item nec sub pensione, quidquid alij contra sentiant.
11. Quid in permutatione dicendum.

12. Non vacat tibi beneficium, si contra Trident. formam resignaveris.
13. Nequis fructus prædicti beneficii hypothecare, aut obligare.

Beneficium, quod pro titulo ad Ordines requisitum est, debet esse sufficiens ad honestè Clericum sustentandum. Quale autem sufficiens censeatur, arbitrio Episcopi remittitur, argumento legis 1. de iure deliberandi, cap. De causis de offic. deleg. & tradit Henriquez lib. 10. c. 17. §. 3. Garcia 2. p. de benef. c. 5. n. 112. ubi n. 115. alios referens affirmat, beneficium, cuius redditus quinquaginta, vel triginta leuta attingunt, sufficere pro titulo ad Ordines: quia non est spectanda qualitas ordinandi, sed illius sustentatio. Ceterum, et si qualitas singularis ordinandi spectanda non sit: ac certe spectanda est qualitas status clericalis assumpti, ad cuius honestam sustentationem non videtur sufficiens illa diminuta quantitas assignatio: ponderandum enim est verbum, honestè, quod Concilium non sine causa addidit: indicat enim non tantumque sustentationi beneficium sufficere debere; sed sustentationi congruæ, de cora, commode, competenti, seu honestè, ut bene notavit Barbosa 2. p. de potest. Episc. alleg. 19. n. 9. §. 10. Quare crederem, nullius beneficii vel patrimonij redditus sufficiens esse, nisi valorem centum leutorum attingerent. Et colligi potest ex Tridentino assignante centum pro Rectoris congrua.

14. Contingere autem potest, ut beneficij, vel patrimonij redditus (etiam sumpti insufficientes sint ad congruam sustentationem) simul sumpti sufficiant, & eo casu promoveri ad Ordines poteris: quia moraliter censeatur debet, tam beneficium, quam patrimonium sufficiens habere, non per se, & distinctè, sed, utatenus cum alio coniungitur, & ex utroque integra sustentatio coalescit. Sic Zerola 1. p. verbo, Dimissoria, §. 2. Genens. in praxi Neapolitana, c. 81. n. 2. Quaranta in sum. Bullar. verb. Ordo vers. Circa 2. Vgolin. de potest. Episc. c. 16. §. 3. in fine. §. 8. n. 2. Barbosa allegat. 19. n. 14. Bonac. disp. de Sacram. q. 7. n. 5. n. 19.

15. Redditi autem beneficii congruæ sustentationi sufficere debent esse certi, & independentes a proprio labore, & industria aliis cogi poteris mendicare, ut bene tradit Marc. Anton. Gen. in praxi, dicto c. 81. n. 2. Quare ex pirantiis, aliisque emolumentis, quæ exercitio suorum ordinum haberi possunt, sufficiens titulus non coalescit: quia ea emolumenta non computantur, ut redditi certi, ut docuit Garcia 2. part. c. 5. n. 125. Adde supra dictam resolutionem procedere, etiam si Episcopus se obliget supplere, quidquid defuerit, & etiam si ex industria, & honesto officio Musica, vel Grammaticæ possit sustentari. Et merito: quia hæc cessare poterunt infirmitate superveniente. Quod aded verum est, ut etiam beneficii curam animarum habeat annexam, & illius fructus insufficientes sint ad congruam sustentationem, neque habeas, unde suppleas, non tenearis intra annum ordinari, sed potius debeat illud beneficium dimittere, ut docuit sacra Congregatio relata à Barbosa in remiss. Concil. sess. 21. c. 2.

16. Quapropter beneficium, ad cuius titulum initiari debes, debet esse perpetuum, ut colligitur ex Trident. sess. 21. cap. 2. prohibente, ne alienari possit, & notavit Bonac. disp. 7. q. 1. n. 40. id eoque ad titulum vicariæ temporalis, & capellaniam amovibilem ordinari nequis, quia potes remoueri, & cessare titulus. Non enim ex eo, quod ad ipsarum titulum ordinatus sis, obligatur successor te, in supradicta vicaria, vel capellaniam conservare, aliâ qualitas, & natura capellaniam, & vicariæ temporalis mutaretur: siquidem ratione Ordinis assumpti perpetua redderetur. Atque ita docent Henricq. lib. 10. de Ordine, cap. 16. §. 3. Barbosa allegat. 19. num. 25. tamen contra teneant Salzedo ad Bernard. Diaz. c. 18. nu. 8. Flamin. de resignat. lib. 2. quest. 6. n. 2. Gonzalez in reg. Cancellar. gloss. 5. §. 1. n. 42. cò quod proutis de vicaria temporalis, seu capellaniam amovibilem, nunquam de facto ab eis remouetur, nisi alia provisione concessa, ut docuit Flamin. q. 4. n. 86. & Praxis nova episcopali, p. 6. t. n. 45. in fine. Sed immeritò hæc obligatio parono imponitur.

17. Neque item ad titulum præcisè coadiutoriam cum futura successione poteris ordinari: quia non est beneficium; sed spes beneficii, & incerta, cum possit proprietarius supervivere. Si tamen simul cum iure successione aliqua portio competens & sufficiens tibi assignetur, optime poteris ad illius titulum ordinari, licet ad titulum pensionis. Sic Nauarr. de orat. c. 20. num. 8. Salzedo ad Bernard. Diaz. cap. 18. num. 7. Moneta de opinion. cap. 4. quest. 8. num. 169. Acosta de Andrade ad Bullam, q. 77. Gonzal. gloss. 5. §. 9. num. 6. Garcia de benef. 2. p. cap. 5. num. 112. Barbosa allegat. 19. num. 23. Neque ad titulum seminarij poteris ordinari, nisi forè tibi assignentur aliqui fructus in perpetuum pro servitio, ut ex sacra Congregatione decretum refert Barbosa in remissionibus ad distinct. cap. 2. sess. 21. & pluribus firmat 2. p. de potest. Episc. alleg. 19. num. 31.

18. Ad titulum autem beneficii, cuius fructus percipere non

potes, nisi Presbyter factus, bene poteris ordinari: quia ea conditio non impedit tituli sufficientiam, & perpetuitatem, ut ex sacra Congregat. decretum docet Garcia 2. p. de benef. cap. 5. n. 110. Franc. Leo in thesauri fori ecclesiast. c. 39. num. 22. Barbosa 2. part. de potest. Episc. alleg. 19. n. 29.

19. Deinde beneficium, ad cuius titulum ordinari, debes actu possidere, nec sufficit illius spes certa, ut colligitur manifestè ex Trident. dicta sess. 21. cap. 2. Quare non sufficit, te esse nominatum, vel præsentatum, postulatam, seu electum: quia quousque possideas non diceris beneficium habere, ut tradunt Salzedo cap. 18. num. 6. Garcia cap. 5. num. 130. Barbosa alleg. 19. num. 28. tamen si ad titulum beneficii querendū affirmet Maiol. de irregularit. lib. 4. cap. 15. num. 3. Sayr. de censur. lib. 4. cap. 14. num. 19. Et fauet Glossa in cap. Oleum. in medio, 61. dist. te promoveri posse. Sed non video, qua ratione hæc sententia sustineri possit, stante Tridentini decisione.

20. Præterea requiritur, ut beneficium non solum possideas, sed pacificè possideas, ut dixit Trident. dicto c. 2. aliâ non habes certum titulum. Quare, si lis mora sit, siue de iure, siue de facto, super beneficium, vel omnes eius fructus, durante ea lite non poteris promovere, ex Glossa in c. Commissa 35. de elect. in 6. verbo, Pacifica, & in Clement. Gratia, verbo, Pacificè, de rescript. & notavit plures referens Barbosa allegat. 19. n. 11. Notanter dixi, si lis mora sit super beneficium, vel omnes eius fructus, nam ex eo, quod moveatur circa aliquam partem fructuum, si tamen pars, quæ super sit, sufficiens sit ad sustentationem congruam, beneficium litigiosum censeatur non debet, ut ex Glossa locis allegatis, & ex Rebuffo de pacifico possessore, nu. 168. notavit Barbosa allegat. 19. n. 21. Item, contingere potest, litem moveri, non super beneficium, sed super illius possessionem: & tunc existimat. Rebuff. dicto tractatu de pacifico possessore, n. 66. Menoch. de arbitrar. casu 202. n. 18. Flamin. de resignat. lib. 2. q. 3. num. 52. & alij relati à Barbosa num. 19. beneficium non esse censendum litigiosum; sed pacificè possessum, atque aded ad illius titulum te initiari posse. Sed relictis Barbosa dicta alleg. 19. numer. 20. credit, ad prædictum titulum te ordinari non posse, cò quod decisionem iudicij possessorij iudicium peritorum semper imiteretur, iuxta cap. Significaverunt de testibus, & præcipue quia Trident. exigit beneficium pacificè possideri: quod non de proprietate beneficii, sed de ipsa beneficii possessione videtur per verbum illud, pacificè intelligendum.

21. Porò beneficium prædictum, ad cuius titulum ordinatus fuisti, nequis resignare, nisi facta mentione, quod ad illius titulum fuisti ordinatus: neque ea resignatio admittenda est, nisi confitro, quod aliunde commodè vivere potes: & aliter facta resignatio nulla est. Quare duplex conditio ad resignationem beneficii prædicti exigitur. Prima, quod mentionem facias, te ad illius titulum fuisse promotum. Secunda, quod constet, te aliunde habere, unde commodè sustentari possis. Quarum qualibet deficientes, corrumpit resignationem.

22. Hinc oritur difficultas, an possis prædictum beneficium resignare sub pensione sufficiente ad sui sustentationem, nulla facta mentione, quod fueris ad illius titulum promotus? Videris non posse: quia illa non est plena beneficii resignatio, cum fructus illius referres. Et quamvis vera resignatio sit, intentioni Concilij, quæ est, ne mendicare cogaris, plene satisfacis, ob quas rationes firmat hæc sententiam Nauarr. conf. 4. de renuntiat. in nova edit. Flamin. de resignat. lib. 2. q. 6. n. 41. Rodrig. 2. t. sum. cap. 15. n. 12. Sed contrarium verius existimo, cò quod prædicta mentio fuerit expostulata pro forma resignationis, qua deficiente corrumpit actus. Neque intentioni Concilij est plene satisfactum: postulavit namque dictam mentionem, non solum, ut constaret, te habere sufficientia bona, unde vivere posses: quia, si id tantum intenderet in beneficii resignatione, non opus erat exigere fieri mentionem, te ad illius titulum fuisse promotum: sed solum cauere, ne admittetur resignatio, nisi confitro, quod habeas, unde commodè vivere possis. Cùm ergo Concilium, ultra hanc conditionem, mentionem prædictam expostulavit manifestè conuincitur, aliam intentionem habere, quam ut sufficientia bona ad sustentationem habeas. Intentio ergo Concilij fuit, ut admittens resignationem beneficii, ad cuius titulum fuisti promotus, loco prædicti beneficii pensionem, vel alia bona, ex quibus sustentari debes, subrogaret, & vinculari cum eisdem qualitatibus, & conditionibus, ac erat beneficium vincularum. Cui intentioni non satisfacis, nisi in resignatione mentionem prædictam facias. Teneris ergo illam facere, aliâ nulla erit, resignatio. Atque ita tradit Garcia 2. p. de benef. c. 5. n. 215. Addit ad Nauarr. in dicto conf. 4. Vgolin. de potestate Episc. c. 26. §. 8. n. 4. Barbosa allegat. 19. n. 42.

23. Maior difficultas est, an locum habeat prædicta Concilij decisio in permutatione. Et mihi videtur affirmatiuè respondendum: quia permutatio est beneficii habiti resignatio, & alterius acquisitio. Si igitur Concilium prohibet resignationes, nisi facta prædicta mentione, consequenter prohibet permutatio.

mutationem fieri: quia sub resignatione permutatio concinuitur, ut docet Rebuff. *super reg. de infirmis resignantibus*, gloss. 4. num. 1. & 3. Et præterea beneficium in permutacione subrogatum, cum ad illius titulum non sis promotus, non erit vinculum, sicuti erat beneficium, ad cuius titulum promotus fuisti. Debes ergo ob hanc causam prædictam facere mentionem. Atque ita docent Stephan. Gratian. *discept. forens. c. 159. n. 7.* Gonzalez *regul. 8. Cancellar. gloss. 5. §. 10. à n. 43.* Garcia 2. *p. de benef. cap. 5. num. 218.* Barbola *allegat. 19. num. 43.* Quapropter maxime dubito de decisioe sacre Congregationis, relata à Gratiano, & Barbola *suprà*; & in *remiss. Concil. in qua affirmatur*, permutantem beneficium, nulla facta mentione, quod ad illius titulum promotus fuerit, tum esse in conscientia, si beneficium obtentum fuerit omnino æquivalens priori.

12. Quod si beneficium resignaueris, non facta mentione, te ad illius titulum fuisse ordinatum, cum resignatio nulla fuerit, non vacat tibi beneficium: quia nullibi hæc vacatio cauta est, ut tradit Zabellos *in commun. opin. quæst. 561. n. 22.* Gonzal. *in reg. Cancellar. gloss. 5. §. 10. num. 36.* Barbola *alleg. 19. à num. 34.* Quod intelligendum est calu, quo habeas, unde viuere possis: quia tunc non censetur ita grauiter delinquere. At, si cærens sustentatione resignationem feceris, & sic fuerit ab Ordinario admittitur, beneficium tibi vacat, & prouidendum est à Pontifice, vel à Superioribus Ordinarij admittentis resignationem, iuxta Constitutionem 42. Pij V. datam 6. Idus Augusti 1567. Ordinarius autem prædictam resignationem admittens suspenditur à collatione beneficiorum, & tibi alimenta præstare debet, ut constat ex dicta Constitutione Pij V. & expressius ex Constitutione eiusdem Pontificis incipiente, *Quanta Ecclesie Dei*. Data Kalendis Aprilis, anno 1568. & est 78. in ordine Bullarj. Atque ita tradunt ex sacra Congregatione decilium, Flamin. *lib. 2. de resignat. q. 6. n. 41. & 42.* Garcia 2. *p. cap. 5. n. 218.* Qui aduertunt, in Curia Romana non admitti resignationes, nisi sub clausula, quod aliunde habeat resignans, ex quo viuere possit.

13. Poterit non solum beneficium, ad cuius titulum promotus fuisti, nequis resignare, nisi sub duplici prædicta conditione; sed neque fructus illius hypothecare, aut obligare: quia prohibitus alienare, & hypothecare, & obligare prohibetur: quia est virtualis quædam alienatio, argumento legis vlt. *Cod. de reb. alienand.* Quinimodò nec in subsidium aliorum bonorum in causam iudicari prædicti fructus, si egeas, capi possunt: quia non obligaris soluere, nisi quatenus de congrua sustentatione tibi superest, argumento leg. *Miles ff. de re iudicata*; & pluitibus firmat Barbola *alleg. 19. numer. 48. & 49.*

P V N C T V M X I.

De qualitate patrimonij, seu Pensionis, pro necessaria sustentatione ordinando-rum requisita.

1. *Qui possint ad titulum beneficij, vel patrimonij ordinari.*
2. *Aliqui affirmant, filium, cuius parentes diuites sunt, posse ordinari. Rectius alij negant.*
3. *Potest filius patrem constringere, ut patrimonium ad Ordines designet.*
4. *Prædicta donatio filio facta reuocari, à patre non potest.*
5. *Negant plures, computandam esse in legitimam.*
6. *Rectius alij affirmant.*
7. *Satisfit oppositio rationibus.*
8. *In bonis immobilibus patrimonium constitui debet.*
9. *Census redimibilis sufficit.*
10. *Ne quis prædicta bona absque Episcopi licentia alienare, nisi habeas, unde commodè sustentari posses.*
11. *Aliis facta alienatio nulla est.*
12. *Satisfit contrariis.*
13. *Si aliunde habeas, ex quo honestè sustentari possis, poteris, nulla licentia Episcopi requisita, alienare prædicta bona, ex communi sententia.*
14. *An, si accepisti patrimonium sub conditione retrodonandi, tenearis retrodonare. Proponuntur varia sententia.*
15. *Quid tenendum.*
16. *Graviter peccat, si suscipias patrimonium sub conditione reprobata à Concilio.*
17. *Bona patrimonialia non sunt bona ecclesiastica, tamen si gaudeant privilegio fori.*

AD titulum patrimonij, seu pensionis, nemo ordinari, nisi Episcopus iudicauerit, necessitati, vel utilitati Ecclesie, eius ordinatione expedire; & confito, patrimonium

seu pensionem, verè ab ordinando possideri, ut dixit Trident. sess. 24. c. 2. *de reformat. in fine.*

2. Hinc oritur difficultas, an filius, cuius parentes sunt diuites, possit sacris initiari ex eo tantum, quod legitimam abundantem expectet? Affirmat Surdus *de aliment. tit. 7. quæst. 37. n. 2.* Mouetur: quia filio congrua sustentatio deficere non potest, cum ius habeat ex bonis paternis congruam sustentationem percipiendi. Etenim bona patris quodammodo sunt filij: ob quam causam censetur filius diues, si patrem diuitem habeat, ut tradit Alexander. *in leg. Suis ff. de lib. & post. lib. Alciat. ibi, n. 10.* Glossa leg. 2. *Cod. Qui atate. lib. 10. & §. Hæc autem. & §. Necessarij. Inst. de hæred. qualis.* Sed rectius Flamin. *lib. 2. de resignat. q. 6. n. 28.* Vgolin. *de potest. Episc. c. 26. §. 9. n. 3.* August. Barbola *de potest. Episc. allegat. 19. n. 60.* Garcia 2. *part. de benef. c. 5. n. 91.* negant, prædictum filium in sacris promoueri posse. Quia Concilium non solum exposulat, ut ordinandus congruam sustentationem habeat ipsè quod illam habeat ex proprijs. At viuente patre non ex proprijs, sed ex alienis competit filio sustentatio. Non igitur fit satis Concilij decreto. Neque verum est, propriè loquendo bona patris esse filij, neque filium diuitem esse ex eo, quod pater diues sit: sed solum fictione iuris: Concilium autem postulat patrimonium, & pensionem, non fictè, sed verè ab ordinando obtineri. Ergo non sufficit illa patris expectatio.

3. Poterit tamen filius, qui sacris initiari intendit, constringere patrem diuitem, ut patrimonium designet ad ordines suscipiendos. Si enim pro matrimonio carnali suscipiendo obligare potest patrem, ut in dotis recompensationem constituat donationem, leg. *si de dotis promissione*, cur non pro statu sacerdotali suscipiendo, qui est spirituale matrimonium, cum ex matrimonio carnali ad spirituale argumentari liceat. cap. *inter corporalia. de translat. Prælat. leg. Sancimus. Cod. de sacrosanctis Ecclesijs.* Atque ita tradunt Santh. *lib. 4. de matrim. disp. 26. sub n. 7.* Marc. Anton. Genouen. *in practica illius ecclesijs. q. 624.* Barbola *alleg. 19. n. 63.* Gutier. *lib. 2. practica. q. 65. n. 8.* Auendaño. *respons. 17. n. 3.*

4. Donationem autem filio factam non poterit pater reuocare, eo quod reuocatio cederet, tum in præiudicium status clericalis, tum in iniuriam Episcopi, qui sub conditione donationis firmæ, & perpetue ordines contulit, alijs non collaturus. Quinimodò, si ex causa suspendi ordines pater filium melioraret, non posset meliorationem reuocare, ut decidit leg. 17. Tauri, quæ nunc est lex 1. *tit. 6. lib. 5. noua compilat. & tradunt ibi Matienzo gloss. 9. n. 8.* Azevedo *leg. 10. n. 3. tit. 6. lib. 5. noua recopilat.* Cifuentes *dicta leg. 17. num. 1.* Tella, n. 81. Auendaño *respons. 17. in fine.* Couart. *cap. Raynald. de testam. §. 2. n. 7.* Barbola *dicta alleg. 19. n. 61. & 62.* Gutier. *dicta. q. 65. n. 9.* Garcia *cap. 5. n. 156.*

5. Sed, an prædicta donatio filio facta pro suscipiendis ordinibus computari debeat in legitimam, grauis est inter Doctores controversia. Negant Anton. Gomez *leg. 29. Tauri, n. 21.* vbi Tello n. 16. & Valecus & Auend. *glos. 3. num. 8.* Duches *reg. 222. nu. 3.* Azevedo *leg. 10. n. 29. & 30. tit. 6. lib. 5. compilat. noua Matienzo leg. 3. gloss. 2. nu. 14. tit. 8. eodem lib. 5. Ceuallos com. opin. q. 682.* Stephan. Gratian. *disceptat. forens. c. 159. à n. 41.* & alijs pluitibus relatis, Barbola *alleg. 19. n. 99.* Mouetur primò: quia hæc donatio non est necessaria. Non enim, inquit Matienzo *suprà n. 8.* alitrigitur pater ad patrimonium filio constituendum pro ordinibus suscipiendis; sed liber est in illius designatione. Ergo, cum patrimonium designat, non in legitimam necessariam computare debet; sed in melioratione tertij, & quinti, quam suis descendens præstare potest. Secundò, ut prædicta bona in legitimam computarentur, deberet filius posse de illis liberè disponere, ut docuit Crauet. *cons. 136. incipiente, De anno.* At de prædictis bonis nequit filius disponere: quinimodò prohibitus est ea vendere, & alienare: ergo in legitimam computari non debent. Tertio, & præcipue, bona prædicta filio cõcessa sunt pro alimentis necessarijs: at ea, quæ sic conceduntur, utpote concessa ex causa necessitaria, non computantur in legitimam, ut tradunt Gama *decis. 140. n. 3. & decis. 164. & decis. 130. n. 13.* Surdus *de aliment. tit. 8. q. 57. n. 2. & tit. 9. q. 34. in pr.* Molin. *de iustit. tract. 2. disp. 308.* Valacus *tit. 1. allegat. 59. n. 10.* Quarto, donata ob causam, ob quam efficiuntur castrense, vel quasi castrense peculium, in legitimam non imputantur, arg. leg. *Si filius. C. Familia crescentia leg. 5. tit. 15. part. 6. leg. 3. tit. 4. part. 5.* & pluitibus exemplis exornat Matienzo *lib. 3. tit. 8. lib. 5. noua recopilat. gloss. 2. à n. 3.* & 11. Sed bona collata ad ordines in titulum patrimonij, efficiuntur quasi castrensa: siquidem gaudent priuilegijs bonorum ecclesiasticorum, ut multis relatis tradit Azevedo *leg. 10. tit. 6. lib. 5. recopilat. n. 30.* Ergo, & c. Quintò, expensæ factæ pro doctorando filio, in legitimam non veniunt, sicuti docent Rebuffus *de priuileg. scholar. priuileg. 55. n. 3.* Valacus *de partit. cap. 13. num. 175.* Perez *leg. 8. tit. 2. lib. 1. ordinam. & tit. 7. lib. 5. pag. 208.* Neque item veniunt, quæ conceduntur pro ingredienda militia, ut resoluunt idem Valacus *cap. 13. n. 60. & 61.* & plures alij relati à Flores de Menad. *ad Gam. decis. 140. in prin.* Neque, quæ dantur ad consequendam dignita-

tem, vt tradit Rebuff. de priuileg. scholar. priuileg. 55. numer. 1. Neque denique, quæ pro conſequentio beneficio eccleſiaſtico conceduntur, vt docet Guier. lib. 2. q. 99. pract. quaſt. 65. n. 10. Marc. Anton. Genuenl. in practica. eccleſiaſt. q. 657. ergo à fortiiori conceſſa pro ſuſcipiendis Ordinibus in legitimam imputari non debent.

6. Ceterum patrimonium à parte filio conceſſum pro ſuſcipiendis Ordinibus computandum eſſe in legitimam, verius eſt, prout docent Couarr. c. Raynaldus de reſtament. §. 2. n. 7. Salzedo cap. 18. n. 16. Menoch. de ſucceſſ. creat. lib. 3. §. 22. limit. 17. n. 44. Guier. lib. 2. pract. q. 65. num. 7. Molin. de inſtit. t. 1. tract. 2. diſp. 238. & 241. Garcia 2. p. de benef. cap. 5. n. 159. Vgolin. de poteſt. Epiſc. cap. 28. §. 9. in fine. Cenedo collect. 33. ad decret. num. 5. & alij apud ipſos. Ratio ea eſt: quia patrimonium pro ſuſcipiendis Ordinibus deſignatum in conſecutione Ordinum non conſumitur, ſed permanet pro congrua ordinandi ſuſtentatione, cum apertitudine, vt ad heredes tranſmittatur, imò vt vendatur, & alienetur habita aliunde competentis ſuſtentatione: ſed bona conceſſa à parte filio, que tranſmiſſibilia ſunt, ad heredes, quæque per ſe alienabilia ſunt, in legitimam imputantur, vt decidit lex, *Omni modo, §. Imputari. C. de inſtit. teſtamento*. Ergo hæc bona computanda ſunt in legitimam.

7. Neque oppoſitæ rationes vrgent. Ad primum nego donationem patrimonij ad Ordines neceſſariam non eſſe, patremque cogi non poſſe ad prædictum patrimonium deſignandum: ſicut enim cogi poteſt, vt patrimonium deſignet, filio, vel filia, vt matrimonium celebret, vel vt Monafterium ingreditur, ex doctrina Bart. & Baldi in leg. 1. §. Si parens. ff. Si quis à parente fuerit manuſiſſus. ſic cogi poteſt, vt patrimonium deſignet ad Ordines ſuſcipiendos: & ſicut deſignata in doteſt matrimonij canalis, & ſpiritualis religionis, teſtatur Bart. & Bald. computari in legitimam ex leg. *Quoniam nouella. C. de inſtit. teſtament. eodem modo patrimonium ad Ordines computari debet. Adde, c. de deſignatio patrimonij ad Ordines ſuſcipiendos neceſſaria non fuerit parenti, neque ad illum faciendam vlla ratione cogi poſſit: at ſemel facta, & cum ſine ob cauſam neceſſariam, ſcilicet, ob ſuppeditanda alimentata ad quæ legitima deſignatur, neceſſariò in legitimam imputari debet. Ad ſecundum concedo, patrimonium donatione, aut venditione alienari non poſſe: ſed non obinde inferitur, non eſſe in legitimam imputandum: ſufficit enim, quòd ſucceſſione alienari poſſit. Nam eo ipſo, quòd fit ad heredes tranſmiſſibile, in legitimam venit, ex dicta leg. *Omni modo §. Imputari tibi: Vel certa pecunia ad eius heredes perueniat. &* tradit ex communi ſententia Menchaca de ſucceſſ. creat. §. 30. n. 20. Deinde nego patrimonium donatione, aut venditione alienari non poſſe: poteſt vtique per ſe, & abſolutè alienari; tamen per accidens, & ad tempus, ſcilicet, quouique ordinandus habeat aliunde, ex quo ſuſtinetur, alienabile non fit. Ad tertium admitto, conceſſa pro cauſa neceſſaria alimentorum computanda non eſſe in legitimam, ſi actù conſumantur: ſecus verò, ſi concedantur, vt ſima preſentant, & ex illorum redditibus, & fructibus alimenta proueniant: tunc enim computari debent illa bona in legitimam, ſi uſus, & redditus non computentur. Ad quartum negari poteſt, patrimonium eſſe eccleſiaſticum, priuilegiũque bonorum eccleſiaſticorum gaudere, vt negant Couarr. alijs reſatis, lib. 1. *variar. cap. 4. n. 4. Menchaca de ſucceſſ. creat. §. 22. num. 44.* Admiſſo tamen, bonorum eccleſiaſticorum priuilegijs gaudere, dicendum eſt, ad hoc computari in legitimam: quia non per ſe, ſed ex accidenti, & ad tempus illis priuilegijs gaudet. Ad quintum concedo non imputari in legitimam omnia illa, quæ in prædicto argumento referuntur: quia non conceduntur in cauſam neceſſariam, nec remanent beneficio, vel officio obtento: ſecus eſt in patrimonio ad Ordines, quòd in cauſam neceſſariam alimentorum conceditur, & conſecutione Ordinum non extinguitur.*

8. Porro, patrimonium debere eſſe conſtitutum in bonis immobilibus, firmam communiter Doctores. Nauarr. *conf. 34. de temporib. ordin. Vgolin. de poteſt. Epiſc. cap. 26. §. 10. n. 1.* Aloyſius Riccius in *praxi fori eccleſiaſt. decif. 315. in 1. edit. & reſp. 273. in 2. Azor. 2. tom. inſtit. moral. lib. 3. c. 4. q. 7.* Barboſa *alleg. 19. n. 55.* Et enim conſtitutum in re mobili facile extinguit, & conſumi poteſt: ſicut conſumpo, cogitur ordinatus mendicare. Vt ergo hoc vitetur periculum, in re immobili, perpetua, & fructifera conſtitui debet.

9. Hinc oritur quaſtio, an cenſus redimibilis ſufficiat ad legitimam tibi patrimonium conſtituendum? Ratio difficultatis eſt, quia redimi poteſt: qua redemptione facta, conſumi poteſt cenſus, interim dum non ſe offert occaſio denuo cenſum conſtituendi. Atque ad hoc patrimonium inſufficiens eſſe, ſentire videtur Vgolinus de poteſtate Epiſc. cap. 26. §. 10. num. 2. & §. 12. num. 3. Bonac. diſp. 8. de Sacram. quaſt. unica. p. 5. num. 32. Sed dicendum eſt, ſupradictum cenſum luſſicere ad patrimonium: cautione tamen adhibita, vt ſi redemptio fiat, deponatur pecunia ex Iudicis decreto apud idoneas perſonas, & iterum cenſus conſtituatur: ſi enim hoc eſt ſufficiens pro

conſtitutione vinculi, & maioratus perpetui, vt tradit Molina de *Hiſpan. primogen. lib. 2. cap. 10. n. 6.* cur non ſufficiat pro titulo ad ordines requiſito? Illa enim cautione periculum extinctionis vitatur. Et licet illo tempore, dum pecunia depoſita eſt, nec ſe offert occaſio cenſum conſtituendi, non poſſit ordinatus ex ea alimenta ſuſcipere, non obinde cenſendus eſt inſufficiens titulus eſſe cenſus conſtitutus: quia illud tempus, moraliter loquendo, breue eſſe ſolet, ac proinde in conſiderationem non venit, idè obique reputatur cenſus perpetuus, ac ſi redemptio non contigiffet. Atque ita docet, plures referens, Nicol. Garcia 2. p. de benef. c. 5. n. 95. Flamin. *Parif. lib. 2. de reſignat. quaſt. 6. n. 15.*

10. Rurſus prædicta bona, ad cuius titulum promotus eſt, nequis abſque licentia Epiſc. alienare, extingueret, aut remittere, donec beneficium eccleſiaſticum ſufficiens ſis adopus vel aliunde habeas, vnde viuere poſſis, vt expreſſè tradit Concil. *diſta ſeſſ. cap. 2. in fine.* Quare poſt ſubſecutam ordinationem nequis patrimonium vendere: quia eſto, pretium loco rei vendita ſuccedat, negari non poteſt, venditione rem alienari, remitti, & extingui. Deinde pretium, vt pote res mobilis, facile conſumitur. Non igitur poteſt integrè loco patrimonij immobilis ſubrogari. Atque ita docuit Barboſa *alleg. 19. n. 78.* Neque potes prædictum patrimonium permutare: quia permutatio eſt quædam alienatio, vt multis comprobant, *Tiraquellus de retractu lignag. §. 1. gloſſ. 14. numer. 30.* Caldas *Petrica de empt. cap. 8. numer. 26. & 27.* & docent in præſenti Stephanus Gratianus *diſcept. for. cap. 159. num. 3.* Garcia 1. *part. de benef. cap. 5. numer. 216.* Bonac. *diſp. 8. de Sacram. quaſt. un. p. 5. numer. 41.* Barboſa *alleg. 19. numer. 38.* Neque potes hypothecare, aut obligare, quia obligatio, & hypotheca eſt quam rei hypothecata, & obligata alienatio, remiſſio, & extinctio, vt ex leg. *vti. Cod. de rebus alienis non alienand. comprobatur Pinel. in leg. 1. Cod. de bonis maternis part. 3. numer. 19.* Barboſa *in leg. 1. ff. Solutio matrim. part. 3. num. 39.* Rebel. *de obligat. iuſtit. 2. p. lib. 6. quaſt. 3. n. 15.* & tradit de hac hypotheca Aloyſ. Riccius *in decif. Curie Neapolitana, decif. 212. part. 2.* Auguſt. Barboſa *d. allegat. 19. num. 85.* vbi numer. 80. & ſeqq. extendit, & bene, hanc prohibitionem, vt procedat in tranſactione, diuiſione, datione in ſolutum: quia hæc omnia alienationes reputantur.

11. Quod ſi abſque Epiſc. licentia patrimonium vendas, permutes, obliges, aut aliquomodo alienes, antequam habeas, vnde viuere poſſis, nulla eſt talis alienatio, vt colligitur ex Trident. prohibente prædictam alienationem ſub verbo, *nullatenus*, quod tollit potentiam alienandi, & reddit actum nullũ ex Gloſſa in *Clem. verbo, Nullatenus, de ſequeſtrat. poſſeſſ.* & in *Auth. Si qua mulier, verbo, Nullatenus C. ad Senatus conſult. Velleianũ, & ex verbo, Non poſſit.* quod etiã inducit nullitatem, vt pote quod omnem potentiam ad actum referat, teſte Bart. *leg. Cum lex. num. 9. & 7. ff. de fideiſſorib. laſon. leg. Frater à fratre. num. 44. verſ. Tertia difficultas. ff. de condit. indeb. & pluribus alijs exornat Sanch. *lib. 6. de matrim. diſput. 38. n. 20.* & tradunt in præſenti Nauarr. *conf. 17. aliã 21. de temporib. ordinat.* Flamin. *lib. 2. de reſignat. quaſt. 5. num. 1. & 35.* Barboſa *alleg. 19. num. 77.* Sanch. *lib. 6. de matrim. diſput. 32. numer. 7. in fine.* Auila 3. p. *diſput. 5. dub. 5. concl. 2.* Garcia pluribus reſatis 2. p. *cap. 5. num. 177.* Mol. *de reſtit. tract. 2. diſput. 238. ad finem.**

12. Contrarium huius doctrinæ defendunt Suarez 2. 5. de *cenſur. diſput. 51. ſect. 1. num. 38.* Petr. de Ledelm. *de Sacram. Ordinis cap. 7. concl. 6. difficult. 1.* exiſtantes, validam eſſe alienationem patrimonij factam abſque licentia Epiſc. ab eo, qui non habet aliunde, ex quo ſuſtentari poſſit, quia Concilium (inquit) ſolum hanc alienationem prohibuit; ſed factam non irritauit: ſicuti fecit in alienatione beneficij, quam ſine licentia Epiſc. factam irritam eſſe decreuit. Cum ergo in alienatione patrimonij, & penſionis hoc decretum irritans non addiderit, indicalle videtur, validam fore, ſi de facto fiat. Sed hæc parui momenti ſunt, vt à communi ſententia recedamus. Nam eſto, Concilium in alienatione patrimonij, & penſionis non appoſuerit expreſſè clauſulam irritantem; appoſuit tamen illam virtualiter ſub illo aduerbio, *Nullatenus* iuncto verbo, *poſſit*, quod omnem potentiam tollit, & actum contra factum irritat, & annullat.

13. Verum, ſi beneficium ſufficiens obrineas, vel aliunde habeas, vnde commodè viuas, poteris patrimonium, vel penſionem alienare? Aliqui exiſtunt, ad hanc alienationem tibi opus eſſe Epiſc. licentia, ne illa verba ſine Epiſc. licentia appoſita à Concilio ſuperflua ſint. Quippe licentia Epiſc. exigi non poteſt, cum cares victu neceſſario: quia tunc concedi non debet: ergo ſolum poteſt exigi, quando victus neceſſarius tibi ſuppedit: quia tunc, & non aliter, eſt licentia concedenda. Et ita tradunt Quinana *Dueñas eccleſiaſt. lib. 3. n. 72.* Cenedo *pract. & canon. q. 11. Vgolin. de poteſt. Epiſc. c. 26. §. 13. n. 4.* Campanil. in *diuerſorio iuris canon. rub. 8. cap. vlt. n. 9.* Auguſt. Barboſa *alleg. 19. num. 90.* Sed communior, veriòrque ſententia eſt, tibi opus non eſſe licentia Epiſc. vt tradunt Flamin. *Paxillus lib. 2. de reſignat. quaſt. 6. num. 16.*

num. 16. Cenal. *commun. quest.* 527. num. 8. & *quest.* 561. num. 22. & 10. Garcia 2. p. de *benefic.* cap. 5. num. 186. Stephan. Gratian. *discept. forens.* cap. 159. num. 14. Azor. 2. p. *inst. mor. lib. 3. cap. 4. q. 3.* Etenim Concil. solum tibi prohibet alienationem patrimonij, vel pensionis, donec habeas beneficium sufficiens, vel vnde commodè viuas. Ergo obtento beneficio sufficienti, vel aliàs congrua sustentatione, cessat alienationis prohibitio. Dicitio enim illa, donec, est limitatiua temporis, vt tradit Cardinal. in *Clem. 2. §. 1. de arate. & qualit.* Challan. in *consuet. Burgundia.* rub. 6. §. 6. num. 8. Menoch. *conf.* 151. num. 49. & *conf.* 186. num. 11. Bertach. de *claus. instrum. cl. 15. gloss. 4. num. 1. verb. Donec.* ac proinde limitare debet prohibitionem alienationis, ne vltra procedat, quàm quousque beneficium sufficiens habeas, vel vnde commodè viuas. Neque ratio in contrarium vrger. Verba enim illa, sine licentia Episcopi, necessaria sunt quia, vt bene aduertit Garcia 2. p. de *benefic.* cap. 5. num. 188. plures casus occurrere possunt, in quibus expediat, alienationem patrimonij fieri, tametsi nec beneficium, nec victum habeas: v. g. si tu, vel tui parentes captiui existerent, expediret in eorum redemptionem patrimonium alienare. Item, si tuus pater, vel frater esset ob delictum puniendus; neque pars cessaret ab accusatione, nisi data pecunia; porteret in eum finem patrimonium distrahere. Vt ergo in his euentibus alienatio prudenter fiat, cautum est sub decreto irritante, ne fiat absque licentia Episcopi. Qua licentia concessa, Episcopus non obligatur ad sustentandum: quia in concessione huius licentia nullam culpam committit. Secus esset, si absque vrgenti causa alienationem permitteret: quia eo casu in culpa est. Alienatio autem facta, valida persistit, sicuti notauit Garcia dicta 2. p. de *benefic.* cap. 5. num. 190. Episcopus potens hanc facultatem, & licentiam concedere, est Episcopus domicilij, vel loci, vbi patrimonium situm est, vel originis, sicuti ad ordines, v docuit Garcia dicto numer. 190. Anton. Gomez *lib. 2. var. c. 147. num. 17.*

14. Sed, quid, si accepisti patrimonium ad ordines sub pacto, & conditione, vt donanti reddas, vel eo non vtaris, an tenearis hanc conditionem implere, tametsi nec beneficium, neque aliud habeas, vnde viuas? Nauarr. *cap. 27. num. 158. & conf. 16. de temporib. ordinar.* Henric. *lib. de excommunicat. cap. 37. num. 2.* Angulo *leg. de las maioras. gloss. 4. num. 9. aliàs gloss. 10. num. 5.* Rodrig. 2. *com. sum. cap. 15. num. 2.* Tolet. *lib. 1. cap. 48. vers. 5.* existimant, susceptis Ordinibus nec posse, nec valere retrodonationem: tum, quia est in præiudicium Episcopi & Ecclesie: tum, quia est à Concilio prædicta retrodonatio sub decreto irritante prohibita. Alij de contra sentent, in hoc casu valere retrodonationem, imò te obligatum esse in conscientia retrodonare, postquam admiseris sub ea conditione donationem. Sic Auila 3. p. de *consur. disput. 5. dub. 5. concl. 3.* Suarez t. 5. de *consur. disput. 31. sect. 1. numer. 57.* multis relatis, Sanchez *lib. 6. de matrim. disput. 32. numer. 8.* Mouentur: quia illa donatio non fuit absoluta; sed sub conditione retrodonandi: debes ergo retrodonare, aliàs donatio prius facta corrumpitur: non enim dominium rei donatæ acquirere potes, nisi pro voluntate donantis. Cùm ergo voluntas donantis non fuerit tibi dominium perpetuum concedere, sed solum, quousque Ordines recipias, res donata donanti deuoluitur.

15. Ceterum, tripliciter tibi prædictum patrimonium sicutum donari potest. Primò, verbo tenus, absque intentione donandi vel sub pacto, & conditione, ne donatum petas, neve illo vtaris: quod idem est: quia hoc pactum donationem excludit. Secundo, sub intentione donandi; sed non absolute; sed pro limitato tempore, quod non est, proprie donatum; sed commodatum. Tertiò, si tibi absolute donec, ita, vt in tui dominium & potestatem patrimonium transeat, sub onere tamen, & obligatione, vt receptis Ordinibus donanti reddas. Si primo, & secundo modo patrimonium donatum sit, placet mihi secunda sententia, fieri debere, & valere retrodonationem; imò existimo, tibi non esse retrodonationem cum nihil fuerit absolute donatum, sed ad summum accomdatum pro aliquo tempore: quo finito deuolutio fit ad priorem dominum, sicuti notauit Quins. *Ducias lib. 3. cels. cap. 69. At, si tertio modo facta fuerit donatio, & conditio retrodonandi implenda erat post ordinem susceptum, credo, nullam tibi esse obligationem in conscientia retrodonandi; sed absque vilo scrupulo posse donationem facta vti. Ratio est: quia ea conditio, vtpote turpis, & contra legem, inualida est, & excluditur à donatione, ac si apposita non esset. Etenim decreto Trident. *sess. 21. cap. 2. de reformat.* impeditus est patrimonium, ad cuius titulum promoueris, alienare absque licentia Episcopi, donec habeas beneficium sufficiens, vel vnde commodè viuas. Sed illa retrodonatio est perfecta alienatio: ergo ad ipsam nullatenus obligari poteris, sicut bene probat Garcia 2. p. de *benefic.* cap. 5. numer. 163. & *leg. pactum, qua. Cod. de pactis.* & cap. *Diaconi. 28. dist. & cap. Secundo. 10. quest. 1.* & facit cap. *Cum M. Ferrariensis. de consur.* vbi in irritum reuocatur, quicquid in præiudicium alienus est attentatum. In præfati autem hæc retrodonatio*

attentatur in præiudicium Episcopi, & Ordinis clericalis: ergo nullius effectus debet esse, eaque de causa etiam Doctores opposita sententia concedunt, teste Garcia 2. p. de *benefic.* cap. 5. num. 152. in foro exteriori rescindendum fore retrodonationem in penam donatoris intendenti decipere Ecclesiam, & Episcopum.

16. Illud verò omnino est certum, te graniter peccaturum, tum suscipientem patrimonium sub conditione reprobata à Concilio, tum suscipientem Ordines sub hoc titulo ita dubio. Secus esset, si tibi daretur patrimonium sub obligatione reddendi, cum beneficium sufficiens fueris adeptus, vel aliunde habeas, vnde viuas: quia eo casu nulla tibi obligatio imponitur iuri aduersa: siquidem beneficio sufficienti adeptus, vel contra sustentatione aliunde habita, patrimonium alienare potes: & notauit Garcia dicto c. 5. n. 169. Barbo. *alleg. 20. n. 31.*

17. Ad extremum aduerto, bona patrimonialia, ad quorum titulum ordinatus es, non obinde fieri bona ecclesiastica; tametsi privilegio fori bonorum ecclesiasticorum gaudeant, aliàs alienari non possent ex sola Episcopi licentia vti, permittitur in Trident. sed necessaria esset solemnitas à iure requisita in alienatione bonorum ecclesiasticorum, de qua in cap. *Sine excoptione. 52. 12. quest. & cap. Nulli 5. de rebus Ecclesie non alienandis.* Gaudent autem privilegio fori, non quia ecclesiastica sunt; sed, quia sunt bona personæ ecclesiasticæ. Vide Stephan. Gratianum *disceptat. forens. cap. 159. num. 27.* Menoch. *de recuperand. possess. rem. 15. numer. 21.* Cenallos *commun. quest. 527. Cencod. pract. quest. lib. 1. quest. 11. à numer. 5.*

PUNCTVM XII.

Quas pœnas incurrat promouens ad Ordines absque titulo sufficienti, & ipse promotus.

1. Promouens obligationem suscipit alendi promotum. Excipit, nisi patrem diuitem habeat.
2. Si autem preceperit pactum de non petenda sustentatione, triennio à collatione Ordinum suspenditur.
3. Quid de ordinato statutum à iure sit.
4. Si absque titulo promotus sit, idque constitit ordinanti, suspenditur eo.
5. Si tu falsis informationibus titulum sufficientem probasti, cum tamen non haberes, graues Doctores te suspensionem esse affirmant.
6. Probabilis censio opposita.
7. Proponitur obiectio ex Trident.
8. Vti illi satis.
9. Soluuntur fundamenta n. 5. adducta.
10. Si sub patrimonio accepto sub conditione reddendi ordinatus sis, certius est non incurere suspensionem.
11. Quid dicendum spectata Constitutione Urbani VIII.

1. Aduersus promotum ad Ordines absque titulo, si in culpa sit, statuitur in cap. *Episcopos.* cap. *Cum secundum Apostolum de præbendis.* obligatio prouidendi ordinato de beneficio sufficienti, & interim omnia necessaria subministrandi. Quod aliqui, vt Flamin. *lib. 2. de rescriptis. quest. 6. numer. 28.* extendunt etiam si ordinatus patrem habeat diuitem. Sed rectius contrarium docuit Barbo. *de potest. Episc. alleg. 20. numer. 4.* quia prædictus ordinatus absolute non eget, cum iure naturali alimenta à parente debeant ei subministrari, leg. *Cum oportet. §. Cum autem. Cod. de bonis, qua liberis.* leg. *Si quis à liberis agnoscendis.* Non igitur bona Ecclesie debent ei subministrari, quæ solum in subsidium pauperum, & egenorum conceduntur, iuxta textum in cap. *Clericos. 1. quest. 2.* & cap. *vlt. 16. quest. 1.*

2. Si tamen sic promotus cum promotum conuenit ipsum post susceptos Ordines non molestatur super beneficio, & alimentis debitis à collatione Ordinum triennio suspenditur, cap. *penult. de simonia.*

3. De ordinato autem absque beneficio, vel patrimonio sufficiente, statutum fuerit in cap. *Nominem cap. Sanctorum. 70. dist. 1.* irritam fore ordinationem: quod intelligendum est quoad exercitium. Postmodum verò Innocent. III. in cap. *Cum secundum Apostolum de præbendis,* inquit: *Licet prædecessores nostri ordinationes eorum, qui sine certo titulo promouerentur: in iniuriam ordinantium irritas esse voluerint, & inanis nos tamen benignitas agere cupientes, tandiu per ordinatores, vel eorum successores prouidere volumus ordinatis, donec per eos ecclesiastica beneficia consequantur.* Idemque habetur in cap. *Si Episcopus. eodem tit. in 6.* Quapropter ex vi prædictorum textuum, si ordinatus manifestat ordinatori, se beneficio vel patrimonio caretere; nullam pœnam ordinatus incurrit: quia pœna

statuta in cap. Neminem & cap. Sanctorum. abrogata est dicto cap. Cum secundum Apostolum. cap. Si Episcopus. Caterum Trident. sess. 21. c. 2. de reformat. decrevit, occasione plurimum, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, se beneficium ecclesiasticum, aut etiam idoneas facultates obtinere, ne quis ad factos Ordines promouetur, nisi prius legitime constet, eum beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficiat, pacifice possidere, vel patrimonium, aut pensionem, quae ad vitam sustentandam satis sint, prius respecto vere ab eo obtineri, antiquorum Canonum poenas super his innovando.

Deinde ordinatus absque titulo, & pacifcens cum ordinatore, vel presentatore, de non petenda congrua sustentatione sibi debita, suspenditur ab exercitio Ordinis sic suscepti, cap. Per tuas. 3. cap. penult. de simonia. His positis.

4. Gravis est difficultas, an, si promoueris ad factos Ordines absque beneficio, vel patrimonio sufficienti, secluso praedicto pacto, & conuentione cum ordinatore, vel presentatore, aliquam poenam incurras? Et quidem, si constitit ordinanti, te praedicto beneficio, vel patrimonio carere, vel saltem illi non constitit, te pacifice beneficium possidere, vel patrimonium vere obtinere; verius existimo, non solum obligatum esse ordinatorem tibi de beneficio prouidere, & interim alimenta tubministrare ex textu nunquam abrogato in capite, Cum secundum Apostolum, de praebendis, capite, Si Episcopus, eodem titulo, in 6. Sed te ab executione Ordinis suscepti suspensionem esse: quia Tridentinum eo casu renouat poenas antiquorum Canonum: antiqui autem Canones, vt bene notauit Vasquez de Ordine, disput. 248. cap. 6. circa fin. non tam censendi sunt Canones in libro Decretalium statuti, quam illi, qui habentur in decreto, & ob antiquitatem innovatione indigent. Ergo renouat poenam suspensionis, statuta in cap. Neminem, cap. Sanctorum, 70. dist. Praeterea Concilium non solum poenam, sed poenas renouat: vitium enim numero plurali: Poenas (inquit) innovando, ergo non solum innovat poenam, sed plures poenas, argum. leg. Vbi numerus. ff. de testibus & leg. Libertas. §. ult. ff. de manum. testamento &c. Plures licetio de reg. iuris, in 6. At in dicto c. Cum secundum, &c. Si Episcopus non plures; sed vna tantum poena, & haec aduersus ordinatorem tantum infigitur. Ergo dicendum est, innovari etiam poenam aduersus ordinatum statutam in dicto cap. Neminem, & cap. Sanctorum, Atque ita in hoc casu in quo tam ordinator, quam ordinatus delinquit, docent Nauar. consil. 14. incip. Quaesitum est alias consil. 46. incip. An promouit, num. 1. & 3. de temporib. ordinat. Suar. de censuris, disput. 21. sect. 1. post num. 35. Campanil. diuersor. iur. rub. 8. cap. 5. numer. 1. August. Barbosa de potest. Episc. alleg. 20. num. 25.

5. Verum, si ordinanti constitit, ob falsam informationem a te factam, te beneficium pacifice possidere, vel patrimonium vere, & realiter obtinere; cum tamen contrarium te ipsa contingat: plures Doctores, etsi Episcopum eximant ab obligatione te alendi, te tamen in suspensionis poenam damnant. Sic Suarez disp. 31. sect. 1. n. 33. & segg. Sanchez lib. 6. de iuratum. disput. 32. n. 8. in fine. Bonac. 8. de Sacram. qu. unic. post. §. n. 24. Paul. Laym. lib. 5. sum. tract. 9. c. 10. n. 7. & alij plures apud ipsos. Mouentur: quia in cap. Neminem & cap. Sanctorum, est imposita poena suspensionis ordinantis sine titulo. Sed illi textus non sunt reuocati quoad hunc casum per cap. Cum secundum Apostolum, de praebendis, cap. Si Episcopus, eodem tit. in 6. Praedicti enim textus loquuntur casu, quo Episcopus conscius est carentia tituli, & ob culpam in tali ordinatione commissam obligatur ordinatum alere: non vero loquuntur, quando falsis probationibus ordinatori persuaderetur adesse titulum: cum tamen nullus sit. Ergo huiusmodi casus remanet dispositioni iuris antiqui, dicti cap. Neminem, & cap. Sanctorum, quibus ordinatio sine titulo suspensionis poena imponitur. Secundo, affirmat Suarez si sub hac falsa informatione impetres litteras dimissorias ad Ordines, & virtute illarum promoueris, incurre te suspensionem impositam ordinari sine dimissoriis: quia illae dimissoriae nullae sunt: quippe sunt subreptitiae, ex falsa causa obtentae, alias non concedendae. Tertia, inquit Suar. sic promouus recipis Ordinem futiue: siquidem illum recipis contra voluntatem dantis. Ergo saltem incurris suspensionem impositam in c. de eo, qui fuerit Ordinem suscipit.

6. Caterum, in praedicto casu te nullam suspensionem incurtere, tamen grauisime pecces, probabilis existimo cum Henric. lib. 13. de excommunicatis. cap. 37. numer. 2. Auila §. de censur. disput. 5. dub. 4. concl. 2. & dub. 5. concl. 1. Toler. lib. 2. cap. 48. numer. 18. Sayro de censur. lib. 4. cap. 14. num. 16. Gonzalez in reg. 8. Cancall. gloss. §. 10. num. 22. & Garcia 2. p. de benef. cap. 5. n. 22. Ioann. Gutier. tract. 97. lib. 2. q. 65. mem. 11. Cenedo colleg. 37. ad decret. Barbol. de herd. de Castro, Sum. Mor. Pars IV.

potest. Episcop. alleg. 20. n. 27. & aliis pluribus ab eisdem relatis, testantibusque a sacra congregatione esse decilum. Ratio est: quia pro praedicto casu nullibi habetur, impositam esse suspensionem, aliamve poenam. Nam textus in cap. Neminem, & cap. Sanctorum 70. dist. quibus Doctores oppositum opinantes nituntur, expresse loquuntur, quando ordinatus quis fuit sine titulo, sciente ordinante: siquidem sic promotus suspenditur in iniuriam illius, qui eum ordinauit, vt dicitur in cap. Decernimus 16. q. 7. Et licet in cap. Sanctorum, absolute dictum sit, ordinationem sine titulo irritam esse habendam: explicandum est iuxta rextum praecedentem, scilicet, quando est facta cum consensu, & scientia ordinantis. Quod non leuiter colligitur ex cap. Cum secundum Apostolum de praebendis, vbi Innocent. III. mentionem fecit illorum antiquorum Canonum; siquidem inquit: Licet praedecessores nostri ordinationes eorum, qui sine certo titulo promouentur, in iniuriam ordinantium irritas esse voluerint, &c. Ergo vique ad Innocent. III. manifeste constat, suspensionem latam in illos, qui sine titulo promouentur, latam esse in iniuriam ordinantium, ac proinde ordinantes scientes fuisse illius defectus, Ergo de praedicto casu nullus textus loquitur. Adde, etsi caput, Neminem & cap. Sanctorum, suspensionem imponerent omnibus ordinatis sine titulo, siue sciente siue ignorante ordinatore, derogata sunt per textus in cap. Cum secundum Apostolorum, de praebendis, & cap. Si Episcopus, eodem tit. in 6. vt constat ex illis verbis: Non autem benignius agere cupientes.

7. Solum difficultatem ingerit Trident. sess. 21. cap. 2. de reformat. quod vt euitet fallacias, & deceptiones illorum, qui variis artibus, & fallaciis confingunt beneficium, vel patrimonium habere, decernit, ne quis ad factos Ordines promouetur, quin prius legitime constet, beneficium ecclesiasticum, quod sibi ad victum honeste sufficiat pacifice possidere, vel patrimonium, aut pensionem vere ab eo obtineri, antiquorum Canonum poenas super his innovando. Ergo innovantur poenae latae aduersus eos, qui variis artibus, & fallaciis beneficium, vel patrimonium habere confingunt. Sed haec poenae nullae aliae sunt, praeter suspensionem contentam in cap. Neminem, cap. Sanctorum, 70. dist. Ergo promotus sub hac fallacia poenam suspensionis incurrit?

8. Respondeo, Concilium renouare poenas latas aduersus illos, qui promouentur, quin legitime constet, neque respectum sit, beneficium, vel patrimonium sufficiens habere. Quando autem testibus, etsi falsis, probasti patrimonium habere sufficiens, iam legitime constat, vere a te obtineri, ac proinde aduersus te nullae poenae innovantur: quia nulliubi erant latae. Quod si initio illius capituli dicatur, plures esse, qui variis artibus, & fallaciis confingunt, se habere beneficium, vel patrimonium; non obinde inferitur, aduersus quemcunque confingentem renouare poenas, si nulla poena statuta erant, sed solum inferitur, inde motum esse Concilium ad statuendum, ne vllus deinceps ordinetur sacris, de quo prius non sit respectum, vere patrimonium obtinere. Vnde, si quis absque tali examine, & probatione promouetur, aduersus illum innovantur poenae latae in cap. Neminem, & cap. Sanctorum. Adde, etsi sub nomine antiquorum Canonum non tam contenti in libro decretalium, quam in decreto, veniant, id intelligendum est, quando praedicti Canones in decreto contenti abrogati non sunt. Abrogati namque non sunt censendi innovare, nisi clare exprimat: quia non sunt canones, nec leges, cum per abrogationem e canone, & lege cessauerint. Quapropter solum videtur Concilium innovare poenam statutam in cap. Cum secundum Apostolum, aduersus ordinantem: siquidem maximam vim Concilium facit, ne aliquis sine speciali delectu promouetur, & quin legitime constet, & prius perspicatur, &c. Quae omnia ad ordinantem pertinent. Neque obstat, sub nomine plurali poenas appellasse, cum tamen vnica sit: saepe enim Textus numero plurali pro singulari videntur, iuxta illud: Et latrones conuiciabantur ei, cum tamen vnicus solus ei conuiciatus fuerit. Praeterea, satis probabile est, in praesenti decreto Trident. non innovare poenas latas in cap. Neminem, & cap. Sanctorum, neque in cap. Cum secundum Apostolum: sed poenas latas in cap. Per tuas, & cap. Si quis ordinari. de simonia, vbi suspensio absoluta ab Ordine imponitur ordinato: ordinanti vero imponitur suspensio per triennium ab Ordinum collatione. Cum enim Concilium prohibuerit, ne beneficium resignetur, neque patrimonium, ad cuius titulum qui est promotus, alienetur, & facta prohibitione statim subiungat: Poenas antiquorum Canonum super iis innovando, videtur solum innovare poenas latas aduersus eos, qui beneficium, patrimonium, vel pensionem, ad quorum titulum sunt promoti, alienant, resignant, aut remittunt ex pacto prius facto cum ordinante.

vel præsentante ad Ordines, nullam ab ipsis sustentationem expostulandi.

9. Ex his solum est primum fundamentum pro sententia Suarez adductum. Ad secundum pateat, illas dimissorias eo titulo impetratas fore subreptias, ac proinde nullas; sed non obinde incurris suspensionem impositam iis, qui promouentur absque dimissoriis: quia absolute cum dimissoriis tui Episcopi promoueris, esto, inualida sint: oportebat enim, ad hanc suspensionem nullas ab Episcopo dimissorias obtinere: quia negatio omnia excludit. Alias, si fictio patrimonij satis est hanc suspensionem incurrendam, eò quòd dimissorias subreptitias reddat, etiam fictio morum, & generis sufficit: siquidem Episcopus, cognita veritate, nullo modo dimissorias concederet. Quapropter ob huiusmodi defectum existimant Auila 3. *part. de censur. disput. 5. ad 3.* & Henriquez lib. 13. *cap. 37. numer. 2.* non contrahi suspensionem impositam promotis absque dimissoriis. Ad tertium nego, ob prædictum, defectum, te recipere Ordinem futiuè: siquidem es promotus ab Episcopo, qui te agnouit, & ad suscipiendum Ordinem approbavit. Ad futiuam autem ordinationem requiritur, vt procedat ex ignorantia omnimoda personæ, vt contingeret, si sub nomine alterius te ordinandum intrmitteres; cum tamen nec vocatus, neque approbatus esses.

10. Illud verò longè probabilius est, si patrimonium habeas sufficiens ad victum, acceptum tamen sub onere, & obligatione reddendi donatori, te non contrahere vllam suspensionem: quia dici non potes promotus absque titulo, cum verè illius patrimonij dominium habeas, sicuti notarunt Tolet. lib. 1. c. 48. *vers. 15.* Garcia 2. *part. de benef. c. 5. n. 161.* Barbol. *alleg. 10. n. 30.* esto, contra teneant alij relati à Garc. n. 135. & Barbol. *suprà.*

11. Ad extremum aduerte, supradicta procedere spectato iure communi, & Tridentino: ac spectata constitutione Vibani V III. edita 11. Decembr. anno 1604. quæ incipit, *Secretis æterna providentia.* Hispani, Lusitani, Galli, Germani, alique vltimontani promoti in Italia sub falso patrimonio suspensionem Sedi apostolicæ referuatam incurruunt, vt constat ex dicta Bulla, ibi: *Promoti verò absque litteris dimissorias recognitis à Nuncio, vel Collectore, vel Vicario Summi Pontificis in urbe, perpetua, suspensionis poenam, absque spe dispensationi à Sede Apostolica obtinenda incurrant eo ipso. Insuper promotos huiusmodi, aut etiam eos, qui cum falsis, vel fictis, aut fiduciariis patrimonij titulis scilicet ad huiusmodi Ordines promoueri fecerint non solum prædictis: verum etiam maioribus arbitrio nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis afficiendos poenæ, &c. Et notauit Bonacina disputatione 8. de Sacramento, quæstion. unica. punct. 5. n. 21.*

P V N C T V M XIII.

De temporibus Ordinationum.

1. Prima tonsura quolibet die, & hora conferri potest. Minores quolibet die Dominico, vel festiuo, modo ne sit generalis ordinationis.
2. Item, in quatuor temporibus.
3. Maiores Ordines quo die.
4. Consecratio Episcopi Dominica die.
5. Interstitia quæ sint seruanda in Ordinibus minoribus, & ad maiores ascensu.
6. Quæ ab Ordine subdiaconatus ad diaconum.
7. Item, à diaconatu ad presbyteratum.
8. Duo sacri Ordines eodem die nemini, etiam Regulari, conceduntur.
9. Quis locus sacris ordinationibus conueniat.
10. Graues Doctores censent, priuilegia Religiosorum Prælati concessa dispensandi in interstitiis, & extra tempora, esse per Tridentinum reuocata.
11. Prælati Societatis prædicto priuilegio gaudent, non obstante dispositione Concilij.
12. Satis contrariis.
13. In aliis Religionibus esto, communiter censent Doctores, reuocata esse priuilegia dispensandi extra tempora, & interstitia, probabile est non esse reuocata.
14. Quæ poena sit imposita promotis, & promouentibus extra tempora, & non seruatis interstitiis.

1. Prima tonsura quouis anni tempore, qualibet die, hora, & loco conferri potest, vt ex omnium sententia, & consuetudine recepta tradunt Henric. lib. 10. c. 12. 1. *Valq. disp. 246. c. 5. initio* Barbola *alleg. 11. n. 19.* Laym. *tr. 9. de Ordine, c. 8. n. 1.* Bonac. *disp. 8. de Sacram. q. v. p. 6. n. 1.*

2. Minores Ordines quouis die Dominico, vt dicitur in Pontificali Romano, vel quouis die festiuo conferri possunt aliquibus, non multis, ne generalis appareat ordinationis. Habetur c. *De eo de temporib. Ordinat. & tradunt relati Doctores.*

Diem festum intelligit Villalob. *tr. de Sac. Ord. diff. 17. n. 6.* quem Clerus officio duplici, vel semiduplici celebrat ex quadam declarat. Clem. V III. facta Ioann. de S. Clemente Archiep. Compostell. Sed rectius Vuald. *in Cand. aur. 1. p. tit. de Sac. n. 35. vers. Tertia concl. Azor. 2. p. inf. mor. lib. 1. cap. 27. quæst. 19.* Barbol. *de pot. Ep. alleg. 11. num. 18.* existimant sub die festiuo non esse intelligendum, quem Clerus celebrat officio ecclesiastico; sed, quem Clerus, & populus celebrat sub præcepto: quia in communi acceptione dies festus dies feriatu appellatur: secundum quam præsumitur Pontifex locutus. Quinimo Gl. *in c. Sanè. de temp. Ord. vers. Ad sacros.* non quocumque dies festos, sed solennes credit intelligendos: & Syluest. *Ordo, n. 6.* præcipuos: sed immerito, cum Alexand. III. *in d. c. De eo. solum* expostulauerit, diem festiuum. Quapropter opus non est, vt dies festus vniuersalis sit: sufficit, si in ea diocesi vt talis habeatur: quia absolute est dies festiuus, vt bene alius relatis. Barbola *de pot. Episc. alleg. 11. n. 18.* Præter diem Dominicum, & festiuum, minores Ordines conferri possunt sabbatho quatuor Temporum, & sabbatho ante Dominicam Passionis, sicut & maiores. Item, ex recepta consuetudine feria sexta in vespere, minores conceduntur: quia illa censetur lichoatio generalis ordinationis in sabbatho peragenda, & conueniens dispositio, vt maiori cum solemnitate Ordines maiores sabbatho celebrentur, vt docuit Henriquez lib. 10. *cap. 12. §. 2.* Layman. *tractatu 9. de ordines, cap. 3. num. 1.* Barbola *allegat. 11. num. 17.* Quinimo feria quarta quatuor Temporum habere Episcopum porestatem conferendi Ordines, ex communi consuetudine, & præxi, testantur Henriquez Layman. Barbola *loc. alleg. Emman. S. Ord. num. 13.*

3. Maiores Ordines nisi in sabbatho quatuor Temporum, & sabbatho ante Dominicam Passionis, & Resurrectionis conceduntur, ex textu in cap. *De eo. de temporib. ordinar. & cap. fin. 75. distinct. & Trident. sess. 23. cap. 8.* Quique conferendi sunt tempore Missæ, vt colligitur, tum ex consuetudine, tum ex cap. *Quod sicut de electione.* Permittitur autem Episcopo, vt ordinationes sabbatho faciendas ad sequentem Dominicam traheret ex causa aliqua rationabili: qualis esset, si ob infirmitatem, vel ob multitudinem ordinandorum sabbatho non potuit Ordines peragere. Debent tamen, tam ipse, quam ordinandus, ieiunium sabbathi præcedens continuare: ob hanc enim ieiunij continuationem ordinationes factæ die Dominico retrorahuntur ad sabbathum, & quasi in sabbatho facta reputantur, vt docuit Glossa in cap. *Quod à Patribus 75. dist. Henric. lib. 10. c. 12. num. 2.* Suarez *tom. 5. de censur. disp. 31. sect. 1. n. 41.* Laym. *tr. 9. de Ordine, cap. 8. num. 5.* Villalobos *difficult. 13. num. 2.* Ex quo fit, nullatenus permissum esse Episcopo diaconatus, vel presbyteratus Ordinem concedere die Dominica ei cui sabbatho antecedenti subdiaconatus Ordinem contulit quia conferretur duos Ordines sacros eodem die conferretur quod, vt dicimus, prohibuitur est: & notauit Laym. *tr. 9. de ordine, c. 8. n. 5.*

4. Pro consecratione Episcopi dies Dominica ex Ecclesiæ consuetudine designata est, vt colligitur ex cap. *Quod die 75. dist. & tradunt omnes.* Solum est dubium, an, si die Dominica promotus fuisse in Presbyterum; vel, quia priuilegium suscipiendi Ordines extra tempora habuisset; vel quia ieiunium sabbathi antecedentis continuatum est: possit in Episcopum consecrari. Suar. *disput. 31. sect. 1. num. 41.* existimat, id fieri non posse, eò quòd duplici Ordine sacro nequis eo die insigniri. Id ipsum docuit Barbol. *alleg. 5. in fine.* Sed communis sententia, de qua Abbas in cap. *Litteras de temporib. Ordinar. Glossa verbo, Sabbatho in cap. Quod à Patribus 75. dist.* contrarium firmat: quia consecratio Episcopi non reputatur Ordo distinctus à sacerdotio; sed illius perfectio, & complementum, ac proinde non potest comprehendi sub prohibitione cap. *Litteras, & cap. Dilectus de temporib. Ordinat. ne eodem die duo sacri Ordines alicui conferantur.*

5. Temporum interualla, seu interstitia constat in Ordinibus minoribus non esse ex necessitate seruanda: sed arbitrio Episcopi remittitur à Trident. *sess. 23. cap. 11.* Quare poterit Episcopus, vel ob consuetudinem receptam, (si forte adest,) vel ob aliam rationabilem causam, primam tonsuram, & Ordines minores vno die eadem conferre, vt tradunt Henric. lib. 10. *cap. 11. num. 4.* Barbol. *allegat. 11. numer. 13.* & segg. *Valq. disp. 246. cap. 5.* Villalob. *difficult. 12. numer. 1.* Laymann. *tract. 3. cap. 8. numer. 6.* Ab Ordinibus autem minoribus ad maiores ascensus nemini

nisi post annum, permittitur, nisi necessitas, aut ecclesie utilitas iudicio episcopi aliu exposita. Necessitate autem vel utilitate ecclesie interueniente, non solum poterit Episcopus intra annum Ordinem subdiaconatus conferre ei, qui minores Ordines suscepit; sed in eisdem Ordinibus: ut, si velpere ante sabbatum Ordines minores collati sunt, poterit sabbatho subdiaconatum conferre. Quinimod eodem die sabbathi, & minores, & subdiaconatus simul conferri possunt: quia nullus est textus id interdicens. Solum enim duos ordines sacros eodem die conferre prohibetur: at ordinem sacrum simul cum minoribus conferre, nullibi est prohibitum: quare stante Ecclesie necessitate, nullibi est prohibitum: quare stante Ecclesie necessitate, aut utilitate, optime poterit Episcopus dispensare: & sepe in Hispania factum esse vidit. Atque ita docent Valquez *disput. 2.46. de Ordine, cap. 5. a numer. 47. Hentici, lib. 10. cap. 11. numer. 4. Sa verbo, Ordo, numer. 17. Layman. l. 5. sum. tract. 9. cap. 8. circa finem. Villalob. tract. 11. de Ordine, difficult. 12. numer. 7.*

Necessitas Ecclesie reputatur esse, quando ordinandus habet beneficium, vel capellam, cui debeat inseruire: non enim obsequium per interpositam personam aequi idoneum ac decens est. Item, quando in Ecclesia, ubi ordinandus habitaturus est, desunt idonei Ministri, qui solitis muneribus satisfaciunt. Utilitas vero Ecclesie adesse censetur, si ob eam ordinationem prestatum obsequium Ecclesie aptius esse prestandum, ut docent Sorbus in *addit. ad Compend. verb. Ordines sacri, vers. Et quin Villalobos tract. 11. de Ordine, difficult. 12. numer. 3. Rodrig. tom. 3. q. regular. quest. 24. art. 7.* Annus vero interstitiorum computandus est more ecclesiastico, id est, a ieiunio quatuor Temporum huius presentis anni usque ad simile ieiunium anni sequentis, sicut ex declaratione sacre Congregationis testantur Farinac. & Barbosa in *Concil. d. sess. 24. cap. 13. de reformat. & tradit Villalobos tract. 11. de Ordine, difficult. 12. numer. 6. Quarta verbo, Ordo, sub finem. Bonac. disp. 8. de Sacram. q. vn. p. 5. numer. 51.*

Ab Ordine subdiaconatus ad diaconatum nemini, inquit Trident. *sess. 23. cap. 13.* permittitur ascendere, si per annum saltem in subdiaconatu versatus non fuerit, nisi aliud Episcopo videatur. Vbi aduerte, pro ascensu ad diaconatum, & dispensationem interstitiorum huius Ordinis, necessitate, aut utilitate ecclesie non requiritur; sed quamlibet rationabile causam arbitrio episcopi sufficientem esse, uti norauit Villalobos *difficult. 12. numer. 3. Rodrig. tom. 3. q. regular. q. 24. art. 24. in fine.*

A diaconatu autem ad presbyteratum non datur ascensus ante annum ministracionis, nisi ob ecclesie utilitatem aliud faciendum episcopo visum fuerit, ut dixit Concilium Tridentinum *sess. 23. c. 14.* Quare in hac dispensatione prestanda non sufficit Ecclesie utilitas, sed necessitas adesse debet: & notante Villalob. & Rodrig. *supra.*

Duo vero sacri Ordines nemini, etiam Regulari, permittuntur eodem die conferri, non obstantibus quibuscunque privilegiis, ac indultibus, ex *cap. Litteras cap. Dilictus de temporibus Ordinatus*, & Trident. *sess. 23. cap. 13. de reformat. in fine.* & tradunt Doctores omnes.

Quoad locum vero, in quo ordines conferendi sunt, inquit Trident. *sess. 23. cap. 8.* Ordinationes sacrorum Ordinum, statuta a iure temporibus, ac in cathedrali Ecclesia, vocatis presbiteris, que ad id Ecclesie Canonice publice celebrantur. Si autem in alio dicecesi loco, presente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Ecclesia semper adeatur. Hac tamen sub graui culpa non obligant, quia nullum est verbum, quod preceptum indicat. Quapropter non solum in Ecclesia, sed in capella speciali, & priuata domus solent Episcopi Ordines celebrare, ex text. in *cap. Quando 75. dist. tradit Gloss. c. fin. eadem dist. Henric. lib. 10. c. 11. §. 8. Barbosa alleg. 11. de potest. Episc. n. 20. Villalob. difficult. 13. n. 7.*

Hucusque locuti sumus, spectato iure communi, superest examinandum, an Regularibus concessa sint aliqua privilegia, tum ad dispensandum in interstitiis, tum ut extra tempora a iure statuta ordinatio fiat? Plures, grauissimique Doctores affirmant, per Trident. reuocata esse privilegia, que Regularibus erant concessa pro dispensatione interstitiorum, & extra tempora. Sic Prosper August. in *addit. ad Quarta verbo, Ordo, prope finem, pag. 395. Aloy. Riccius in Curia Archiepiscop. Neapolit. decis. 83. August. Barbosa in remiss. Concil. sess. 23. cap. 11. Molfes. tract. 2. cap. 1. numer. 56. Bonac. disp. 8. de Sacram. quest. vn. pun. 5. numer. Miranda director. Pralat. tom. 1. quest. 38. art. 7. Farinac. tom. 4. decis. 184. referuntque sic decilum esse a sacra Congregatione in hac verba: *Sacra Cardinalium Congregatio censuit in ordinatione Regularium dispensationem super interstitiis pertinere ad Episcopum ordinantem: debet tamen fieri mentio in litteris dimissorialibus suorum Superiorum petentium ab Episcopo, ut super illis dispensare dignetur, a iure necessitate, vel Perd. de Castro Sum. Mor. Pars I V.**

utilitate Ecclesie, seu Religionis. Ratio est: quia Trident. *sess. 23. cap. 8.* statuit, ordinationes statuta a iure temporibus celebrari, ita ut neque Episcopis permittat extra tempora ordinationes facere: neque aliis, quam ipsis, concedit facultatem dispensandi in interstitiis, uti videri potest in *dicta, sess. 23. cap. 11. §. 14.* Sub nomine autem Episcopi nullatenus Prælati regulares veniunt. Neque obstat, quod in *illo cap. 8.* nulla fiat derogatio expressa privilegiorum Regularium: tacite enim ea constitutione derogantur; siquidem obseruari non potest nisi prædictis privilegiis in contrarium derogatis. Præterea, *sess. 25. cap. 22. de Regularibus.* præcipit Trident. hæc omnia, & singula in superioribus decretis contenta obseruari, non obstantibus privilegiis, &c. Ergo ex vi illius clausulæ omnia privilegia Tridentino contraria reuocantur. Deinde Gregor. XIII. & Sixtus V. alique Pontifices Religionum Mendicantium privilegia confirmant, dummodò contraria non essent Trident. ergo tacite voluerunt contraria Trident. infirmare. Denique Sixtus V. Gregorij XIII. successor Breue expedit aduersus male promotos, quod incipit, *Sanctum & salutare.* in quo tam Regularibus, quam secularibus præcipit, sub grauissimis pœnis, ne extra tempora a iure statuta, neque aliter, quam in Concilio Tridentino præscribitur Ordines suscipiantur. Et in fine subdit clausulam reuocatoriæ omnium privilegiorum, &c.

Cæterum omnino dicendum est, Religiosos Societatis Iesu ex facultate Præpositi Generalis posse extra tempora a iure statuta, & ex facultate Prouincialis, non seruatis interstitiis, ad sacros Ordines promoueri, obligatumque esse quemlibet Episcopum requisitum, Ordines conferentem, huic dispensationi acquiescere. Sic expressè docuerunt Valquez *disput. 2.46. cap. 52. numer. 50. in fine. Henriquez lib. 10. cap. 23. numer. 4. & in comment. lre. M. Rodrig. t. 3. q. regul. q. 23. art. 5. Villalob. tract. 11. de Ordine, difficult. 12. in fin. & dist. 13. numer. 6.* Ratio desumitur ex Bula Gregor. XIII. que incipit, *Pium, & vtile.* cuius incipit Compend. privileg. Societatis, verbo, *Ordo, §. 3.* in ea namque Greg. XIII. intendens, ne Episcopi ob Trident. decreta a nostris obseruationem interstitiorum, & aliorum que pro suscipiendis Ordinibus requiruntur, exigent, inquit: *Nos his incommodis, quantum in nobis est, occurrere volentes, omnibus Episcopis, & aliis Antistitibus presentibus, & futuris in perpetuum præcipimus, ac interdicens, ne ab huiusmodi promouendis, qui licentiam ad Præposito Generali dictæ Societatis pro tempore existente, vel ab eo delegato habuerint, quidquam prædictorum requirant, vel exigant: sed ipsos, etiam absque vlla functione in Ordinibus ipsis, interstitiorumque ad illos suscipiendos obseruatione, aut inquisitione de cantu officii, ac caremoniæ ecclesiasticæ, & idoneitate, proprii Ordinarij licentia, & aliis in aliis requisitis ad minores, ac etiam extra tempora a iure statuta: tribusque Dominicis, vel aliis festis diebus, etiam continuis, ad sacros etiam presbyteratus Ordines promouent, ac si illi omnibus requisitis prædictis essent. Nos enim illos Ordines omnes prædictos sic suscipiendi, ac prædictis Antistitibus eos ipsis conferendi facultatem tribuimus. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscunque. Presentis autem eme gratia communicationem omnibus aliis, etiam qui sua privilegia cum Societate copiose participant, participareque poterant, quomolibet in futurum fieri omnino prohibemus.*

Huic privilegio obstare non potest declaratio sacre Congregationis; partim, quia loquitur generaliter de omnibus Regularibus; partim, quia antecessit prædictam concessionem Gregorij nouem annis, teste Paracelso *compend. privilegior. Mendicant. fol. 225. & Miranda dicto tit. 1. quest. 38. art. 7.* ac proinde concessionem Gregorij subsequenter limitare non poterat, partim, quia ea declaratio nititur Tridentini dispositioni, qua non obstant Gregorius XIII. Societatis Religiosis prædictum privilegium concedit. Quare, etsi dictis Concilij decretis privilegia antecedentia derogent, privilegium Gregorij subsequens, & conciliatis Constitutionibus mentionem faciens non derogat. Neque item obstat motus proprius Sixti V. Nam, ut rectè Rodrig. *t. 3. q. regular. q. 23. art. 5.* illa Constitutio fertur aduersus eos, qui nimia (ut inquit Sixtus) simplicitate, & imperitia, malitia aut fraude, siue aliis modis rectè, vel etiam temerè se ingerunt ad ordinandum extra tempora, vel non seruatis interstitiis. Non igitur procedit aduersus eos, qui ex privilegio Sedis apostolicæ ordinantur extra tempora, aut non seruatis interstitiis. Præterea hic motus proprius nullam vim suffinet, vtpote qui reuocatus est per Gregor. XIV. & Clement. VIII. & reductum ad terminos iuris communis, teste Zerola *praxi episcop. 2. t. verbo, Ordo, dub. 8. Suarez de censur. disput. 31. sect. 1.*

numer. 42. Toletio aliis relatis, in addition. lib. 1. c. 48. Stephano. Daulla 3. p. de censur. disp. 5. dub. 7. in fine. Verum, ut omnis dubitatio in hac parte tolleretur, Paulus V. anno 1606. Septembris 4. omnia privilegia, & gratias à suis prædecessoribus concessas specialiter à Gregor. XIII. motu proprio, & ex certa scientia confirmavit, & sic approbavit: *Necnon privilegia facultates, exemptiones, gratias, & indulgentias prædictas, & alius prædecessoribus nostris eidem Societati, & illius pro tempore existenti Præposito Generali, & Religiosis principaliter, vel per communicationem concessa, qualiacunque illa sint, ac de super concessas Litteras, presentibus haberi volumus pro expressis, & inde sequuta quacunque (salvis Litteris pia memoria Leonis Papa X I. etiam prædecessoris nostri, super decimis emanatis) apostolica auctoritate prædicta eorundem tenore presentium, perpetuo approbamus, & confirmamus, ac illis perpetue inviolabilis firmitatis, ac nostre, & Sedis apostolicæ auctoritatis robur adiciamus, eaque omnia, & singula innovamus, & denud concedimus, atque omnes, tam iuris, quam facti defectus, si qui forte quomodolibet intervenierint, in eisdem supplementis, adiecta in fine clausula derogatoria, Quoruncunque in contrarium. Ex qua Bulla liquido constat, privilegium Superioribus Societatis concessum, concedendi extra tempora, & dispensandi in interstitiis, à Gregorio XIII. innovatum esse, & denud concessum à Paulo V. tametsi per Sixtum V. esset derogatum. Etenim reuocatum erat à Leone X I. privilegium nobis concessum à Gregorio XIII. exemptionis à decimis solvendi. Ne ergo à Paulo V. in prædicta Bulla censeretur denud concessum, & innovatum, debuit illam exceptionem exprimere. Cum ergo prædictam exceptionem in nullo alio privilegio constituat, inferitur sane, cetera omnia innovata, & approbata esse, & denud concessa. Quare Episcopi, quibus hæc privilegia manifestantur, nequeunt absque gravi culpa nostros à collatione Ordinum repellere ob non servata interstitia, & c. quia Gregor. XIII. viitur verbo præceptivo, precipimus, & interdicimus.*

11. Cæterum Gab. Valq. disp. 246. c. 5. n. 50. in fine, & Henricq. sum. 1. 10. c. 23. n. 4. & Man. Rodrig. tom. 3. qq. regul. q. 24. art. 3. Barbol. Bonac. Mirand. Paracellus, & alij superius relati, existimant, aliorum Religionum Prælati ademptam à Trident. facultatem concedendi extra tempora, & dispensandi in interstitiis ob rationes superius allatas: & quia Gregor. XIII. huius privilegij communicationem aliis Religionibus interdixit, nihilominus satis probabile existimo, quod tradit Rodrig. sibi contrarius 1. 3. qq. regul. q. 23. art. 5. Villalob. tract. 11. de Ordine, difficult. 12. in fine, & difficult. 13. n. 6. nempe, Prælatos Religionum uti posse facultatibus in hac parte ante Trid. concessis, neque per Trid. esse derogatas. Etenim, Alexand. IV. concessit, quod Prior Generalis Ordinis S. Hieronymi, & singuli Priores eiusdem Ordinis præfentes, & futuri possent eligere quemcumque Episcopum catholicum communionem Sedis apostolicæ habentem, qui personas singulorum Monasteriorum huiusmodi ad id idoneas ad omnes etiam sacros, & presbyteratus Ordines, etiam extra tempora à iure statuta tribus diebus Dominicis, siue festiuis duplicibus successivè promoveret possit, dicecæsanorum licentia super hoc requisita. Sic refertur in Compend. Mendicant. tit. Ordines sacri, §. fin. Item, Eugen. IV. concessit, ut singuli Monachi præfentes, & futuri S. Benedicti ad id idonei, quos Prior sui Monasterij ad hoc elegerit, siue nominaverit, semel duntaxat anno quolibet omnes etiam sacros Ordines, vna, & eadem die, etiam extra tempora à iure statuta, à quibusvis catholicis Antistitibus gratiam, & communionem Sedis apostolicæ habentibus cuiusvis super hoc licentia minime requisita suscipere, dictique Antistites eisdem Monachis Ordines huiusmodi conferre possint. Sic habetur in dicto Compend. Mendicant. tit. Ordines sacri, §. 8. quibus privilegiis fruuntur Religiones Mendicantes, & alia, quæ in privilegiis Religionum communicant. Hæc ergo privilegia quoad facultatem concedendi extra tempora, & dispensandi in interstitiis, affirmant Rodrig. & Villalobos supra, non esse à Concilio derogata; bene tamen quoad facultatem suscipiendi duplicem Ordinem sacrum eodem die, & ab Episcopo in aliena dicecæsi absque licentia proprii. Etenim de hac facultate suscipiendi duplicem Ordinem sacrum eodem die inquit Concil. Trident. sess. 23. cap. de reformat. in fine: *Duo sacri Ordines non eodem die etiam Regularibus, conferantur, privilegio, ac indulgentiis quibusvis concessis non obstantibus.* De facultate autem se promovendi ab alieno Episcopo inquit Trid. cap. 8. *Quod si quis ab alio, quam à proprio Episcopo promoveri perat, nullatenus id ei, etiam cuiusvis generalis, aut specialis rescripti, vel privilegij prætextu, etiam statuti temporibus permittatur.* Et sess. 1. de reformat. c. 5. ait: *Nulli Episcopo liceat, cuiusvis privilegij prætextu, pontificali in alterius dicecæsi exercere, nisi de Ordinarij expressa licentia, & in personas eidem Ordinarario subiectas, seu habentes à suo Ordinario dimissiones, ut bene explicuit Rodrig. 1. 3. qq. regul. q. 24. art. 2. Cum ergo de facultate Religiosis facta concedendi extra tempora, dispensandi*

que in interstitiis, nulla adfit à Concilio derogatio, dicendum est in suo robore persistere.

Neque verum est, per clausulam illam generalem derogatoriam appositam sess. 25. c. 22. de Regularibus derogata esse omnia privilegia Regularibus concessa, aduersa Trident. statutis: nam illa derogatio, vixit odiosa, non ad omnia contenta, & disposita in Trident. sed ad contenta, & disposita in illa Trident. sessione extendi debet: neque est vllum fundamentum, ratione cuius debeat extendi ad omnia in Trident. contenta. Nam, si Trident. vellet omnia privilegia Regularium aduersa Trident. decretis derogare, in ultimo decreto, sess. 25. de reformat. prædictam derogationem constitueret: quod tamen non præstitit. Igitur nulla alia privilegia quam aduersa decretis illius sessionis 25. illa clausula derogantur, ac proinde privilegium concedendi extra tempora, & dispensandi in interstitiis ab Alexand. & Eugenio concessum, firmum persistit. Neque ex eo, quod Gregor. XIII. & Sixtus V. confirmaverint Religionum privilegia, quæ Tridentino aduersa non erant, inferitur, derogasse aduersa; sed solum inferitur nonuisse ea confirmare, & locum opinionibus relinquere, an essent reuocata. Minus obstat motus proprius Sixti V. qui, ut superius dictum est, fertur contra male promotos, qui conteri non debent promoti ex Sedis apostolicæ privilegiis. Item, ille motus reuocatus est, & ad terminos iuris communis redactus. Neque denique obstat prohibitio facta à Gregorio XIII. ne alij Religiosi aliorum ordinum communicationem in dicto privilegio suscipiendi ordines extra tempora, & non servatis interstitiis, communicarent: nam hæc prohibitio solum inferit, non posse eo privilegio uti Religiosos aliorum ordinum via communicationis; non tamen impedit, quin eo uti possint, si aliunde est illis concessum, vti concessum est ab Alexand. VI. & Eugenio IV. Neque prædicta prohibitio tollit, quin alij Pontifices successores eam communicationem facere possint, vti fecit Gregor. XIV. sicuti probat Rodrig. 1. 1. qq. regul. q. 55. art. 17. Adde, est, per Trid. reuocata essent privilegia Alexand. VI. & Eugenij IV. at Clementis VIII. speciali concessione innovata esse censetur, teste Rodrig. dicto 1. 3. qq. regul. q. 25. n. 5. in fine, & Villalob. tract. 11. de Ordine, difficult. 12. in fine, & difficult. 13. n. 6. & approbat Barboza in remissionib. Concil. sess. 23. cap. 8. Affirmantque Rodrig. & Villalob. non solum in tribus Dominicis, sed etiam in tribus diebus festiuis duplicibus promoveri Religiosum posse ob concessionem Alexand. VI. & declarationem Clement. VIII. Quod credo probabiliter sustineri posse; tametsi veris censeam, quod alij privilegium absolute conceditur, ut extra tempora in tribus Dominicis, vel diebus festiuis ordinetur, quin additum fuerit, duplicibus, vel semiduplicibus, intelligi debere de festiuis diebus, qui à Clero, & populo sub obligatione præcepti celebrantur: quia, ut dixi, dies hic secundum communem hominum acceptionem festiui nuncupantur, non illi, quos Clerus officio duplici, vel semiduplici honorat.

14. Ad extremum, superest dicendum, an aliqua pena imposita sit promotis, vel promouentibus extra tempora, vel non servatis interstitiis. Et quidem ob non servata interstitia præcisè neque promovens, neque promotus, vllam penam suspensionis, aut irregularitatis incurrit; quia nullibi cautum est, sicuti notant Zerola in praxi episcop. 2. p. verbo, Ordo §. 8. & 2. p. eodem, vers. Ad quintum Riccius in collect. decif. 3. collectan. 576. Suar. de censur. disp. 31. sect. 1. n. 41. An si non solum non servatis interstitiis, sed eodem die absque dispensatione Pontificis duplicem sacrum Ordinem receperit, ab illorum executione suspensus est ex communi sententia, in cap. Litteras de temporibus ordinat. Quod verissimum est, si promovens ignarus sit huius delicti; quia tunc ordinem furtivè suscipit, ac proinde incurrit suspensionem latam in cap. Innotuit. De eo, qui Ordinem furtivè suscipit. Si verò sciente ordinante promovus fuerit, merito dubius est Suar. quia text. in cap. Litteras. non videtur legem ferre, sed solum specialem casum decidere, & punire. Quod, si omisso ordine inferiori ad superiore ascendas, verius est, te suspensionem incurtere ex cap. Sollicitudo. 12. dist. & cap. cum de Clerico per saltim promot. & Trident. sess. 23. c. 14. de reformat. in fine, & tradit Nauarr. c. 25. n. 71. & c. 27. n. 242. Suar. de cens. disp. 31. sect. 1. n. 43. Auila 7. part. disp. 9. dub. 2. Si verò extra tempora se promoveri facias, cum tamen privilegium à Sede apostolica non obtineas, suspensionem incurris latam à Pio II. in Extravag. Cum ex sacrorum, quam Clemens VIII. approbavit, & confirmavit, de qua Auila de censur. 3. p. disp. 5. dub. 7. Suar. 1. 5. disp. 31. sect. 1. num. 30. Rayman. lib. 5. sum. tract. 9. cap. 10. numer. 2.

PUNCTUM XIV.

De ministro requisito ad validam Ordinationem.

1. Minister ordinarius solus est Episcopus, tamen si excommunicatus sit.
2. Quod intelligendum est de Ordinibus maioribus, & minoribus.
3. Ex commissione Pontificis simplex Sacerdos conferre Ordines minores potest.
4. Qui Abbates, & quibus possint minores Ordines conferre.
5. An possint Novitii? Affirmant aliqui.
6. Rectius alij negant.
7. Possit Pontificem facultatem dare simplici Sacerdoti Ordines sacros conferendi, affirmant plures.
8. In contrarium est communis sententia.
9. Ordinatio Presbyteri nemini alteri ab Episcopo committi potest.
10. Ordinationem subdiaconatus, & diaconatus probabile est committi à Pontifice posse Sacerdoti, non Episcopo.
11. Consecrationem Episcopi non esse simpliciter necessarium fieri à tribus Episcopis, affirmant gravissimi Doctores.
12. Necessario est ab Episcopo faciendum.
13. Probabilius à tribus Episcopis.
14. Est satis rationibus n. 11. ad ductis.
15. Ministro delegato, si deficiat delegatio, nulla est Ordinatio.

DE fide est, Ministrum ordinarium validæ ordinationis esse solum Episcopum consecratum, ut definit Eugen. IV. in Concil. Florent. post. sess. ult. §. sextum Sacramentum. Trident. sess. 23. cap. 4. & can. 7. & multis comprobatur. Bellarmin. 1. lib. 1. de Clericis. c. 3. Hanc tamen potestatem obtinet Episcopus, etiam si per saltum ad episcopatum promotus sit, nullo alio Ordine recepto, præter presbyteratus, & episcopatus consecrationem: quia ex vi consecrationis episcopalis, quæque à presbyteratu pendet necessario, & non ab aliis Ordinibus potestatem accipit, omnes Ordines ministrandi, ut notatur Henriquez lib. 10. de Ordine: cap. 10. n. 3. Valq. disp. 243. cap. 2. n. 3. Laym. lib. 5. sum. tract. 9. c. 5. n. 1. 3.

Neque hac potestate priuatur Episcopus ob excommunicationem, suspensionem, aut degradationem, quippe est potestas ex institutione Christi per consecrationem collata, ac proinde à solo Christo, & non ab Ecclesia tolli potest, ut multis comprobatur Gregor. de Valent. 1. 4. disp. 9. quest. 3. p. 2. Henric. lib. 10. cap. 21. Valq. de Ordine, disp. 243. cap. 1. & 2. Barbosa alleg. 3. de potest. Episc. numer. 3. & colligitur ex cap. Sacramentum 19. dist. & cap. Quomodo de consecratione, dist. 4. Et licet in cap. 17. Ecclesia, alique Canonibus 1. quæst. 1. & 9. quæst. 1. afferatur, ordinationem factam ab hæretico, seu excommunicato, non esse ratam, & legitimam reputandam, intelligi debet quoad illius executionem, & vltimusque quoad substantiam Ordinis, & characteris. Quippe suscipiens Ordinem ab Episcopo deposito, vel excommunicato vitando, verum Ordinem suscipit: at ab illius executione suspenditur, iuxta textum in cap. 1. & 2. de Schismate, & ordinando ab eo, & tradit Couarr. in cap. Alma 1. p. §. 6. n. 6. Nauarr. cap. 27. n. 241.

Prædicta procedunt, non solum de Ordinibus maioribus, sed etiam de minoribus. Tum, quia secundum probabilior sententiam omnes, tam maiores, quam minores, Sacramenta sunt à Christo instituta, ac proinde potestas illos Ordines conferendi à solo Christo pendet. Admissio autem, quod Ordines minores sacramenta non sint, sed sacramentalia ab Ecclesia instituta, quæ, licet potuerit potestate illos conferendi priuare Episcopum excommunicatum, suspensionem, vel degradatum: noluit tamen partim, ne exponeretur periculo irritandi Ordines, qui vera sacramenta essent; partim, ut institutionem Christi imitaretur, qui Ordinem à se institutum indelebilem esse voluit.

Ex commissione autem Summi Pontificis certum est, simplici Sacerdoti concedi posse facultatem, primam tonsuram, & Ordines minores conferendi. Nam Presbyteris Cardinalibus Romanæ Ecclesiæ hæc potestas concessa est ex recepta consuetudine, non in quocunque, sed in suis familiaribus, ut advertit Ioan. Andreas in c. 1. de supplend. negligent. Prælat. n. 14. Martin. Laud. tract. de Cardinalibus. q. 20. Major. de irregularitat. cap. 8. Bonac. disp. 8. de Sacram. q. unica. p. 4. n. 3. Barbosa allegat. 3. n. 15. Deinde Abbatibus, alique iurisdictionem quasi episcopalem habentibus concessa est in iure potestas prædictam tonsuram, & Ordines minores

conferendi, ut traditur can. 1. & 2. dist. 21. & can. Quoniam 69. dist. & cap. Cum contingat. de sacre & qualis. & cap. Abbates de privilegiis, in 6. cap. 1. de supplend. neglig. Prælat. & aliis, & ibi Glossa, & Doctores.

Sed non quicunque Abbates hac potestate gaudent, iure communi spectato, sed illi tantum, qui Sacerdotes sunt, & baculo, & mitra vtuntur, quique ab Episcopo benedicti fuerint, ut constat ex cap. Cum contingat. de sacre & qualis. Si tamen Episcopus tertio requisitus benedictionem impertiri absque causa renuerit; eo casu electus Episcopus, etsi non benedictus tonsuram, ordinisque minores conferre poterit ex concessione iuris supplentis Episcopi negligentiam, cap. 1. de supplenda negligent. Prælat. & notavit Glossa in dicto cap. Cum contingat. verbo, Abbati. Nauarr. cap. 27. n. 264. Layman. tract. 9. de Ordine, cap. 9. num. 2. Barbof. de potest. Episc. alleg. 3. numer. 6.

Verum, Trident. sess. 23. cap. 10. de reformat. hanc restrinxit potestatem, ne, inquam, Abbates, & alij exempti, existentes intra fines alicuius diocesis, & idem est, etiam si extra existent, quibusque aliis à iure comprehensar ordines minores conferre, ne inquam, primam tonsuram, ordinisque minores conferant aliis, quam Regularibus sibi subditis.

Qua Constitutione extante, necessario videtur dicendum, non posse prædictum Abbatem tonsuram, ordinisque minores concedere vili seculari, tamen si dimissorias à suo Episcopo habeat: sicut in Rota, & à sacra Congregatione decisum esse testatur Seraphin. decis. 985. part. Mirand. in Man. Prælat. 1. 1. q. 38. art. 9. Barbofa allegat. 13. n. 11. tamen si contrarium sentiat. Laym. dicto c. 9. n. 2. Regularibus verò, qui aliis sibi subditi non sunt, si dimissorias speciales à suo Superiore habeant posse dictum Abbatem Ordines conferre, referunt decisum esse à sacra Congregatione Barbofa supra, & in remissionibus. Concil. sess. 23. c. 20. Prædictæ tamen declarationi non acquiescunt Barbofa, & Miranda supra, & merito quia esto ordinandus regularis sit; non est tamen subditus Abbatis conferentis ordines, quod Tridentinum requisivit.

An autem Regularibus Novitiis subditis possit ordines conferre? Affirmare videtur Layman. l. 5. sum. tract. 9. c. 9. n. 2. cò quòd iure antiquo in c. Abbates de privilegiis in 6. prædictis Abbatibus concessa fuerit hæc facultas, ibi: Nec eis licitum sit aliis quam Monasteriorum suorum Conuersis, & quibus illa conuolauerint. scilicet, ut ibi conuertantur, & fiant Monachi (ut inquit Glossa,) in quos ecclesiasticam, & quasi episcopalem iurisdictionem obtinent, primam clericalem conferre tonsuram, Quæ tamen facultas per Tridentinum non videtur restricta, cum solum restrinxerit facultatem ordinandi sæculares, & regulares non subditos: at Nouitii sub nomine regulari præcipue in decreto fauorabili veniunt, & aliunde subduntur ordinandi. Ergo.

Ceterum verius censo, nequaquam posse prædictos Abbates Novitiis regularibus Ordines conferre: quia Nouitius, esto, Regularis censendus sit, ut privilegium Regularium gaudeat; non tamen Abbatibus subicitur pleno iure; sed solum quatenus ad probationem Religionis fuerit necessarium, ut bene notavit Sanch. lib. 6. sum. cap. 10. in fine. Ad probationem autem Religionis necessaria non est subditio pro Ordinibus suscipiendis, ut de se constat: ergo Regularis Nouitius quoad Ordinum susceptionem Abbatibus subditi non est. At Trident. solum concedit Abbatibus, ut Regularibus sibi subditis Ordines conferant. Non igitur possunt Nouitiis conferre. Atque ita tradunt ex quadam Constitutione Pij V. Nauarr. cap. 27. numer. 158. Rodrig. 1. 3. qq. regular. quest. 23. art. 2. in fin. Mirand. Man. Prælat. 1. 1. q. 38. art. 9. concl. 2. in fine Henric. lib. 10. cap. 23. n. 3. in comment. litt. G. Lapsus in c. Cum nullus n. 3. de temporib. ordinat. in 6. & ibi Ancharan. n. 3. Francus n. 5. Barbofa de pot. Episc. alleg. 3. n. 8. & colligitur ex Sanch. supra, d. c. 10. in fine, & lib. 4. cap. 39. n. 21.

Controversia autem est, an possit Pontifex potestatem conferendi sacros Ordines aliis, quam Episcopo delegare? Affirmant id fieri posse Abbas in cap. Quanto num. 9. de consuetud. Glossa in cap. Manus de consecrat. dist. 5. & in cap. Peruenit. 95. dist. Angel. in sum. verbo, Ordo, 2. numer. 2. inclinatur Valquez disp. 243. cap. 4. & 5. Mouentur primò. Conc. Florent. expressè dixit, Ministrum ordinarium sacramenti Ordinis esse episcopum: tacite ergo insinuat, Ministrum extraordinarium, & ex delegatione alium esse posse. Ob hanc enim causam loquentes de sacramento Confirmationis diximus, simplici Sacerdoti committi posse: quia Florent. dixerat, Ministrum ordinarium Confirmationis esse Episcopum. Cum ergo idem dixerit de sacramento Ordinis; eadem ratione concedi simplici sacerdoti debet secundò, usu & consuetudine constat, aliquorum Ordinum collationem Sacerdoti, non Episcopo concedi: ergo omnium concedi poterit: siquidem in Scriptura, & Conciliis nullum est fundamentum, ex quo colligatur, aliquos Ordines

Terat. de Castro. Sum. Mor. Pars IV.

committi posse, & non omnes. Tertio, ex Concilio Antiocheno *cap. 10.* liquet, Coepiscopos, qui non Episcopi, sed Episcoporum adiutores erant, teste Damaso *epist. 4.* ordinasse non solum Diaconum, sed & Presbyterum, ibi: *Nec Diaconum, nec Presbyterum audeat (scilicet Coepiscopus) ordinare, prater conscientiam (hoc est, consentium) Episcopi, cui ipse cum possessione subiectus est.* Ergo ex consentu Episcopi Diaconum, & Presbyterum poterit ordinare. Neque id intelligendum est, quasi ipse Episcopus facultatem concesserit. Non enim ipse facultatem concedere potest Sacerdoti, non Episcopo, Ordines ministrandi; sed facultate à iure, seu à Pontifice concessa permittit Coepiscopo uti: quia sub ea conditione concessa illi est, ut Episcopus proprius consentiat.

8. In contrarium est communis sententia nemini alteri ab Episcopo posse Pontificem dare facultatem Ordines sacros conferendi. Sic D. Thom. in *4. distinct. 23. quest. 1. art. 1.* Paludan. *ibi, quest. 1. art. 2.* Couarruu. *lib. 1. var. cap. 10. n. 10.* & alij plures apud Vasquez *disput. 243. cap. 3.* Barbosa *de potest. Episc. allegat. 3. numer. 4.* Bonac. *disp. 8. de Sacram. quest. unica, p. 4. numer. 5.* Bellarm. *de Sacram. Ordin. cap. 7. ad finem.* Hentiq. *lib. 10. cap. 13.* Laymann. *tract. 9. cap. 9. numer. 2.* Præcipuum fundamentum est: quia si Ecclesia posset hanc facultatem simpliciter Sacerdoti conferre, aliquando eam contulisset, cum satis necessaria esset, præcipue in remotis regionibus, ubi Episcoporum erat penuria. At nemini, qui Episcopus non fuerit, creditur Ecclesia hanc contulisse potestatem. Nam esto, aliqui Doctores referant, Cisterciensibus præcipue ab Innocent. VII. concessam esse, alij graues Doctores, ut Coninch. *disp. 20. dub. 9. num. 90.* Layman. *tract. 9. cap. 9. num. 4.* Barbosa *allegat. 3. num. 4.* dubitant, & merito: quia si hæc facultas concessa esset, illius mentionem Trident. faceret, expressèque eam reuocaret, cum tamen nullibi appareat reuocata. Nam in illo decreto *cap. 10. sess. 23. de reformat.* ubi de potestate, quam habent Abbates Ordines conferendi est sermo, in quo supponitur, Abbatibus, aliisque exemptis solum competere facultatem Ordines minores conferendi, hæc potestas restringitur, ne ad alios, quam ad Regulares sibi subditos, extendatur. Si autem Abbates Cistercienses facultatem haberent Ordines maiores conferendi, Concilium non ignoraret, illiusque usum restringeret.

9. In hac controuersia existimo pro certo habendum esse nemini alteri, quam Episcopo, committi posse facultatem ordinandi Presbyterum. Tenent omnes DD. Abbate, Glos. & Angel. exceptis. Ratio præcipua: quia nunquam hæc potestas alteri, quam Episcopo concessa est: quod est iudicium, concedi non posse. Deinde non decebat, eam alteri, quam Episcopo concedere: quippe potestas consecrandi Corpus Christi, & reconciliandi homines cum Deo, est omnium supernaturalium perfectissima. Decebat ergo pro illa conferenda, iure, & institutione diuina Ministrum consecratum esse; neque alteri, quam consecrato committi. Neque adducta pro sententia Abbatis virgent. Ad primum respondeo, ad summum probare, aliquam ordinationem, quæ Sacramentum sit, Sacerdoti, non Episcopo committi posse; sed non omnem ordinationem. Ad secundum, est ex Scriptura, & Conciliis non colligatur, vnam potius, quam aliam ordinationem non Episcopo committi posse, satis id colligitur ex praxi, & usu Ecclesie. Ad tertium respondeo cum Bellarm. Coninch. Layman. Bonac. & aliis Doctoribus relatis, Coepiscopos illos, quorum sit mentio in Concilio Antiocheno, esse veros Episcopos, tamen contra Canones consecratos: etenim ibi dicitur consecratos fuisse per manus Episcoporum, qui est modus verum Episcopum consecrandi: sed, quia consecrati erant, ut illis præfererentur, quod non decebat; ea de causa eorum consecrationem Damasus *illa epist. 4.* reprehendit.

10. Subdiaconatus verò, & diaconatus collationem satis probabile est, committi posse Sacerdoti, non Episcopo. Etenim graues Doctores, Maior in *4. distinct. 7. quest. unica, §. 2.* Victor. in *sum. numer. 237.* Viuald. in *Candel. aureo, 1. p. tit. de Sacram. Ordinis. num. 17.* in *fine.* Vasquez *disput. 243. cap. 4.* & alij testantur, Abbatibus Cisterciensibus hanc à Pontifice concessam esse potestatem, referuntque, non leuia huius concessionis, & usus testimonia. Quòd si Pontifex eam facultatem præstare non posset, grauius erraret eam concedens, quòd non est credendum, Christum in suo Vicario permissurum, ut bene notauit Rodrig. tom. 1. *qq. regular. quest. 18. art. 3.* & Victoria *numer. 235.* Deinde probari potest, Concilium Florentinum dixit, Ministrum ordinariarum Sacramenti Ordinis Episcopum esse: ergo extraordinarius erit Sacerdos, aliis superfluo verbum illud *ordinarium*, si nullus alius, præter Episcopum, illius Minister

esse posset. Neque huic decisioni sit satis ex eo, quod sacerdoti, non Episcopo, delegetur potestas. Ordines minores conferendi: quia Ordines minores, imò & subdiaconatus ex probabili sententia non sunt Sacramenta, sed sacramentalia ab Ecclesia instituta. At Concilium non dixit, ordinariarum Ministrum Ordinis; sed Sacramenti Ordinis esse Episcopum. Ergo indicauit extraordinarium Ministrum Ordinis, qui verè, & absque opinione Sacramentum sit, esse alium ab Episcopo. Cum ergo solum presbyteratus, & diaconatus Ordines sint Sacramenta certò, & absque vlla opinione, saltè de diaconatu decisio intelligenda est. Et de potestate conferendi subdiaconatum, est apertum testimonium in Concilio Meldensi sub Carolo Iuniore *can. 2. & 47. & in epist. 1. cap. 8.* Gelasio Pontificis, ubi loquens de Presbyteris inquit: *Nec sibi meminerunt, vlla ratione concedi Summo Pontifici Subdiaconum, aut Acolythum ius habere ordinandi.*

Sed, quidquid sit de hac potestate, an Cisterciensibus concessa sit: illud est certum, ea modò vti non posse, ut bene notarunt Nauar. *lib. 3. consil. 14.* de Regularibus *edit. 2.* Vasquez *disput. 243. cap. 4. numer. 24.* Layman. *tract. 9. cap. 7. num. 4.* Censetur namque vti, & conuetudine abrogata: idque indicauit Tridentinum, nullam illius potestatis mentionem faciens, & solum permittens prædictis Abbatibus, aliis potestatem habentibus, tonsuram, & Ordines minores conferre, non omnibus: sed solum Regularibus sibi subditis.

11. Superest dicendum de consecratione Episcopi, quia sit eius Minister. Qua in re Bellarminus *lib. 4. de noui Ecclesie, cap. 8. ante med.* & Gab. Vasquez *de Ordine, disput. 243. cap. 6. numer. 63.* censent, ordinariarum Ministrum esse tres ad minus Episcopos; sed ex delegatione Pontificis, citisque absoluta commissione duos, vel etiam vnum esse posse. Priorem partem probant: quia ab ipsomet Ecclesie exordio tres ad minus Episcopi adhibiti fuerunt in consecratione episcopali, vt manifestè colligitur ex Paulo 1. *ad Timoth. 4. & 2. ad Timoth. 3.* & ibi eius Expositoribus. Quod ex necessitate ob diuinam Christi institutionem factam esse testatur Anacletus *epist. 2. decretali. cap. 2.* ubi describens modum, qualiter Episcopus consecrandus esset, inquit, se id tradere, prout Dominus tribuit, & vt à Petro est institutus, & statim subiungit: *Hierosolymitanus primus Archiepiscopus Beatus Iacobus, qui Iustus dicebatur, & secundum carnem Domini nuncupatus est frater, à Petro, Iacobo, & Ioanne Apostolis est ordinatus, successoresque videlicet, Antiochus formam eorum, vt non minus quam à tribus Episcopis, reliquisque omnibus assensum præbentibus vllatenus Episcopus ordinatur.* Expendeda enim sunt illa verba, prout Dominus tribuit, quæ Christi institutionem indicant, vt aperte explicuit Anicetus *epist. unica ad Gallia Episcopos, cap. 1. in princ.* referens prædictum Anacleti testimonium. Si autem, inquit, non minus quam à tribus Apostolis tantus vir fuit ordinatus Episcopus, patet profectò eos formam, statuentem Domino, tradidisse, non minus quam à tribus Episcopis Episcopum ordinari debere. Idipsum pluribus Canonibus confirmatum est, qui in Decreto referuntur, specialiter *cap. Placet omnium, 65. cap. Coepiscopi, 63. distinct. cap. Episcopi, 80. distinct. cap. Episcopus ab omnibus, 94. distinct. & aliis.* Accedit illud testimonium Damasi *epist. 4. cap. 8.* probans, Coepiscopos, qui ab vno tantum Episcopo consecrati erant, non esse veros Episcopos: sicut Ioannes III. in *epistola ad Episcopos Germanie, & Gallie,* quæque refertur *2. tom. Concil. ibi: Omnia quoque maxima Concilia affirmant, eum non esse Episcopum, qui minus quam à tribus Episcopis, auctoritate etiam Metropolitanæ fuerit factus.* Vnde Concilium Aquiligranense talem ordinationem irritam esse dixit. Secundam partem, scilicet, ex commissione Pontificis vnicum tantum Episcopum esse sufficientem Ministrum pro episcopali consecratione, probant primò ex Can. 1. Apostolorum, & ex Clemente Romano *lib. 3. Constitut. cap. 20.* ubi asseritur, consecrationem Episcopi à duobus, vel tribus Episcopis fieri posse. Si ergo à paucioribus, quam tribus fieri potest, ergo etiam ab vno: quippe omnia testimonia prædicta trium assentiant exigebant. Si igitur hæc necessaria non sit, neque etiam erit. Quocirca Clemens lib. 8. *Constit. cap. 27. alia 33.* inquit: *Quòd si necessitas coegerit ab vno ordinari (scilicet, Episcopum), quòd propter persecutionem, aut aliam causam plures adesse non possunt, asseratur Decretum commissionis plurium Episcoporum.* Secundò, ex Conc. Atrac. *can. 21.* ubi statuitur, eum, qui per vim est consecratus Episcopus à duobus, in locum vnus ordinantis substituat, & alius in locum alterius ordinetur. Cùm igitur non dixerit Concilium de illo ordinato à duobus, vt iterum ordinetur, sed substituat, de alio verò in locum alterius subrogando dixerit, ordinetur, aptè indicat, ordinatum à duobus verum Episcopum esse. Tertio, & præcipue firmant ex factis Gregorij

Gregorij Magni, qui proit referretur in responsionib. ad August. Episcopum Anglie, cap. 8. & habetur 2. tom. Concilior. concessit August. Episcopo, vt ipse solus Episcopos consecraret: cum vero plures essent Episcopi, tres adhiberet, iuxta Canones receptos. Verosimile autem non est, tantum Pontificem in re tam graui erraturum.

11. In hac controuersia illud pro certo habendum est, nemini alteri, quam Episcopo committi Episcopi consecrationem posse: quia, cum consecratio Episcopi consecrationem sit ad sacerdotium perficiendum, & complendum, ob quam causam Episcopos est omnibus sacerdotibus superior, & supremus Ecclesie ordo, nequit ab alio concedi, quam ab eo qui in eo ordine fuerit constitutus. Nam, vt inquit Paul. ad Hebr. 7. minor maiori benedictionem impertiri nequit: nemo enim dare potest alteri, quod in se nec formaliter, nec virtualiter habet. Atque ita tradit Vasquez disp. 243. cap. 4. num. 42. & cap. 6. in princ. aduersus Paludan. in 4. distinct. 7. quæst. 4. articulo. 3. in 2. opinione, asserentem, esse sub dubio, posse simplici sacerdoti hanc potestatem consecrandi Episcopum committi: & Aereol apud Capreol. disp. 2. quæst. 1. art. 2. in 2. ar. som. 5. de omnibus sacramentis id asserentem.

12. Secundo, verius existimo, consecrationem Episcopi ita necessariò à Tribus Episcopis faciendam esse, vt nequeat Pontifex in hac parte dispensare, & vni tantum consecrationem committere, vt videtur docere Henriquez lib. 10. cap. 24. §. 1. Paul. Comitoli in respons. moral. lib. 1. quæst. 48. num. 13. Marc. Anton. Genuen. in praxi Curie archiepisc. Neapolit. c. 70. num. 26. Barbosa de potestate Episcop. allegat. 2. num. 45. Moeur: quia Pontifex nequit dispensare in forma, vel materia sacramentorum: at consecrationis episcopalis materia non est tantum vnus Episcopi manus impositio, sed plurimum, vt constat ex illo ad Timoth. L. Per impositionem manuum presbyterij. iuncta communi Doctorum explicatione. Ob quam causam superius diximus, etsi forma huius sacramenti, quæ ab vno Episcopo profertur, non satis ex se effectum illius exprimebat, ex impositione plurium Episcoporum sufficientem expressionem accipere. Deinde testimonia Anacleti, Damasi, aliorumque Pontificum, non solum probant, tres Episcopos esse Ministros ordinarios episcopalis consecrationis, sed esse omnino necessarios, sicuti sacerdos est necessarius Minister consecrationis: alius si ex commissione vnus tantum esse possit, Pontifices decedentes, debere necessariò tres Episcopos adesse, adderent tres Episcopos, vt ordinarium Ministrum, sicuti de Sacramento Confirmationis loquuntur.

13. Quæ autem aduersus hanc doctrinam Vasquez in fauorem suæ sententiæ adduxit, leuia sunt. Primum namque, & secundum argumentum probarent, non solum Ministrum ex delegatione, sed ordinarium esse posse vnicum, vel duos Episcopos. Quapropter ad primum dicendum est, citari Canon Apostol. & Clemens expostulant pro consecratione Episcopi duos, vel tres, supponit, Metropolitanum cum illis adesse debere, iuxta textum in cap. Archiepiscopus de temporib. ordinat. Ad locum adductum ex lib. 8. respondeo, plura in illo libro contineri infirma auctoritatis. Ad secundum, nego illum, qui à duobus Episcopis fuit per vim ordinatus, denuò ordinandum non esse: neque obstat, vt Concilium nomine substitutionis: id enim factum est: quia simul cum ordinatione iurisdictioni ei esse concedenda. Tertium, quod difficiliter est, probaret optinere intentum, nisi, vt bene aduertit Goninch. disputat. 20. dist. 9. numer. 92. locus ille mendosus esset, vt colligitur, tum ex pluribus, quæ in illa responsione referuntur, quæque sensum imperfectum præstant: tum ex tenore, quo refertur eadem responsio in Operibus D. Gregorij. in fin. lib. 12. epistol. Registri: ibi enim dicitur: Et quidem etiam in Angelorum Ecclesia: in qua adhuc solus tu Episcopum inuenimus, ordinare Episcopum non aliter, nisi cum Episcopis potius. Nam, quando de Gallis Episcopi venimus, illi in ordinariis nem Episcopi testes tibi assistant. Non igitur colligi potest, Gregorium dispensasse, vt Augustinus solus consecrationem Episcoporum præstaret.

14. Ad extremum aduerte, quoties aliquis Minister est delegatus ad ordines conferendos: si deficiat delegatio, nulla erit ministratio: quia per ipsam delegationem accipit potestatem, qua carebit delegatione deficiente. Vnde, à vnus Episcopus alium, vellet in Episcopum consecrare, sicuti priuilegio sedis apostolicæ, nihil efficeret, etiam in opinione illorum, qui admittunt, posse ex Pontificis dispensatione, episcopalem consecrationem ab vno concedi: quia non ex consecratione, sed ex commissione habet esse Ministrum. Item, si Abbas, vel alius Episcopo inferior, ordines minores conferat, antequam benedictus sit, vel in alienos subditos sine licentia proprii Episcopi, vel extra suam dioccesim, nulla erit ordinatio quippe limites consecrationis excedit, à qua solum habet potestatem, vt Paludan. in 4. distinct. 24. quæst. 3. articulo. 3. reg. 3. nota-

uit Layman. tractat. 9. cap. 9. num. 7. Secus esset, si potestatem concessa vltus tantum prohiberetur, vt solum prohiberi videretur à Trident. sess. 23. cap. 10. cum Abbatibus, aliisque exemptis non permittuntur ordines minores concedi alteri, quam Regulari subdito: etenim Concilium non tollit potestatem, sed vltus prohibet, vt indicat verbum, Non liceat. quò vtitur. Quare, si de facto seculari laico subdito ordines conferantur ab iis Abbatibus, teneat ordinatio: qua iure antiquo, cap. Quoniam. 69. distinct. 8. cap. Cum contingat. de atate, & qual. ij. Abbates omnibus sibi subditis ordines minores poterant conferre, qua potestate per Concilium priuati non sunt, etsi eius vltus fuerit interdictus, vt notauit Layman. tractat. de Ordin. 9. cap. 9. numer. 7. sicque decimus à sacra Congregatione refert Barbosa in remiss. Concil. sess. 23. cap. 10. ibi: Quidam laici, annu clapsis, primam tonsuram susceperit, & Ordines minores ab Abbate Cassinensi, eius in temporalibus, & spiritualibus Superioriore, credens illum habere potestatem. Sed, cum videatur esse contra dispositionem Trident. sess. 23. cap. 10. dubiatum est, an iste indigeat dispensatione, vel cupiens esse Clericus iterum ordinari ad dictos ordines, tanquam nulliter ei collatos. Congregatio Concilij sic respondit: Indigebit dispensatione: sed non est necesse, quòd iterum ordinetur.

PUNCTUM XV.

Quis sit Minister Ordinationis licite, & legitime.

1. Quæ conditiones, tum ex parte ordinantis, tum ordinandæ requiratur.
2. Qualiter origine subditus sit.
3. Qualiter domicilio.
4. Explicentur supradicta.
5. Qualiter beneficio.
6. Quid dicendum de familiaribus Episcopi.
7. Qualiter virtute licentia à tuo superiore concessa subditæ possit Episcopo.
8. Qui dimissorias concedere possunt.
9. Ex parte loci requiratur, ut in eum ordinans iurisdictionem habeat, vel ex se, vel ex delegatione.
10. Quid dicendum de conferente ordinis ex licentia ordinarij, & non ex licentia Episcopi, intra cuius dioccesim locus exemptus constitutus est.

1. **V**T licita sit ordinatio, variz conditiones requiruntur, tum ex parte ordinantis, tum ex parte ordinandi, tum ex parte loci, in quo ordinatio celebranda est. Ex parte ordinantis ex conditiones adesse debent, quæ ad licitatem cuiusque sacramenti administrationem exiguntur, scilicet, ne sit aliqua censura irretitus, néve aliquo peccato mortali affectus. Ex parte verò ordinati requisitum est, vt subditus ordinantis sit. Quod dupliciter contingit; primo, per se, secundò, per dimissorias à suo superiore acceptas. Rursus, subditus ordinantis per se tripliciter esse potest, origine, domicilio, & beneficio, vt tradunt omnes Doctores, cap. Cum nullus de temporib. ordinat. in 6. Quancunque enim ex his subiectiorem obtineas, ordinari ab eo Episcopo poteris.

2. Origine, subditus eris Episcopo loci, in quo per se natus fuisti, vt colligitur ex leg. Qui ex vico. ff. ad municipal. leg. 4. Cod. de incolis, lib. 10. & tradit Riccius resolut. 257. Notanter dixi, per se: nam ex natiuitate per transuentem subiectionem ad ordines non acquisisti, vt docent Nauarr. cons. 31. de temporib. ordinat. Henriquez lib. 10. cap. 21. num. 1. Barbosa allegat. 4. num. 19. Non enim ceteris originariis, seu oriundis ex illo loco, vbi mater ad breue tempus commorabatur, alibi domicilium habens, vt probat textus in leg. Cives. Cod. de incolis, lib. 10. & docet Abbas in cap. Rodolphus. num. 9. de rescript. & ibi Felin. num. 13. Ceuallos commun. contra communes, quæst. 48. num. 17. Gutierr. cons. 7. num. 7. Layman. & Barbosa supra. Deinde ex origine patris subiectionem ad ordines obtines ita vt ab Episcopo loci, in quo tuus pater natus est, poteris ordines, seu dimissorias suscipere, sicuti tradunt Riccius dicta resolut. 257. n. 4. Nauarr. cons. 19. incipiente, Si filius familiars. de temporib. ordinat. Gutierr. de matr. cap. 63. n. 29. Barbosa alleg. 4. n. 4. & colligitur manifestè ex leg. Assumptio. §. 1. ff. ad municipal. & leg. Si vt propria. Cod. de incolis, lib. 10.

Dixi, patris: nam matris origo non spectatur, ex textu in leg. 3. Cod. de municipalib. & originariis, lib. 10. tradit Richard. de nobilit. communicatiua, num. 9. & seqq. Excipe tamen, nisi pater sit naturalis: quia tunc non patris, vt potest minus cogniti, sed matris origo inspicitur, ex leg. Eius, quæ ff. ad municipal. & tradit Barbosa de potest. Episcop. allegat. 4. num. 15. Quare deficiente patris origine, materna spectanda est, vt bene Gonzalez ad reg. Cancell. gloss. 9. §. 1. num. 14.

ecclesiastico subiacere interdico, & ordinatus, si minoribus ordinibus initiatus fuerit, nullo clericali privilegio gaudet: si maioribus, ab executione ordinum ipso iure suspenditur ad beneplacitum futuri Prælati. Vicarius verò à Capitulo deputatus, si prædictas litteras intra annum concessit, non arctato beneficii recepti, vel recipiendi, suspenditur ipso iure per annum ab officio, & beneficio, ut habetur *sess. 23. cap. 10.* & notavit Barbof. *dicta alleg. 7. num. 11. & 12.* Sub hac tamen prohibitione non comprehenduntur litteræ testimoniales de vita, & maioribus ordinandi, quas Capitulum, Sede vacante, alijque Prælati concedere possunt, sicuti notavit Bonac. *disp. 8. de Sacram. quest. 7. punct. 4. num. 24.* Barbofa *allegat. 7. num. 16.* Quartò, Prælati regulares possunt Regularibus sibi subditis, sed non aliis dimissorias concedere. In his tamen concedendis statuit Clemens VIII. prout refert Barbofa *alleg. 7. num. 18.* sub pena priuationis officij, & dignitatis, & vocis actiue, & passivæ, ne concedantur ad alium Episcopum, præter Episcopum illius Monasterij, in quo Regularis ordinandus residet, nisi fortè ille Episcopus abfuerit, vel ordines non celebraverit, idque in dimissoriis exprimitur. Quod decretum non videtur vsu receptum: siquidem passim Prælati regulares dimissorias concedunt, ut eorum subditi à quocunque Antistite ordines celebrare initiari possint, quin vllam mentionem faciant, an proprius Episcopus absens fuerit, vel ordines noluert celebrare. Præter prædictos, consuetudine in nostra Hispania, receptum est, teste Gabriele Valquez *disp. 243. cap. 5. num. 54.* ut Priores S. Iacobi, & S. Ioanni has litteras dimissorias Clericis secularibus concedant: quia tamen eas Episcopi non admittunt, idè faciunt intra suos priores ab Episcopis titularibus subditos promoueri.

9. Ex parte verò loci requisitum est ad licitam ordinationem, ut in eum locum ordinans iurisdictionem habeat, vel ex se, vel ex delegatione proprij Prælati. Quare titularis Episcopus ordines conferens in alterius diocesi, sine licentia Episcopi illius, etiam in loco, quantumvis exemplo, ab exercitio Pontificalium, per annum ipso iure suspenditur à Trident. *sess. 14. de reformat. cap. 2.* Episcopus verò diocesim habens, si in aliena diocesi irrequisito proprio Episcopo ordines conferat, suspenditur per annum, non quidem ab omni Pontificali, sed solum à collatione ordinum, ex cap. *Ex. qui de temporib. ordinat. in 6. & Trident. sess. 23. cap. 8. de reformat.* Vnde minus puniatur Episcopus proprius, quam titularis, ut bene aduertit Valquez *disp. 243. cap. 5. n. 47.* Ceterum uterque episcopus proprius, & titularis, si in aliena diocesi ordines conferat, & alia Pontificalia exerceat absque licentia Ordinarij illius loci, ipso iure à Pontificalibus suspenditur, ex Trident. *sess. 6. cap. 5. de reformat.*

10. Solum est dubium, an ordines, aliæque Pontificalia exercere possit in loco exempto ex licentia Ordinarij illius loci, nulla ab episcopo, intra cuius diocesim locus ille exemptus est, irrequisita licentia, Supponit Valquez *disp. 243. cap. 5. num. 53.* id fieri posse, fauenteque verba Concilij: non enim episcopi, sed Ordinarij licentiam requisit. Ceterum, si locus exemptus sub aliqua diocesi contineatur, verius censetur, non solum licentiam Ordinarij illius loci, sed etiam Episcopi necessariam esse: quia verè censetur Ordinarius. Sicus esset, si locus exemptus ad nullam diocesim pertineret. Sic decium referunt Riccius in *praxi fori ecclesiast. p. 1. resolut. 495. in notabilib. de matrim. Episcoporum.* Barbofa in *miss. Concil. dicta sess. 6. cap. 5. & de potest. Episcop. allegat. 6. n. 13. & 13.*

PUNCTVM XVI.

Qualiter ordinari permittendus sit vsus ordinationis susceptræ.

1. Debet constare idoneum esse.
2. Exteri sacerdotes permittendi non sunt celebrare absque commendatitias litteris.
3. Tenetur Ordinarius has commendatitias litteras concedere.

1. **N**emini permittendus est vsus ordinationis, quin prius constet, idoneum esse ad illum exercendum. Communiter autem idonei iudicantur ad exercendos ordines presbyteratu inferiores, & ob eam causam nulli examini subiciuntur, sed eo ipso, quo promoti sunt, permittitur eis vsus prædictorum ordinum. At vsus presbyteratus regulariter non permittitur, quin prius ordinatus examinetur, an Missas satis aptè celebrare possit. Quod si confessiones excipere velit, aliæque sacramenta ministrare, non est dubium examini esse subiciendum, ex Trident. *sess. 23. cap. 15. de reformat.* quia ex aptitudine ad ordinem sacerdotalem suscipiendum, non inferitur aptum ordinatum existeret, tum ad Missas celebrandas, tum ad Confessiones excipienda, tum ad reliqua sacramenta ministranda.

2. Præter prædicta exteri sacerdotes permittendi non sunt celebrare in aliena diocesi, nisi commendatitias litteras à suo ordinario habeant, quibus Ordinarius proprius testetur, tum de sacerdotio, tum de carentia impedimenti ad sacerdotium exercendum, cap. *Extraneo. quest. 71. distinct. & cap. Monachum. 20. quest. 4. & cap. Tuae fraternitatis. de Clericis peregrinis, & nouissimè Trident. sess. 23. cap. 16. de reformat.* Quoad adèò verum est, ut etiam Prælati exemptis sub excommunicatione Episcopus prohibere possit, ne exteros, & incognitos sacerdotes ad Missas celebrandas in suis Dominicis admittant, quin ipse prius litteras commendatitias recognoscat: quia eo casu, vti delegatus Sedis apostolicæ procedit, & in defensionem suæ iurisdictionis, ne in eius diocesi aliquis non sacerdos, vel alius impeditus diuinorum celebrationi se ingerat, sicuti docuit Riccius in *praxi fori ecclesiast. decis. 750. in 1. edit. & resolut. 635. in 2. edit.* Barbofa alij relatis de *potest. Episcop. allegat. 2. num. 8.* Si verò exterus sacerdos commendatitias litteras à suo Ordinario non defert: offert autem probationem, verum sacerdotem esse, & nullo impedimento ligatum ad celebrandum, etsi non teneatur Episcopus illum admittere, potest tamen probatione fidem faciente, vti relato Nauarr. *conf. 1. n. 1. de celebrat. Missar. Riccio in decis. Curia Archiepiscop. Neapolit. x. p. decis. 150.* docuit Barbof. *alleg. 21. num. 2.* Ipse autem sacerdos peregrinus, qui nec commendatitias litteras defert, nec probat, se idoneum esse, si tamen verè sit, poterit, scandalo cessante, celebrare: quia nullo iure interdicitur, teste Nauarr. in *sum. cap. 27. num. 153. & conf. 5. sub tit. celebr. Missar. & conf. 4. de foro compet. alijs conf. unic. de Clericis peregrin. Henric. lib. 10. cap. 34. nu. 6. In comment. litt. I. Sayro de cessione vni. de celebr. Missar. Barb. alleg. 21. n. 3.*

3. Has autem commendatitias litteras obligatus est Episcopus sacerdoti iustam causam habenti recedendi à diocesi concedere, vti colligitur ex Trident. *sess. 23. cap. 16.* Nam, cum ipse sacerdos obligetur, prædictas litteras deferre, consequenter obligandus est Episcopus, eas illi concedere. Alias in potestate episcopi constitutum esset, sacerdotem peregrinari volentem definire. Quod nequaquam facere potest, si beneficio residentiam exigente non fuerit arctatus, vti decium referunt Campanil. in *diuersor. iur. canon. rub. 9. cap. 6. n. 4.* Riccius in *praxi fori ecclesiast. decis. 598. in 1. edit. & resolut. 524. in 2.* Barbofa *allegat. 21. num. 5. & 6.* Sicuti nec à contrario expellere potest à sua diocesi, absque aliqua iusta causa, sacerdotem dimissorias non deferentem, si Sacra celebrare non intendat, teste Marco Anron Genuen. in *praxi Archiepiscop. Neapolit. cap. 40. d. n. 2.* quem refert, & sequitur Barbof. *alleg. 21. n. 3.*

PUNCTVM XVII.

De obligatione continentia sacris Ordinibus annexæ.

1. Qualiter iure statutum sit sacris ordinibus continentia.
2. Hæc continentia, etsi antiquitus ab ordinatis expresse promittebatur, iam tacitè tantum promittitur.
3. Hæc continentia iure ecclesiastico, non diuino induta est.
4. An ex solo voto, an etiam immediatè ex lege, variant Doctores.
5. Verius existimo, ex utroque capite immediatè obligari.
6. Religiosus Sacerdos duplex peccatum sacrilegij fornicando committit.
7. Inualidè promotus non tenetur ad castitatem seruandam.
8. Neque infans promotus ante usum rationis.
9. Aliqui extendunt ad impuberem rationis usum pollentem.
10. Verius censetur oppositum.
11. Certum, si nata pubertate ordinem exercuerit.
12. Quid, si ignarus obligationis seruandi castitatem ordines susceperit? Sub distinctione respondetur.
13. Quid, si metu candente in constantem virum ordines susceperit?
14. Sacris Ordinibus initiati, si tentauerint matrimonium contrahere officio, & beneficio priuantur.
15. In minoribus, si inualidè contrahant, priuantur beneficijs, & pensionibus.
16. Qua pena puniantur ob fornicationem.

1. **I**nter Catholicos dubium esse non potest, sacris ordinibus, scilicet, presbyteratu, diaconatu, & subdiaconatu continentiam annexam esse: quippe ob hanc causam hi ordines appellantur sacri: quia sacrum votum continentia annexum habent: quo ordinari Deo sacrantur, & dicantur, ut dixit Flamin. lib. 5. de resignat. q. 6. Valent. rom. 4. disp. 9. q. 1. part. 4. vers. Innocentius. Bonac. de Sacram. disp. 8. q. un. p. 2. n. 2. ad finem. Hac tamen differentia: nam presbyteratu, & diaconatu à tempore Apostolorum hæc continentia annexa

erat vt colligitur ex *can. 25. alijs 27. Apostolor. ex can. 10. Concilij Ancyran. & 1. Neocesariens. & ex pluribus que congerit Bellarm. lib. 1. de Clericis. c. 19. Gabr. Valq. disp. 248. Valc. disp. 9. q. 5. p. 5. 2. Subdiaconatu autem incertum est, quando continentia annexa fuit: antiquitus enim annexa non erat; ideoque hic ordo inter sacros non computabatur, vt constat ex cap. *A multis de atate, & qualitate ordinandor.* Iam verò certum est, continentiam huic ordini annexam esse, sicuti est annexa diaconatu, & presbyteratu, vt habetur cap. *Nullum cap. Praterea. cap. Quando 28. disp. & supponitur cap. Cum olim de Clericis coniugatis. & cap. vnic. de voto. & voti redemptione, in 6. Decet enim maximè eos, qui in supremo Ecclesiæ statu sunt constituti, ab omni venere continere. Quare, si ante matrimonium contractum sacris initiatur, inhabiles redduntur ad matrimonium, cap. *Vnde voto, in 6. & cap. 1. & 2. Qui Clerici, vel vouentes, & Trident. sess. 24. can. 9.* Si verò post matrimonium, à coniuge separantur. Non enim vltus matrimonialis simul cum ordine permittitur in Ecclesia Latina, tamen si Græcis permittitur fuerit. cap. *Quæstionum. 7. de penitent. & remiss.***

2. Antiquitus hæc continentia expressè à suscipientibus sacrum ordinem promittebatur, vt colligitur ex dicto cap. *Nullum, cap. Praterea, cap. Quando.* Iam verò eo ipso, quo quis sacrum ordinem suscepit, votum illud emittere censetur, & cap. *Quando, cap. De his cap. Praterea. 28. disp. & notauit Valq. disp. 247. c. 7. n. 97. Gratius de effectibus Cleric. in præluo, n. 41. Barboza alleg. 15. n. 2.*

3. Et licet aliqui Doctores crediderint, continentiam iure diuino ordinibus sacris annexi, logè verius est, solo iure ecclesiastico annexam esse, vt colligitur ex *Trid. sess. 14. can. 9. definitio: Si quis dixerit, Clericos in sacris constitutos, vel Regulares castitatem solenniter professos posse matrimonium contrahere, contrariumque validum esse, non obstante lege ecclesiastica, vel voto, anathema sit.* Inhabilitatem ergo ad matrimonium legi Ecclesiasticæ, vel toto tribuit Concilium: non autem legi diuinæ quasi supponens à lege diuina non provenire. Aliàs si ius diuinum ordinibus sacris continentiam annexerit, nunquam sacro ordine initiatis post matrimonium permittendus esset matrimonij vltus, sicuti Orientalibus permittitur in cap. *Quæstionum. 7. de penit. & remissionib.* quia vltus matrimonij potius, quam matrimonium, sacris initiatos dedecet. Neque his obstat, quòd Ecclesia neminem cogere possit ad castitatem seruandam, vt potè tem consilij, non præcepti. 1. *ad Corinth. 7.* quia id intelligendum est de absoluta obligatione; secus de obligatione ex suppositione alicuius status assumpti, quem Ecclesia libere concedit: potest enim nolle concedere, nisi sub obligatione quòd illum assumptus castitatem vouent, sicuti de facto hanc voluntatem habet in ordinibus conferendis: confert enim, ordines sub obligatione emittendi voti castitatis.

4. Sed, an hæc obligatio seruandi castitatem, non solum à voto in ordinibus emisso, sed etiam à lege ecclesiastica immediatè proveniat; non consentiunt Doctores, vt videre est apud Sanch. *lib. 7. de matrim. disp. 27. n. 9. & 10.* Alij Affirmant, solo voto te astrictum esse ad castitatem seruandam; lege autem ecclesiastica mediatur, quatenus obligatio ad prædictum volunt emittendum: quippe omnia iura que referuntur *disp. 28. & de Clericis coniugatis & de voto, & voti redemptione, lib. 6.* solius voti mentionem faciunt; non autem alicuius obligationis ex lege. Alij concedunt, vltra obligationem voti, obligationem legis ecclesiasticæ immediatè prohibentis venerum actum sacro ordine initiatis, & inhabilitantis ad matrimonium. Nam, cum votum necessitè ad sui essentiam liberum vouentis consensum requirat, si quis ignarus iniuincibiliter voti emittendi in ordinum susceptione ordines susceperit, voti obligatione tamen teneatur. Eademque obligatione solutus esset, si malitiosè noller, se voto astringere. At negari non potest, prædictos obligatos esse specialiter ad castitatem, matrimonioque contrahendo inhabiles existere. Ergo non tantum ex voto, sed ex lege nascitur obligatio. Alij verò, ex quibus est Layman. *lib. 5. sum. tract. 9. c. 11. num. 2. in fine,* admittunt obligationem legis cessante voti obligatione ob inconueniens nuper illatum: secus voti obligatione postea: quia non sunt obligationes multiplicandæ absque viginti fundamentis.

5. Cæterum verius existimo cum *Ægid. de Coninch. disp. 10. de Ordine, dub. 13. num. 130.* initiatos sacris non solum ex voto, sed ex speciali lege ad seruandam castitatem astringi. Nam, si votum non emittentes, vel ex ignorantia, vel ex malitia lege ecclesiastica astringuntur ad castitatem seruandam, necessitè fatendum est, omnes sacris initiatos obligatos esse: quippe nulla lex ecclesiastica ostendi potest specialiter lata pro iis, qui ex ignorantia, vel malitia voto non astringuntur. Quòd autem omnes vltra obligationem voti lege ecclesiastica teneantur ad continentiam, probari potest, vt ex cap. *Presbyteris, & cap. Diaconis, 27. diffinit. cap. Proposui, cum seqq. 82. disp. cap. 1. & per totum 15. q. 8. cap. A multis de atate, & qualitate, cap. Vt Clericorum, de vita, & honestate*

Clericor. Tum ex consuetudine recepta, qua omnes sacris initiati, si coniugati sunt, ab vxoribus separantur, vt habetur pluribus Canonibus, 28. *diffinit.* Neque eis suffragari potest, quòd votum castitatis non emiserint. Tum ex eo, quòd Ecclesia prædictos initiatos matrimonio contrahendo inhabiles reddiderit, non quidem in reuerentiam voti castitatis emitti, aliàs omnes emittentes votum castitatis inhabiles essent: sed in reuerentiam status clericalis assumpti, quem oportebat ab operibus carnis esse omnino sanctum. At, quoties Ecclesia aliquos inhabiles reddidit matrimonio inter se contrahendo, eo ipso illis prohibet venerum actum, vt potè in quo maior est indecentia, quam in matrimonio vltu, ob quem matrimonium interdicatur, & irritatur. Et conuincitur potest ex copula cum affine, vel spiritali cognata, que idè est incestuosa, quia matrimonium inter ipsos celebrari non potest, vt bene probat Sanch. *lib. 7. de matr. disp. 5. n. 7.* Cùm ergo sacris initiati matrimonio contrahendo inhabiles sint, efficitur, quælibet actum venerum illis esse specialiter prohibendum.

6. Ex his inferri satis consequenter Coninch. *dub. 13. num. 131.* Religiosum fornicantem non solum aduersus temperantiam peccare, & aduersus votum castitatis, sed etiam aduersus legem ecclesiasticam illi, prohibentem actum, venerum. Nam, cum Religioso non solum ex voto, sed ecclesiastica lege matrimonium, illi utique vltus interdictus sit, consequenter omnis actus venerus illi censetur interdictus. Displicet tamen mihi, quòd Coninch. subiungit; nempe, Religiosum sacris initiatum fornicantem obligatum esse vtramque circumstantiam, & processionis, & ordinis in confessione manifestare: nam esto vtraque qualitas. Religiosis, & ordinis, matrimonio contrahendo impedimentum præstet, & actum venerum prohibeat: quia tamen hoc impedimentum, & hæc prohibitio, eundem religionis finem spectant, diuersa peccata non sunt censenda consistere, sicuti cum die Dominico festum alicuius Sancti ex præcepto obseruandum incidit, & in Quadragesima aliqua vigilia. Coniugato autem, etiam ante consummationem matrimonij, prohibetur esse absque licentia coniugis ordines suscipere, constat ex *Extrauag. Antiquita. de voto.* Qualiter autem ex licentia coniugis illi permittitur, vt de matr. disp. de impet. ordin. dicendum est.

7. Superiunt quatuor quæstiones decidendæ, quas optimè versat Sanch. *lib. 7. de matr. disp. 27. & seqq.* Prima est, an inualidè promotus; vel, quia ordinationi non consentiuit, quia promotus se Episcopum finxit, teneatur ad castitatem seruandam? Videtur teneri ex cap. *Quidam & cap. Placit. de conuers. coniugator. vbi coniugati profertentes inualidè, castitatem seruare teneantur, quatenus cum statu coniugij compatitur potest. Ergo idem dicendum est de inualidè ordinato. Sed contrarium omnino tenendum est cum Glossa in cap. vnic. de voto, in 6. verbo, *Approbat. & ibi Ioann. Andrad. finem Archidiacon. 3. Dominic. n. 14. Sanch. alios referens disp. 27. n. 14. Gurtier. de matr. q. 94. n. 13. Coninch. disp. 20. dub. 14. n. 131.* Quia castitas in ordinis sacri susceptione non potè promittitur; sed, vt ordini sacro accessoria. Ergo ordine non suscepto, nec castitas promissa censetur: corruente enim principali, & accessorium corruit. Secus est de coniugatis Religionem inualidè profertentibus: nam, cum ibi castitatem expresse promittant, censentur ad illam, prope possint, se voluisse obligare.*

8. Secunda, an infans promorus obligetur ad castitatem seruandam? Affirmant Paludan. *in. 4. disp. 37. q. 1. art. 1. D. Anton. 3. p. tit. 1. cap. 8. concl. 2. Fauer Richard. in 4. disp. 25. art. 4. q. 2. ad 3.* propterea quòd castitatis ordini sacro accessoria sit: ergo infans ordinem sacrum recipiens, & castitatem seruare obligandus est. Opposita tamen sententia communis, & vera est, quam pluribus relatis firmat Sanch. *lib. 7. disp. 30. n. 3. Valq. disp. 246. n. 25. Barb. alleg. 15. n. 4. Gurtier. de matr. c. 94. circa fin. Coninch. disp. 20. dub. 14.* Ratio est: quia nec ex voto, nec ex lege prædictus infans astringitur. Non ex voto: hoc enim liberè consensum vouentis requirit, qui non est in infante carente vltu rationis. Non ex lege: quia, cum lege diuina nullus ad castitatem obligetur, Ecclesia, que iuris diuini imitatrix est, nemini eam obligationem imponit.

9. Prædictam doctrinam plures Doctores, quos refert, & sequitur Sanch. *dicta disp. 30. n. 8. Barboza de potest. Episc. alleg. 15. n. 4.* extendunt ad infantem impuberem tamen rationis vltum habeat, quem existimant nulla obligatione castitatis seruandæ ex ordinatione in ea ætate assumpta astringi, argumento assumpto ex cap. *Ad nostram de Regularib.* vbi votum professionis Religionis ante pubertatem irritatur. Quinimò, eum in Trident. *sess. 25. c. 15. de Regular.* professio facta ante 16. annulletur, idem videtur dicendum de voto ordini sacro annexo.

10. Cæterum longè verius existimo, si tibi impuberi rationis vltum habenti ordines voluntariè concederentur, obligatum esse voto, & lege ad castitatem, sicuti si in pubertate ordines recepisset vt docent Sotus *lib. 7. de iustit. q. 2. art. 5. Caiet.*

Calet. 2. q. 88. art. 9. Sayro in clau regia. l. 6. c. 5. n. 6. Coninc. disp. 20. dub. 14. n. 136. Bonac. de matr. q. 3. pin. 9. n. 16. Etenim...

11. Tertia difficultas est, si ignarus huius voti, & obligationis ordines suscipies. Qua in re placet mihi sententia Coninch. disp. 20. dub. 14. diff. 3. n. 145. sic distinguentis: Si...

12. Quarta, & precipua difficultas est, si metu cadente in constantem virum ordines suscipies. Pro cuius decisione suppono ex tract. de voto. disp. 1. p. 5. precipue n. 6. Et seqq. nullum votum meum factum iure nature irritum esse: iure vero...

13. Clerici sacris ordinibus initiati, si de facto tentaverint contrahere matrimonium. officio, & beneficio priuantur ex cap. Decernimus. cap. De his. 28. dist. An autem ipso iure...

14. Clerici vero in minoribus constituti, si matrimonium valide contrahant, ipso iure beneficii ecclesiasticis priuantur, neque ea iam renunciare in fauorem tertij possunt quippe...

15. Ob fornicationem verum cum Moniali, cum consanguinea, vel affine, vel soluta variae poenae abrio Iudicis statuuntur, ut refert Bernard. Diaz in pract. a cap. 78. Et 81. Et seqq. Et licet ob concubinam notorie domi, vel extra, retentam, plures Doctores existimauerint, suspensionem in-

curri, ex textu in cap. Prater. 32. dist. cap. Si qui sunt. 81. dist. & c. vlt. de cohabit. Cleric. & mulier. de quo videtur potest Nauarr. cap. 27. num. 154. Menoch. de arbit. casu 418. At eo iure abolito, teste Suar. de censur. disp. 31. sect. 4. Henric. l. 9. cap. 25. n. 12. Auila 3. p. disp. 5. dub. 2. Laym l. 5. sum. tract. 9. c. 11. in fine. Concil. Trident. sess. 25. c. 14. statuit, ne Clerici, quicumque sint, concubinas, aut alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo, vel extra, detinere, aut cum iis vllam consuetudinem habere audeant; alioquin poenis a sacris Canonibus, vel statutis Ecclesiarum impositis puniantur. Modum autem punitionis sic Concilium praescribit: Quidam si a superioribus moniti ab iis non se abstinerint, tertio parte fructuum, obuentio- num, ac prouentuum beneficiorum suorum, quoruncunque, & pensionum sint priuati, qua fabrica Ecclesiae, aut alteri pio loco arbitrio Episcopi applicetur. Sin vero in delicto rodem cum eadem, vel alia femina perseuerant secunda monitioni ad- huc non perauerint, non tantum fructus omnes, ac prouentus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittant, qui praedi- ctis locis applicentur, sed etiam a beneficiorum ipsorum admi- nistracione, quoad ordinarius, etiam vni Sedis apostolicae dele- gatus arbitriabitur, suspenduntur, & si ita suspensi nihilominus eas non expellant, aut cum eis etiam versentur, tunc beneficiis, portionibus, ac officijs, & pensionibus quibuscunque ecclesiasti- cis perpetuo priuantur, atque inhabiles, & indigni quibuscun- que honoribus, dignitatibus, beneficijs, ac officijs in posterum reddantur, donec post manifestam vitam emendationem ab eor- um Superioribus, cum iis ex causa visum fuerit dispensan- dum. Sed si postquam eas semel dimiserint, intermissum confor- tium repetere, alijs huiusmodi scandalosus mulieres sibi ad- iungere ausi fuerint, praeter praedictas poenas excommunicationis gladio plectantur. Nec quouis appellatio, aut exemptio praedi- ctam executionem impediat, aut suspendat. Supradictorumque omnium cognitio non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, sed ad Episcopos ipsos pertineat, qui sine strepitu, & figura iudicij, & sola facti veritate inspecta procedere possunt. Clerici vero beneficia ecclesiastica, aut pensiones non habentes, iuxta delicti, & contumacia perseuerantiam, & qualitatem ab ipso Episcopo carceris poena, suspensione ab ordine, ac inhabi- litate ad beneficia obtinenda, alijsue modis, iuxta sacros Cano- nes, puniantur Episcopi quoque, quoad absti. si ab huiusmodi cri- mine non abstinerint, & a Synodo prouinciali admoniti se non emendauerint, ipso facto sint suspensi: & si perseuerent, etiam ad Sanctiss. Rom. Pontificem ab eadem Synodo deserantur, qui pro qualitate culpa, gratiam per priuationem, si opus erit, in eos animaduertat. Circa quod decretum aduerte, monitionem specialiter faciendam esse, nec sufficere generalem pe- edictum, uti decimum refert Barbol. in remiss. Concl. ad praedi- ctum text. Quidam autem praedictam monitionem solum aliqua poena carceris, & vt alijs placet, pecuniaria leui puniri poterit arbitrio Episcopi, spectata persona, & delicti qualitate. De quo videtur potest Aloysius Riccius. Curie Archiepiscop. Neapolit. decif. 99. Sub nomine fructuum, obuentio- num, & c. distributiones quodidianae non comprehenduntur, sicuti decimum refert Barb. in praedicto loco Concilij, tametsi contra sententia Sayro decif. 7. de verbor. significat.

PUNCTVM XVIII.

De alijs obligationibus Clericorum, & eorum exemptione.

- 1. Tonsuram habitumque clericalem deferre tenentur.
2. Rationes, ob quas Ecclesia tonsuras praescripserit.
3. Quando censetur Clericus mortale committere, non de- ferens tonsuram habitumque clericalem.
4. De exceptione remissiuo respondetur.
5. De sacris benedictionibus, & exorcismis alibi actum est.

1. Prima Clericorum obligatio est, deferre tonsuram, ha- bitumque clericalem ordini congruentem. De tonsura habetur expressè cap. Prohibita 23. dist. & cap. Clericus 1. de vit. & honest. Clericor. cap. vnic. de Cleric. coniugat. in 6. & cap. Si iudex de sentent. excommunicat. in 6. & in Trid. sess. 4. c. 6. de reformat. Quae autem sint vestes ordini congruentes, nullo textu praescribitur. Nam esto in cap. penult. de vit. & honest. Clericor. & Clement. 2. eodem tit. prohibeantur Clericis alique vestes, vt minit, decentes: at nullae, vt decentes, praescribuntur, sed communi regionis vsui relinquuntur, vt illae de- centes iudicentur quibus communiter Clerici vtuntur, & ea quorum aspectu Clerici esse iudicantur, vt tradit Gloss. in suprad. cap. verbo, Deauratis, & Clement. 1. verbo, Sacularis, de electione, & cap. Si quis virorum verbo, Vestes, 30. dist. Couarr. pract. quest. c. 31. n. 7. Farinac. pract. crim. l. p. 8. m. 69. Sanch. l. 7. de matr. disp. 46. n. 6.
2. Varias rationes Doctores adducunt, ob quas Ecclesia Clericis tonsuram praescripserit, quas congerit Valq. disp.

disp. 250. c. 1. Prima, & præcipua est, quam tradit Beda lib. 5. *historia Anglorum*, c. 22. & Germanus Patriarcha Constantino-
polit. in *theoria rerum ecclesiasticarum*, t. 4. Bibliotheca Sanctorum
Patrum. in significatione spinæ coronæ, quam pro nobis
Christus Dominus pettulit. Secunda, ut denotetur, cogitationes
superfluas resecandas esse, & amputandas, sicuti dixit Ifo-
dor. lib. 2. de *Offic. ecclesiasticis*, c. 4. Amalar. lib. 2. de *ecclesiasticis offic.*
cap. 51. Tertia, in signum regalis dignitatis, quam sacerdotes
obtinent, ut dixit Ifo-dor. loco nuper allegato. Quarta, in hono-
rem B. Petri, cui (ut refert Gernanus Patriarcha) in Iudi-
brium, & illusionem capilli capitis in modum coronæ rasi
fuerunt, cum ipsum, aliisque Apostolos Christus Dominus
misi ad prædicandum. Loco ergo illius ignominiosæ co-
ronæ, nostram portamus, ut sic ignominiam Petri debito
honore compensemus, sicuti profequitur Abulen. q. 25. c. 19.
Leuit. Ratio verò, ob quam decentes vestes specialiter Cleri-
cis præscribuntur, vno verbo Tridenti *sess.* 14. c. 6. explicuit,
ut per decentiam (scilicet) habitus extrinseci, morum hon-
estatem intrinsecam ostendant.

3. Solum est difficultas, quando censeatur Clericus mortale
peccatum committere, non deferens tonsuram, neque habi-
tum Clericorum proprium. Panormit. in *cap. Si quis, de vita,*
& honestate Clericorum, existimat, omnes Clericos, tam in maiori-
bus, quàm in minoribus constitutos, obligatos esse sub mor-
tali, tonsuram, & habitum clericalem deferre. Sed meritò
hanc sententiam severam indicavit Sylvest. in *sum. verbo, Cle-*
ricus, 2. n. 2. idèq; ipse, & Angelus *Clericus*, 4. n. 1. Armilla
n. 10. Sotus in 4. *dist.* 23. q. 2. art. 1. post. 2. *concl.* Nauarr. c. 25.
n. 110. censent, Clericos in minoribus constitutos, si benefi-
cio carent, obligatos non esse tonsuram, & habitum deferre:

quia possunt ab statu resiliere, & laicalem statum assumere:
quod à fortiori procedit in Clericis coniugatis, cap. *Iohannes,*
de Clericis coniugatis. Quòd si bigami sint, cum priuatur
omni priuilegio clericali, non solum non debent tonsuram
deferre, sed nec possunt, ut constat ex *cap. Aluerationis, de biga-*
miis, in 6. Verum, si Clerici in minoribus constituti benefi-
cium, vel pensionem ecclesiasticam possideant, obligantur
tonsuram, & habitum clericalem deferre, sicuti obligantur
Clerici in sacris constituti, ut colligitur ex dicto c. *Iohannes, de*
Clericis coniugatis, & c. *Si quis, de vita, & honestate Clericorum*.

Sed, an semper obligentur sub mortali? Affirmant Panor-
mit. quem sequuntur Angel Nauarr. *suprà*. Sed dicendum est,
non esse mortale, nisi quando fuerit talis excessus, qui spe-
ctatis circumstantiis personæ, loci, & temporis, grauius hoc
nestatem offendat, cedatque in aliorum scandalum: scilicet
si ad breue tempus, vel ex aliqua causa graui omittatur. Sic
docent Sylvest. *verbo, Clericus*, 2. n. 2. Vasq. *disp.* 250. c. 3. n. 22.
Laym. lib. 5. sum. tract. 9. cap. 12. circa finem. Barbosa *allegat.* 9.
à n. 11. Villal. *tr.* 11. de *Ord. distic.* 16.

4. Quoad ad exemptionem verò Clericorum attinet, &
qua ratione eam dispositione habitus, & tonsuræ amittant,
fatis diximus *tract.* 12. de *immunitate personarum ecclesiasti-*
carum, neque aliquid in præsentem addendum occurrit.

5. Supererat tractare de sacris benedictionibus, qualiter Ecu-
clesiæ, & altaria conferentur, & eorum ornamenta benedi-
cantur, qualiterque consecrationem, & benedictionem amittant,
& ad vsus profanos explicari possint. Deinde de exor-
cismis, seu Dæmonum adiuratione. Sed de primis egimus *tr.*
de sacrificio Missæ, circa finem. De secundis, 2. *p. tr.* 14. de *iura-*
mento, in fine. Idèq; ab iis in præsentem superfedendum est,

